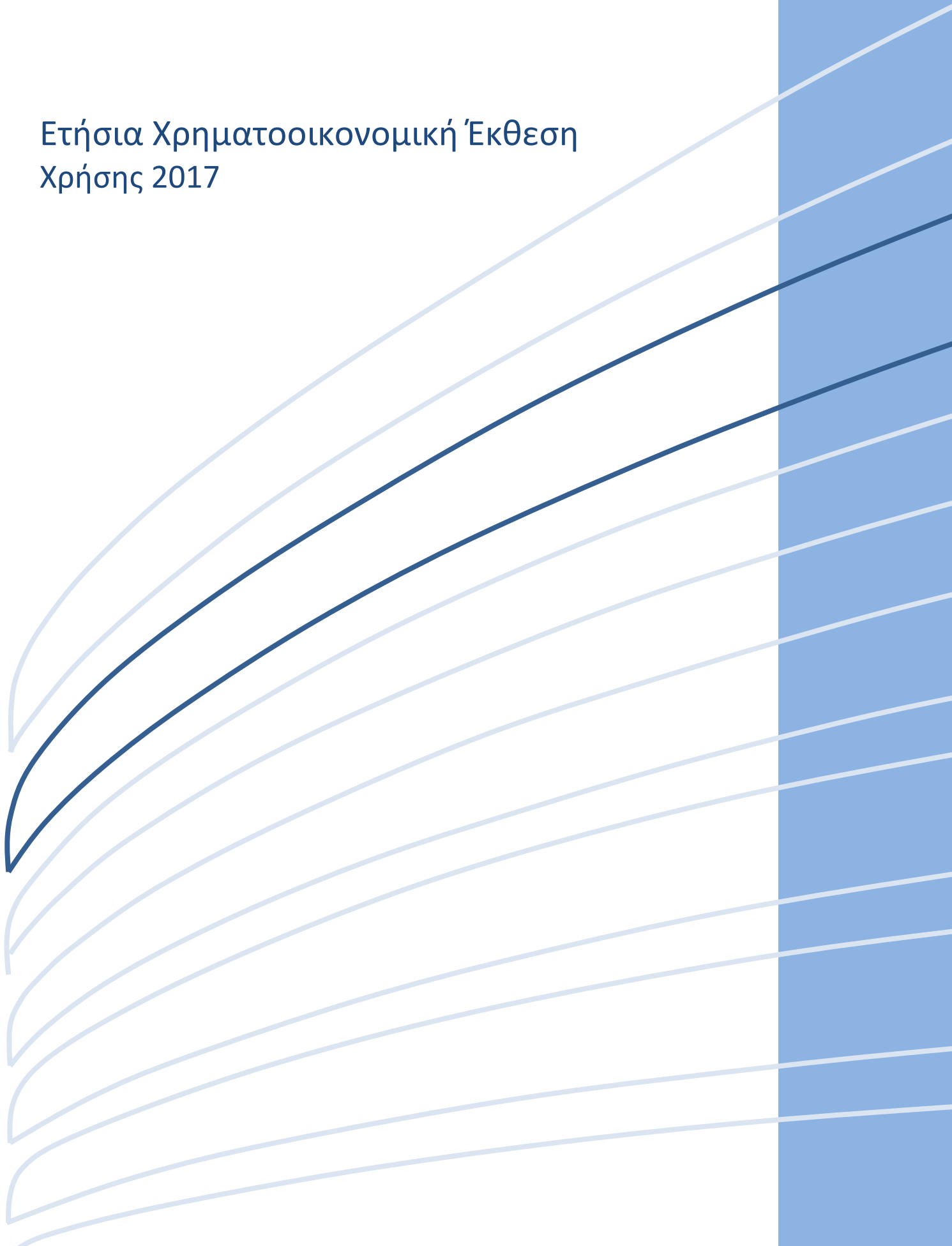

Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
Χρήσης 2017

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Ε.Ε.Γ.Α. «Η ΕΘΝΙΚΗ» επί των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2017	4
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	20
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	28
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	29
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	30
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	31
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	32
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ & ΜΕΘΟΔΩΝ	33
2.1 Βάση παρουσίασης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	33
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	33
2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	33
2.4 Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	38
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων	41
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	42
2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	43
2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	44
2.9 Μεταφορά χρηματοοικονομικών στοιχείων	45
2.10 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων	46
2.11 Ασφαλιστικές δραστηριότητες	46
2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων	50
2.14 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	50
2.15 Επενδύσεις σε ακίνητα	51
2.16 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	51
2.17 Μισθώσεις	52
2.18 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	53
2.19 Προβλέψεις	53
2.20 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης	53
2.21 Παροχές προς εργαζομένους	54
2.22 Φόροι	54
2.23 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	55
2.24 Μετοχικό κεφάλαιο	55
2.25 Τομείς δραστηριότητας	56
2.26 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση	56
2.27 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	56
2.28 Αναγνώριση εσόδων	56

2.29	Συμψηφισμός	57
2.30	Αποαναγνώριση	57
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ		57
3.1	Αποτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων	57
3.2	Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος:	58
3.3	Αναβαλλόμενος φόρος	58
3.4	Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων	58
3.5	Απομείωση αξίας χρεωστών ασφαλιστών	58
3.6	Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	59
3.7	Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων	59
3.8	Πρόγραμμα Εθελοντικής Ανταλλαγής Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	59
3.9	Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	60
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ		60
4.1	Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	60
4.2	Ασφαλιστικός κίνδυνος	61
4.3	Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου	66
4.4	Κίνδυνος ρευστότητας	70
4.5	Κίνδυνος αγοράς	73
4.6	Κίνδυνος συγκέντρωσης	75
4.7	Λειτουργικός κίνδυνος	75
4.8	Διαχείριση κεφαλαίου	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ (ΜΙΚΤΑ) ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ		79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΕΚΧΩΡΗΘΕΝΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ		80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ		82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ		83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ		84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ		85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΦΟΡΟΙ		85

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	89
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	90
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	91
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ / ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΟΡΙΖΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ	91
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ / ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	93
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ	94
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ	94
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	95
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	96
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	97
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	98
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	98
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	99
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	99
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	99
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟΝ	100
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	101
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ	102
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	103
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	103
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	103
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	103
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ	105
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	106
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	107
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	107
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ	107

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Ε.Γ.Α. «Η ΕΘΝΙΚΗ» επί των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2017

1. Εξέλιξη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς το 2017

Η Ελληνική Οικονομία αντιμετωπίζει συνθήκες οικονομικής ύφεσης, από τις αρχές του 2009, οι οποίες έχουν ως αφετηρία τις μεγάλες μακροοικονομικές ανισορροπίες όπως η υπερχρέωση και τα υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για τη πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ, η οικονομική δραστηριότητα εκτιμάται ότι παρουσιάζει αύξηση 1,3%¹, ενώ η συνολική σωρευτική μείωση ανέρχεται σε 25,2% για την περίοδο 2008 έως 2017.

Στο πλαίσιο αυτό η Εθνική Ασφαλιστική κατάφερε να διατηρήσει την ηγετική της θέση στην Ελληνική ασφαλιστική αγορά με μερίδιο αγοράς 15,5% επί των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών (συμπεριλαμβανομένων και των επενδυτικών προϊόντων).

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες στην Ελληνική Οικονομία, παρέσυραν και την νέα παραγωγή του Κλάδου Ζωής, η οποία αφενός κυμάνθηκε σε υψηλά επίπεδα φθάνοντας τα €56,7 εκατ., αφετέρου παρουσίασε μείωση σε σχέση με το 2016, κατά 10%.

Ο ασφαλιστικός κλάδος, διατήρησε τη διεύθυνσή του στο ΑΕΠ με το ποσοστό των ασφαλιστρών επί του ΑΕΠ να βρίσκεται στο 2,0% για το 2017.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων στις ασφαλιστικές ρυθμίσεις, όπως οι περικοπές σε συντάξεις και σε λοιπές ιατροφαρμακευτικές παροχές, αναδεικνύουν emphaticά το ρόλο της ιδιωτικής ασφάλισης στην κάλυψη των αναγκών των νοικοκυριών για αποταμίευση και υγεία.

2. Σχολιασμός Αποτελεσμάτων

Τα κέρδη προ φόρων του Ομίλου για το 2017 ανήλθαν σε €72,1 εκατ. έναντι €57,8 εκατ. το 2016. Ομοίως τα αποτελέσματα της Εταιρίας διαμορφώθηκαν σε κέρδη προ φόρων ύψους €74,2 εκατ. για το 2017, έναντι €57,7 εκατ. του 2016, τα οποία κρίνονται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά, καθώς η Εταιρία διατηρεί υψηλή κερδοφορία σε αντίξοες μακροοικονομικές συνθήκες.

Εκτός του λειτουργικού αποτελέσματος, σημαντική ώθηση στα κέρδη του Ομίλου έδωσαν τα Έσοδα Επενδύσεων, τα οποία ανήλθαν σε €95,4 εκατ. το 2017 έναντι €60,2 εκατ. το 2016. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στα κέρδη από το χαρτοφυλάκιο αξιογράφων συνδεδεμένα με συμβόλαια Unit Linked Χαρτοφυλάκια ύψους €22,6 εκατ. έναντι κερδών €0,2 εκατ. το 2016 καθώς και στα κέρδη €9,4 εκατ. από την πώληση της UBB Metlife Insurance Company AD & UBB Insurance Broker AD.

2.1 Κλάδος Ζωής

Τα αποτελέσματα προ φόρων του κλάδου ζωής του Ομίλου, ανήλθαν σε κέρδη €33,3 εκατ. το 2017, έναντι ζημιών (€35,8) εκατ. το 2016. Η αύξηση αυτή αποδίδεται κυρίως στην αλλαγή της μεθοδολογίας προσδιορισμού της καμπύλης προεξόφλησης αποθεμάτων της Μητρικής, κατά την προηγούμενη χρήση, ώστε να λαμβάνει υπόψη τις αποδόσεις και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του μέσου χαρτοφυλακίου επενδύσεων της αγοράς, που είχε ως συνέπεια να επιβαρυνθούν τα αποτελέσματα του έτους 2016.

Αναλυτικότερα σε ότι αφορά την Μητρική, τα ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα του Κλάδου Ατομικών Ζωής, συμπεριλαμβανομένων των συμβολαίων unit linked, αυξήθηκαν κατά 15,9% σε σχέση με το 2016, ανερχόμενα σε €346,0 εκατ. το 2017, ενώ σταθερή είναι η παραγωγή του Κλάδου Ομαδικών Ζωής (μη συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών συμβολαίων DAF & Εθνική Εφάπαξ) φθάνοντας τα €54,4 εκατ. Η συνολική παραγωγή Bancassurance Κλάδου Ζωής για το 2017 ανήλθε σε €126,6 εκατ. έναντι €90,7 εκατ. για το 2016, παρουσιάζοντας αύξηση 39,4%, που οφείλεται κυρίως στο νέο προϊόν εφάπαξ ασφαλιστρου «Εθνική Εφάπαξ +», το οποίο περιλαμβάνει εγγυημένη απόδοση και ασφάλεια ζωής, σημειώνοντας σημαντική παραγωγή ύψους €91,3 εκατ.

¹ Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας – Στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση – Σε πραγματικές τιμές

Η παραγωγή του προϊόντος DAF ανήλθε σε €27,0 εκατ. έναντι €49,1 εκατ. για το 2016 (λόγω των έκτακτων καταβολών εταιριών την προηγούμενη χρήση), ενώ για το προϊόν Εθνική Εφάπαξ δεν σημειώθηκε παραγωγή καθώς υπήρξε παύση της διάθεσης του συγκεκριμένου προϊόντος μετά την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων στα τέλη Ιουνίου 2015.

2.2 Γενικές Ασφαλίσεις

Κατά το 2017 συνεχίστηκε η κερδοφορία στους κλάδους των Γενικών Ασφαλίσεων, με τα κέρδη προ φόρων της Μητρικής Εταιρίας να ανέρχονται σε €40,8 εκατ. το 2017 έναντι €93,6 εκατ. το 2016, μείωση η οποία οφείλεται κυρίως στην διακοπή της σύμβασης LPT με όφελος €42,0 εκατ. που πραγματοποιήθηκε το Ιούνιο 2016. Το τεχνικό αποτέλεσμα των Γενικών κλάδων, στο οποίο δε λαμβάνονται υπόψη τα έσοδα επενδύσεων, τα λοιπά έσοδα και τα λειτουργικά έξοδα, ανέρχεται σε €68,1 εκατ. το 2017 έναντι €131,9 εκατ. το 2016 με το μεγαλύτερο μέρος της μείωσης να οφείλεται στην διακοπή της σύμβασης LPT.

Συγκεκριμένα, τα κέρδη προ φόρων του κλάδου αυτοκινήτων ανήλθαν σε €23,6 εκατ. έναντι €74,7 εκατ. το 2016. Ο δείκτης ζημιών της ίδιας κράτησης (loss ratio), μη συμπεριλαμβανομένων των προαναφερόμενων κονδυλίων, αυξήθηκε στο 37,0% έναντι 24,6% το 2016 λόγω αύξησης αριθμού επισυμβασών ζημιών και μικρότερης απελευθέρωσης εκκρεμών ζημιών.

Μείωση των κερδών προ φόρων παρατηρείται στους Κλάδους Πυρός και Απώλειας Κερδών, τα οποία ανήλθαν σε €17,6 εκατ. έναντι €22,3 εκατ. το 2016, λόγω της επίδρασης των πλημμυρών στην Μάνδρα Αττικής και της αύξησης των προμηθειών σεισμού στα προϊόντα Bancassurance.

Βελτίωση παρατηρήθηκε στους Λοιπούς Γενικούς Κλάδους, όπου το αποτέλεσμα προ φόρων ανήλθε σε ζημιά (€0,3) εκατ. έναντι ζημιάς (€3,4) εκατ. το 2016.

2.3 Κεφάλαια υπό διαχείριση

Τα Κεφάλαια υπό διαχείριση, ήτοι ομόλογα, μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια, διαθέσιμα και ακίνητα συμπεριλαμβανομένων και των κεφαλαίων που διαχειρίζεται η εταιρία για τα Unit Linked προϊόντα, για το 2017 ανέρχονται σε επίπεδο Ομίλου σε €3.259,8 εκατ. έναντι €3.046,8 εκατ. το 2016 σε όρους εύλογης αξίας. Για την Μητρική, τα αντίστοιχα ποσά ανέρχονται σε €3.187,6 εκατ. το 2017 έναντι €2.976,6 εκατ. το 2016. Στη διάρκεια της χρήσης του 2017 ο Όμιλος αύξησε τις προθεσμιακές του καταθέσεις, οι οποίες την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανήλθαν σε €77,7 εκατ. έναντι €56,0 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2016, αυξάνοντας παράλληλα τη θέση της σε έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού δημοσίου και ομόλογα ευρωπαϊκών κυρίως κρατών.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, το 1,3% του χαρτοφυλακίου της Μητρικής - εξαιρουμένων των Unit Linked - ήταν επενδυμένο σε μετοχές κυρίως του Γενικού Δείκτη του Χ.Α., ενώ το 14,2% σε αμοιβαία κεφάλαια. Το ομολογιακό χαρτοφυλάκιο ανερχόταν στο 81,2% των κεφαλαίων υπό διαχείριση, ήτοι €1.794,4 εκατ., αποτελούσαν κυρίως από Κρατικά Ομόλογα εκ των οποίων € 220,0 εκατ. εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου και € 522,1 εκατ. αφορούσαν σε έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου 3μηνιας και 6μηνιας διάρκειας. Η μέση διάρκεια έως τη λήξη χαρτοφυλακίου ομολόγων της Μητρικής ανέρχεται σε περίπου 8 έτη, όπως και το 2016.

Το 2016 αντίστοιχα, η κατανομή ήταν μετοχές 1,4%, αμοιβαία κεφάλαια 12,0% και ομόλογα 75,1%.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, το χαρτοφυλάκιο των Unit Linked της Μητρικής ανερχόταν σε €590,6 εκατ., αποτελούμενο από ομόλογα σε ποσοστό 17,3%, αμοιβαία κεφάλαια σε ποσοστό 25,5% και 54,8% σε προθεσμιακές καταθέσεις ειδικού τύπου σε ευρώ με 100% εγγυημένο κεφάλαιο και εγγυημένη απόδοση στη λήξη (προϊόντα Εφάπαξ). Το 2016 αντίστοιχα, η κατανομή ήταν ομόλογα σε ποσοστό 16,3 %, αμοιβαία κεφάλαια 26,9%, και προθεσμιακές καταθέσεις ειδικού τύπου 54,6%.

2.4 Ίδια Κεφάλαια – Διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας

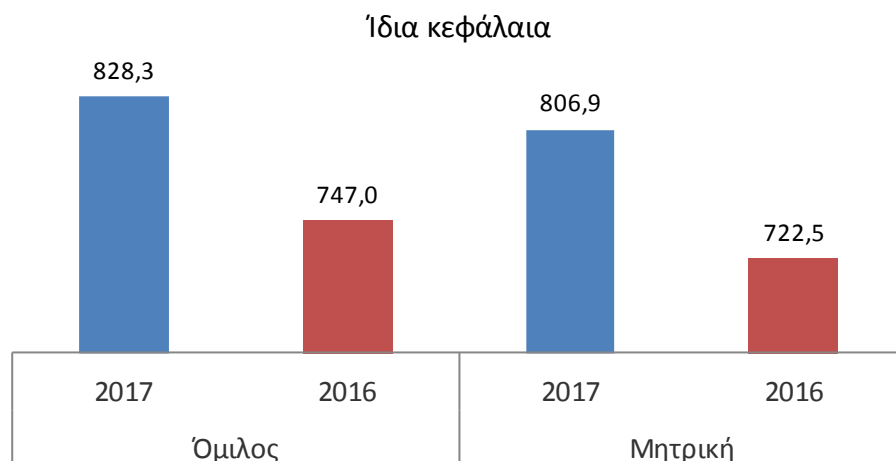
Ο Όμιλος, συνέχισε να ενισχύει περαιτέρω τα κεφάλαιά του με τη σημαντική κερδοφορία του κατά το 2017.

Συγκεκριμένα, τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου αυξήθηκαν κατά €81,3 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε σχέση με 31 Δεκεμβρίου 2016, διαμορφούμενα σε €828,3 εκατ. Η εν λόγω αύξηση οφείλεται σε κέρδη μετά φόρων ύψους €69 εκατ. πλέον κερδών από αποτίμηση (μετά φόρων) του διαθεσίμου προς πώληση χαρτοφυλακίου ύψους €11,3 εκατ.,

κερδών €1,0 εκ. εκατ. (μετά φόρων) από τη μείωση της υποχρέωσης από προγράμματα καθορισμένων παροχών και λοιπών κινήσεων που αναγνωρίστηκαν απευθείας στην καθαρή θέση.

Από την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε ισχύ ο Ν.4364/2016 για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ο οποίος δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ της 5^{ης} Φεβρουαρίου 2016. Ο νέος νόμος αντικαθιστά τον προηγούμενο Ν.Δ. 400/1970 για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και θέτει σε ισχύ τις απαιτήσεις της Οδηγίας Φερεγγυότητα 2 (Solvency II) 2009/138/ΕΕ.

Η θετική πορεία των κερδών τόσο της Μητρικής όσο και του Ομίλου είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιάσουν πλεόνασμα κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας υπό το νέο εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II, για κάθε περίοδο αναφοράς από την πρώτη ημέρα εφαρμογής, με τη χρήση μεταβατικών μέτρων, με το δείκτη κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας να διαμορφώνεται κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε 200% σε επίπεδο Μητρικής και σε 190% σε επίπεδο Ομίλου έναντι 170% και 161% αντίστοιχα την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Η Μητρική Εταιρία είναι θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. η οποία κατέχει το 100% των μετοχών της Εταιρίας μας. Κατά συνέπεια οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις ενοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της Τράπεζας με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης. Η Μητρική και οι λοιπές εταιρίες του Ομίλου, δεν κατείχαν ίδιες μετοχές κατά την 31.12.2017.

3. Σημαντικά Γεγονότα

International Life AEAZ

Σε συνέχεια σχετικών αποφάσεων της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών θεμάτων της ΤτΕ για την εξυγίανση του ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου και προστασία των ασφαλισμένων της εταιρίας INTERNATIONAL LIFE AEAZ (εφεξής International Life) με τον διορισμό ασφαλιστικού διαχειριστή της και με την μεταβίβαση σε ανάδοχο ασφαλιστική επιχείρηση μέρους του ασφαλιστικού της χαρτοφυλακίου ζωής και υγείας, καθώς και για την έγκριση της μεταβίβασης στην Εταιρία, το Μάρτιο του 2017, υπογράφηκε προσύμφωνο μεταβίβασης του ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου, με βάση την οποία μεταβιβάζονται στην Εταιρία, αναδρομικά από την 9 Φεβρουαρίου 2017, συγκεκριμένα και πλήρως εξατομικευμένα 8.122 ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής με Προσαρτήματα Υγείας ισάριθμων ασφαλισμένων της International Life καθώς και 453 συμβόλαια πρόσκαιρης ασφάλισης Ζωής.

Στη συμφωνία ρητά προβλέπεται ότι η Εταιρία αναλαμβάνει από την ημερομηνία αυτή (9 Φεβρουαρίου 2017) και εφεξής τις υποχρεώσεις των μεταβιβαζόμενων ασφαλιστηρίων συμβολαίων που θα προκύψουν και θα αφορούν ασφαλισμένους, νοσηλευτικά ιδρύματα και ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές.

4. Συνδεδεμένες Εταιρίες

Τα συγκρίσιμα συνολικά αποτελέσματα των θυγατρικών και συγγενών εταιριών προ φόρων ανήλθαν το 2017 σε κέρδη €0,3 εκατ. έναντι κερδών €0,4 εκατ. για το 2016.

Τα κέρδη προ φόρων της θυγατρικής της Εθνικής Ασφαλιστικής Κύπρου ανήλθαν σε €1,6 εκατ., έναντι €0,2 εκατ. το 2016 βελτιωμένα κατά €1,4 εκατ. Το αποτέλεσμα διαμόρφωσε αφενός η απόδοση των επενδύσεων λόγω της

βελτίωσης των αποτιμήσεων των τοποθετήσεων της εταιρίας σε τίτλους του Κυπριακού Δημοσίου και αφετέρου η βελτίωση της λειτουργικής κερδοφορίας.

Τα αποτελέσματα προ φόρων της θυγατρικής εταιρίας GARANTA S.A. ανήλθαν σε ζημιές €1,4 εκατ. έναντι κερδών €0,4 εκατ. το 2016. Η θυγατρική βρίσκεται σε διαδικασία επανεξέτασης του επιχειρηματικού σχεδιασμού της και αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις στην αγορά δραστηριοποίησης της μετά από τις μεταβολές στην ιδιοκτησία του τραπεζικού τομέα της Ρουμανίας και τις αλλαγές που επέφερε στις bancassurance συνεργασίες της εταιρίας.

Η θυγατρική εταιρία AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε. τελεί υπό εκκαθάριση από την 26 Ιουνίου 2010, βάσει της από 25 Νοεμβρίου 2009 απόφασης των Διοικητικών Συμβουλίων της AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε. και της AUDATEX GmbH, όπου αποφασίσθηκε από κοινού ο τερματισμός της μεταξύ τους σύμβασης άδειας αποκλειστικής χρήσης λογισμικού. Η διαδικασία εκκαθάρισης της εταιρίας και ρευστοποίησης της περιουσίας της έχει ολοκληρωθεί και απομένουν οι τυπικές ενέργειες διανομής του εναπομείναντος κεφαλαίου στους μετόχους. Το 2017 τα αποτελέσματα προ φόρων ανήλθαν σε κέρδη €0,1 εκατ., προερχόμενα από την από την πώληση του ακινήτου της εταιρίας.

Η μεταβίβαση της θυγατρικής εταιρίας National Μεσιτική Ασφαλίσεων, η οποία δραστηριοποιείται στη ναυτιλιακή ασφαλιστική μεσιτεία, ολοκληρώθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2017.

Στο πλαίσιο της μεταβίβασης από την μητρική εταιρία Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος («ΕΤΕ») στη Βελγική τράπεζα KBC του 99.91% της θυγατρικής της τράπεζας στη Βουλγαρία, United Bulgarian Bank A.D. (UBB πραγματοποιήθηκε και μεταβίβαση του ποσοστού που κατείχε η Εταιρία στις UBB Metlife Insurance Company AD και η UBB Insurance Broker AD στην United Bulgarian Bank A.D η οποία και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2017.

5. Δίκτυο

5.1 Δίκτυο Μητρικής Εταιρίας

Το δίκτυο Πωλήσεων της Εταιρίας εκτείνεται σε όλη την Ελλάδα και αποτελείται από 149 Γραφεία Πωλήσεων με 2.058 Ασφαλιστικούς Συμβούλους και 1.454 Συνεργαζόμενα Ασφαλιστικά Πρακτορεία. Το παραγωγικό δίκτυο υποστηρίζεται από δίκτυο 13 καταστημάτων, τα οποία βρίσκονται στην Αθήνα, Αγρίνιο, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Κέρκυρα, Κοζάνη, Κόρινθο, Λαμία, Λάρισα, Πάτρα, Ρόδο και Χανιά. Τα προϊόντα της Εταιρίας διατίθενται και μέσω του εκτεταμένου δικτύου Καταστημάτων της Εθνικής Τράπεζας όπως επίσης και μέσω της απευθείας πώλησης (direct selling), η οποία εγκαινιάστηκε το 2012.

5.2 Δίκτυο Θυγατρικών

Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) Λτδ.

Η Εταιρία στο σύνολο της δραστηριοποιείται σε όλους τους κλάδους ασφάλισης. Το δίκτυό της αποτελείται από 7 υποκατάστημα και 3 Ασφαλιστικά Γραφεία, τα οποία βρίσκονται σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Κύπρου (Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Πάφο) και ενδυναμώθηκε το 2017 από την αύξηση των ασφαλιστικών συμβούλων από 104 σε 106, ενώ τα συνεργαζόμενα ασφαλιστικά πρακτορεία αυξήθηκαν σε 53 από 50 το 2017.

Societate Comerciala Garanta Asigurari S.A. (Ρουμανία)

Η GARANTA S.A. (Societate Comerciala Garanta Asigurari S.A.) δραστηριοποιείται στον τομέα των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών εργασιών και λειτουργεί όλους τους κλάδους ασφάλισης. Διαθέτει 15 υποκαταστήματα στις ακόλουθες πόλεις: Βουκουρέστι (4), Bacau, Brasov, Cluj-Napoca, Craiova, Constanta, Deva, Iasi, Pitesti, Ploiesti, Oradea και Timisoara. Το δίκτυό της περιλαμβάνει 138 πράκτορες, 13 ασφαλιστικούς συμβούλους, ενώ ασφαλιστικά της προϊόντα πωλούνται μέσω του τραπεζικού δικτύου της Banca Romaneasca, Alpha Bank Romania και Piraeus Bank Romania).

6. Διαχείριση Ασφαλιστικών και Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

6.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος της Εθνικής Ασφαλιστικής, αναγνωρίζοντας την έκθεσή του σε κινδύνους και την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισής τους, έχει αναπτύξει Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων, το οποίο υποστηρίζεται από την ύπαρξη κατάλληλου οργανωτικού πλαισίου, προκειμένου να αποφύγει, ή/και να περιορίσει, τις ζημιές που αυτοί ενδέχεται να επιφέρουν.

Το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων είναι εναρμονισμένο με τις κανονιστικές απαιτήσεις και λαμβάνει υπόψη τις σχετικές κατευθύνσεις του Ομίλου της ΕΤΕ.

Το σύστημα και το οργανωτικό πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων συνοψίζεται στα ακόλουθα:

1. το Δ.Σ. προσδιορίζει τη διάθεση ανάληψης και τα συνολικά επίπεδα ανοχής κινδύνων και εγκρίνει τη στρατηγική και τις Πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνων,
2. η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων επιβλέπει και παρέχει καθοδήγηση για την αποτελεσματική εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης κινδύνων,
3. η λειτουργία διαχείρισης κινδύνων αξιολογεί και διασφαλίζει τη σχεδιαστική επάρκεια και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης κινδύνων. Παρακολουθεί τους αναλαμβανόμενους κινδύνους σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνων και υποβάλλει σχετικές αναφορές στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και στο Δ.Σ. μέσω αυτής,
4. στη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων καθορίζονται οι στόχοι του συστήματος, οι αρχές διαχείρισης κινδύνων, η συνολική διάθεση ανάληψης κινδύνου και οι ρόλοι των εμπλεκόμενων στο σύστημα,
5. στις Πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνων καθορίζονται οι ειδικότεροι στόχοι και τα επίπεδα ανοχής του κινδύνου, σε συνέπεια με τη διάθεση ανάληψης. Εξειδικεύεται ο τρόπος και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων για τη διαχείρισή του,
6. οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων & αναφορών, όπως προκύπτουν από τις σχετικές Πολιτικές, ενσωματώνονται στις εταιρικές διαδικασίες και στη λήψη αποφάσεων,
7. ο εντοπισμός, αξιολόγηση, διαχείριση και παρακολούθηση των κινδύνων γίνεται μέσα από τη δημιουργία και συστηματική ενημέρωση Μητρώου κινδύνων, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων στη διαχείριση κινδύνων Μονάδων,
8. το Μητρώο κινδύνων υποστηρίζει τη Διαδικασία Αξιολόγησης Ιδίων Κινδύνων και Φερεγγυότητας («Διαδικασία ORSA») μέσω του εντοπισμού και της αξιολόγησης των σημαντικών κινδύνων, υφιστάμενων και αναδυόμενων και επικαιροποιείται μέσω αυτής.

Το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων υποστηρίζεται από κατάλληλο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας που περιλαμβάνει:

1. την εγκεκριμένη από το Δ.Σ. Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων,
2. τις εγκεκριμένες από το Δ.Σ. Πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνων.

καθώς και από την ύπαρξη κατάλληλης «Νοοτροπίας Κινδύνου».

Επιπρόσθετα, το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων συμπληρώνουν η Αναλογιστική Λειτουργία, η Λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης και η Λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου.

6.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος εντοπίζεται στην ανάληψη ασφαλιστικού κινδύνου, καθώς και στο σχηματισμό ασφαλιστικών προβλέψεων. Οι κύριες πηγές ασφαλιστικού κινδύνου θεωρούνται οι αποκλίσεις από τα αναμενόμενα επίπεδα των αποζημιώσεων, εξόδων, συγκέντρωσης (γεωγραφικής, κινδύνου, προϊόντος, κ.α.), από την ανεπαρκή τιμολόγηση, από την μη αναμενόμενη μεταβολή σε μακροοικονομικές και μικροοικονομικές παραμέτρους όπως είναι τα επιτόκια, ο πληθωρισμός, η ανεργία, το ύψος των εισοδημάτων (που επηρεάζουν την διατηρησιμότητα του χαρτοφυλακίου), καθώς και από την μη αναμενόμενη μεταβολή βιομετρικών παραμέτρων θνησιμότητας, ανικανότητας και νοσηρότητας.

Η έκθεση στον ασφαλιστικό κίνδυνο μετριάζεται μέσω της διασποράς του σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής κατάλληλης πολιτικής ανάληψης ασφαλιστικών κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής πολιτικής και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολογιακή πολιτική βασίζεται σε παραδοχές και

στατιστικές μελέτες, καθώς και στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

6.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ως πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ο κίνδυνος ζημίας ή δυσμενούς χρηματοοικονομικής μεταβολής, που απορρέει από διακυμάνσεις στην πιστοληπτική κατάσταση των εκδοτών των χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς και των εν γένει αντισυμβαλλομένων και οφειλετών έναντι των οποίων η Εταιρία έχει απαιτήσεις. Ο εν λόγω κίνδυνος, εκδηλώνεται είτε ως κίνδυνος μη εκπλήρωσης, ή πλημμελούς εκπλήρωσης από τον αντισυμβαλλόμενο.

Κύριοι αντισυμβαλλόμενοι στους οποίους ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο είναι οι ανασφαλιστές, οι οποίοι μπορεί να μην είναι σε θέση να καλύψουν την αναλογία τους επί των ασφαλιστικών αποζημιώσεων που έχουν ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους, οι ασφαλιζόμενοι, οι οποίοι μπορεί να μην δύνανται να καταβάλλουν τα ποσά ασφαλίσεων που είναι απαιτητά και οι συνεργάτες του Ομίλου.

Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνάπτει συναλλαγές με τρίτους που ικανοποιούν υψηλά κριτήρια και έχουν υψηλό επίπεδο πιστοληπτικής διαβάθμισης.

6.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από αδυναμία της Εταιρίας να εκποιήσει επενδύσεις και άλλα περιουσιακά στοιχεία, προκειμένου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της όταν αυτές καταστούν απαιτητές.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας με τη συνεχή παρακολούθηση των χρηματοροών του. Προϋπολογίζει και παρακολουθεί τις χρηματοροές του και ενεργεί κατάλληλα ώστε να υπάρχουν επαρκή ρευστά διαθέσιμα.

6.5 Κίνδυνος αγοράς

Ως κίνδυνος αγοράς ορίζεται ο κίνδυνος ζημίας ή δυσμενούς χρηματοοικονομικής μεταβολής, που απορρέει, άμεσα ή έμμεσα, από τις διακυμάνσεις στο επίπεδο και στη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς των στοιχείων του ενεργητικού ή του παθητικού και των χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ο Όμιλος εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς, όπως αποτίμηση Αξίας σε Κίνδυνο, ανάλυση ευαισθησίας, ανάλυση βασικού επιτοκιακού κινδύνου. Παράλληλα παρακολουθείται ο κίνδυνος που μπορεί να προκύψει από την ελλιπή αντιστοίχιση της χρηματοοικονομικής διάρκειας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων και των συνδεδεμένων με αυτές στοιχείων του ενεργητικού.

6.6 Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ως κίνδυνος συγκέντρωσης ορίζεται ο κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από τη χαμηλή διασπορά, ήτοι τη συγκέντρωση, είτε των περιουσιακών στοιχείων, ή των ασφαλιστικών υποχρεώσεων, σε μεμονωμένα στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού, όπως, τομέας οικονομίας, κλάδος δραστηριότητας, γεωγραφική περιοχή, αντισυμβαλλόμενος ή ομάδα συνδεδεμένων αντισυμβαλλομένων, κλπ.

Ο Όμιλος μεριμνά για τη διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης, τόσο με τη διασπορά των χαρτοφυλακίων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και επενδύσεων, όσο και με την σύναψη ανασφαλιστικών συμβάσεων.

6.7 Λειτουργικός κίνδυνος

Ως λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται ο κίνδυνος ζημίας, είτε λόγω ανεπαρκειών και ελλείψεων στις εσωτερικές διαδικασίες, στα μηχανογραφικά και λοιπά λειτουργικά συστήματα, ή στο ανθρώπινο δυναμικό, είτε λόγω δυσμενών εξωτερικών παραγόντων.

Ο Όμιλος, προκειμένου να περιορίσει τον λειτουργικό κίνδυνο, έχει δημιουργήσει κατάλληλες διαδικασίες και μεθοδολογίες που στόχο έχουν τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και την καταγραφή του. Στις περιπτώσεις όπου οι συνέπειες των γεγονότων λειτουργικού κινδύνου είναι σημαντικές, ο Όμιλος έχει αναπτύξει σχέδιο ελαχιστοποίησης του λειτουργικού κινδύνου στα επιτρεπτά για τον Όμιλο όρια, τα οποία συνάδουν με τη διάθεσή του

σχετικά με το βαθμό κινδύνου που επιθυμεί να αναλάβει. Σημειώνεται ότι η βελτίωση του ελεγκτικού πλαισίου μέσα στο οποίο λειτουργεί ο Όμιλος είναι συνεχής και εξελισσόμενη διαδικασία.

6.8 Πολιτικές και λοιποί κίνδυνοι

Ο Όμιλος της Εθνικής Ασφαλιστικής, πέραν των ανωτέρω αναφερόμενων κινδύνων, έχει αναγνωρίσει και έχει θεσπίσει διαδικασίες διαχείρισης και για τους ακόλουθους κινδύνους:

- Κίνδυνος αναντιστοιχίας ενεργητικού – παθητικού.
- Κίνδυνος πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και νομικό κίνδυνο και κίνδυνο κανονιστικής συμμόρφωσης. Οι κίνδυνοι αυτοί, ως υποκατηγορίες του λειτουργικού κινδύνου, εξετάζονται στο πλαίσιο διαχείρισής του.
- Κίνδυνος χώρας.
- Κίνδυνος στρατηγικής.
- Κίνδυνος φήμης.

7. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

- Την 02.01.2018 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λίμιτεδ μεταβίβασε το 10,91% των μετοχών της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λτδ. που κατείχε (ήτοι 782.835 μετοχές) στην Εθνική Ασφαλιστική έναντι του συμφωνηθέντος τιμήματος € 1.581 χιλ. Η Εθνική Ασφαλιστική καθίσταται πλέον ιδιοκτήτης του 100% της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λτδ..
- Στις 29 Ιουνίου 2017, η ΕΤΕ ανακοίνωσε την πώληση του 75% του μετοχικού κεφαλαίου του Ομίλου στην EXIN Financial Services Holdings B.V. (“EXIN”), υπό την αίρεση, μεταξύ άλλων, εκπλήρωσης ορισμένων προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων και των εγκρίσεων από την αρμόδια Επιτροπή Ανταγωνισμού και την Τράπεζα της Ελλάδος. Στις 28 Μαρτίου 2018, καταληκτική ημερομηνία, από την πλευρά της EXIN, εκπλήρωσης αναβλητικών αιρέσεων όπως αυτές αναφέρονταν στη Σύμβαση Αγοράς και Πώλησης μεταξύ της ΕΤΕ και της EXIN, η ΕΤΕ έλαβε γνώση ότι οι ανωτέρω δεν πληρούνται και ως εκ τούτου, αποφάσισε να τερματίσει τη Σύμβαση Αγοράς και Πώλησης. Με απόφαση του Δ.Σ. της ΕΤΕ και σε συνεννόηση με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, αποφασίσθηκε η συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας για την πώληση του Ομίλου με τους εναπομείναντες επιλεχθέντες επενδυτές που προκρίθηκαν στην τελευταία φάση των δεσμευτικών προσφορών.

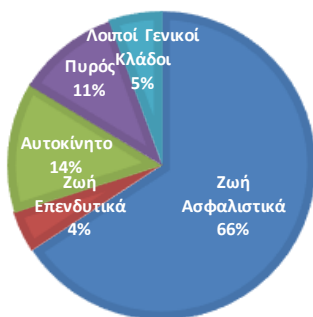
8. Βασικά Χρηματοοικονομικά μεγέθη 2017– 2016

Τα μεγέθη που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα και εκφράζονται σε εκατομμύρια Ευρώ, είναι σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικών Αναφορών, με εξαίρεση το «Σύνολο εγγεγραμμένων ασφαλιστρων» και των «Δεδουλευμένων Ασφαλιστρων & συναφών εσόδων (συμπεριλαμβανομένων Επενδυτικών συμβολαίων)», τα οποία περιλαμβάνουν και τη δεδουλευμένη παραγωγή των επενδυτικών συμβολαίων DAF και Εφάπαξ Εθνικής.

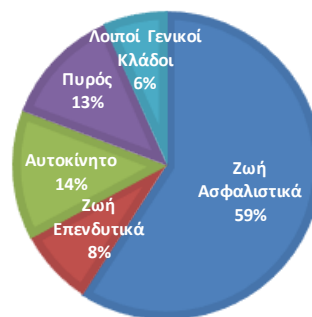
(ποσά σε € εκατ.)	Όμιλος		Μητρική	
	2017	2016	2017	2016
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα & συναφή έσοδα	596	562	561	529
Παραγωγή επενδυτικών προϊόντων *	27	49	27	49
Σύνολο παραγωγής ασφαλιστικών & επενδυτικών προϊόντων	623	611	588	578
Δεδουλευμένα (μικτά) Ασφάλιστρα & συναφή έσοδα (συμπ. Επενδυτικών συμβολαίων)*	631	618	596	585
Δεδουλευμένα (μικτά) Ασφάλιστρα & συναφή έσοδα	605	569	570	536
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	72	58	74	58
Κέρδη / (Ζημιές) μετά από φόρους	69	43	71	43
Σύνολο ενεργητικού	3.552	3.418	3.459	3.331
Ίδια κεφάλαια	828	747	807	722
Ασφαλιστικές προβλέψεις	2.021	1.951	1.959	1.899
Δείκτης ίδιας κράτησης (επί δεδουλευμένων)	89,60%	88,50%	90,30%	89,20%
Δείκτης εξόδων επί εγγεγραμμένων ασφαλίσεων	14,50%	17,30%	13,80%	16,20%

* Η παραγωγή επενδυτικών προϊόντων δεν αναγνωρίζεται ως έσοδο σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4.

Παραγωγή Ομίλου 2017

Παραγωγή Ομίλου 2016

9. Περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα

Εισαγωγή

Σύμφωνα με τα άρθρα 43α και 107α του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, ο Όμιλος περιλαμβάνει στην έκθεση διαχείρισης μια μη χρηματοοικονομική κατάσταση με στόχο την κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντικτύπου των δραστηριοτήτων του. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, το εν λόγω κεφάλαιο περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

1. Περιβαλλοντικά θέματα,
2. Κοινωνικά και εργασιακά θέματα,
3. Σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου,
4. Καταπολέμηση της διαφθοράς και θέματα σχετικά με τη δωροδοκία,
5. Βραβεύσεις Διακρίσεις

Στο πλαίσιο υλοποίησης της απαίτησης για δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών η Εταιρία έλαβε υπόψη διεθνείς πρακτικές και πρότυπα, όπως οι οδηγίες του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις (2011).

9.1 Περιβαλλοντικά Θέματα

Στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Εθνική Ασφαλιστική έχει αναλάβει πλήθος δράσεων καθώς αποτελεί σταθερή επιδίωξη της Εταιρίας ο στόχος της μείωσης του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων.

Η Εθνική Ασφαλιστική συνεπής στο όραμά της, υποστηρίζει προσπάθειες που προάγουν την περιβαλλοντική συνείδηση και εντάσσεται στον αρχικό πυρήνα των Green Angels, της Πρότυπης Ελληνικής Κοινότητας Περιβαλλοντικά Υπεύθυνων Επιχειρήσεων που στόχο έχει την βελτίωση των περιβαλλοντικών δεικτών της κάθε επιχείρησης που συμμετέχει στην κοινότητα. Επίσης, συμμετέχει σε δράσεις δενδροφύτευσης, ενισχύει οικονομικά τον Συλλόγο Εθελοντών Δασοπυροσβεστών Αττικής (Ε.ΔΑΣ.Α.) και υιοθετεί μεθόδους ανακύκλωσης και εξοικονόμησης ενέργειας και πόρων.

9.2 Κοινωνικά και εργασιακά θέματα

Πρωταρχικός στόχος της Εθνικής Ασφαλιστικής είναι η στήριξη της κοινωνίας και της οικονομίας, αναγνωρίζοντας τη σημαντική θέση που κατέχει μέσα σε αυτή.

Για το λόγο αυτό αναλαμβάνει δράσεις και πρωτοβουλίες που εστιάζονται στην στήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων, μέσω της συμμετοχής της Εταιρίας στο Πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, Act4Greece, που έχει ως στόχο τη στήριξη πρωτοβουλιών κοινωνικής προστασίας, πρόνοιας και αλληλεγγύης, κοινωνικής και καινοτόμου επιχειρηματικότητας και επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο, με έμφαση στον άνθρωπο, το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη, αλλά και μέσα από την συστηματική οικονομική ενίσχυση του έργου φορέων με αναγνωρισμένη κοινωνική δράση.

Ξεχωριστή μνεία πρέπει να γίνει στον ρόλο που διαδραματίζει η Εταιρία στην ανάδειξη του πολιτισμού και του αθλητισμού, υποστηρίζοντας φορείς που προάγουν τον πολιτισμό και ενισχύουν το αθλητικό ιδεώδες μέσω χορηγιών σε αθλητικές διοργανώσεις και πολιτιστικά γεγονότα (Χώρος Ιστορικής Μνήμης 1941-1944, στην οδό Κοραή 4 καθώς και ο Χώρος Τέχνης «ΣΤΟart ΚΟΡΑΗ»).

Επίσης, αναγνωρίζοντας την αξία και την σημαντικότητα της ιδιωτικής ασφάλισης υποστηρίζει οργανισμούς και φορείς, μέσω οικονομικής ενίσχυσης συνεδρίων και εκδηλώσεων με στόχο την ενδυνάμωση της ασφαλιστικής συνείδησης στη χώρα μας.

Η Εθνική Ασφαλιστική, από την πρώτη ημέρα της ίδρυσής της υπηρετεί με συνέπεια το ανθρωποκεντρικό της όραμα που καθορίζει κάθε της δραστηριότητα.

Στο πλαίσιο αυτό και βάσει του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, διαρκής στόχος του Ομίλου είναι η ίση μεταχείριση κάθε μέλους του ανθρώπινου δυναμικού. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος:

- Αναπτύσσει αξιοκρατικό σύστημα αξιολόγησης απόδοσης, προαγωγών και αμοιβών του ανθρώπινου δυναμικού της.
- Διασφαλίζει καλές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας, σεβόμενη την ισορροπία μεταξύ του εργασιακού χρόνου και της προσωπικής ζωής των εργαζομένων,
- οργανώνει και υποστηρίζει σημαντικά προγράμματα επιμόρφωσης, εκπαίδευσης και ανάπτυξής του, πιστεύοντας στη διαρκή βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της

Η φιλοσοφία του Ομίλου έχει ως βασικό άξονά της το σεβασμό της προσωπικότητας κάθε εργαζομένου. Η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας αποτελεί θεμελιώδη αρχή και ως εκ τούτου διαρκής επιδίωξη του Ομίλου αποτελεί η διαμόρφωση ενός αρμονικού εργασιακού περιβάλλοντος.

Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος:

- Απορρίπτει κάθε μορφή κοινωνικού αποκλεισμού,
- Παρέχει ίσες ευκαιρίες για προαγωγές και επαγγελματική σταδιοδρομία ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, θρησκείας, εθνικότητας,
- Εφαρμόζει αξιοκρατικό σύστημα αξιολόγησης της απόδοσης, των προαγωγών και των αμοιβών προσωπικού.

- Σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις, συστήματα ανάπτυξης και κινήτρων με στόχο την προσέλκυση, επιλογή και περαιτέρω αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Επενδύει στην εκπαίδευση του προσωπικού με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων καθώς και την ανάπτυξή του με τη διαμόρφωση πλάνου εκπαίδευσης ανά θέση εργασίας, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοποίηση του μέγιστου των δυνατοτήτων του, καθώς και η έγκαιρη και ομαλή προσαρμογή του στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις για νέες γνώσεις, δεξιότητες και ειδικεύσεις σε ένα ταχύτατα μεταβαλλόμενο επιχειρησιακό περιβάλλον.
- Δεν αποδέχεται κανενός είδους προσβολή της προσωπικότητας (πχ. ηθική, σεξουαλική ή άλλου είδους παρενόχληση, εκφοβισμό, διωγμό κ.λπ.) ή άνιση μεταχείριση λόγω εθνικότητας, φυλετικής προέλευσης, φύλου, οικογενειακής κατάστασης, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων ή φυσικών αδυναμιών.

Η υγεία και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας, αποτελούν για την Μητρική Εταιρία και τις Εταιρίες του Ομίλου της ύψιστη προτεραιότητα, με σκοπό να καταστεί ασφαλής η εργασία, να βελτιωθεί η ποιότητα της επαγγελματικής ζωής των εργαζομένων και να προληφθούν συναφείς κίνδυνοι.

Στο πλαίσιο αυτό, η Μητρική Εταιρία προβαίνει στη διενέργεια τακτικών ελέγχων για θέματα αφενός επάρκειας και καταλληλότητας των υπαρχόντων μέσων ασφαλείας και αφετέρου τήρησης των συνθηκών υγιεινής στους χώρους εργασίας, ενώ παράλληλα έχει αναπτύξει και σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών.

9.3 Σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, ορίζει το πλαίσιο βάσει του οποίου η Διοίκηση και το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού ασκούν τα καθήκοντά τους.

Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος:

- Δεν χρησιμοποιεί καμία μορφή καταναγκαστικής εργασίας.
- Δεν αποδέχεται οποιουδήποτε είδους προσβολή της προσωπικότητας (πχ. ηθική, σεξουαλική ή άλλου είδους παρενόχληση, εκφοβισμό, διωγμό κ.λπ.) ή άνιση μεταχείριση λόγω εθνικότητας, φυλετικής προέλευσης, φύλου, οικογενειακής κατάστασης, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων ή φυσικών αδυναμιών.

Απορρίπτει κάθε μορφή κοινωνικού αποκλεισμού.

9.4 Καταπολέμηση της διαφθοράς και θέματα σχετικά με τη δωροδοκία

Ο Όμιλος επιδεικνύει μηδενική ανοχή σε πράξεις διαφθοράς και δωροδοκίας δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη και καταπολέμησή τους.

Με σκοπό την πλήρη συμμόρφωση του Ομίλου με το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο και, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, και λαμβάνοντας υπόψη ότι τα φαινόμενα, αυτά υπονομεύουν τα συστήματα διακυβέρνησης των εταιριών, υιοθετήθηκαν και εφαρμόζονται οι παρακάτω πολιτικές και κώδικες:

- Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Ομίλου

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας θέτει με σαφήνεια τις ηθικές αρχές, τις αξίες και τους κανόνες που οριοθετούν τη δράση του Προσωπικού και της Διοίκησης. Παράλληλα παρέχει τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη λήψη σωστών αποφάσεων σε συμμόρφωση με τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης και το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο ανά χώρα στην οποία ο Όμιλος διατηρεί δραστηριότητα.

- Αναφορές Δυσλειτουργιών (Whistleblowing)

Η Μητρική Εταιρία έχει υιοθετήσει διαδικασία Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) για την υποβολή, επώνυμα ή ανώνυμα, εμπιστευτικών αναφορών ή παρατηρήσεων από κάθε ενδιαφερόμενο αναφορικά με πράξεις στελεχών της Εταιρίας, που δημιουργούν αμφιβολίες για αντικανονικές ενέργειες και λογιστικο-ελεγκτικές πρακτικές μη συμβατές με τη διεθνή πρακτική και τις κείμενες διατάξεις. Η διαδικασία παρακολουθείται για την εφαρμογή της από την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην ιστοσελίδα www.ethniki-asfalistiki.gr έχουν αναρτηθεί στοιχεία επικοινωνίας για την υποβολή των ως άνω εμπιστευτικών αναφορών από κάθε ενδιαφερόμενο.

- Πολιτική του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης

Η Εταιρία, εκτίθεται στον κίνδυνο απάτης και παράνομων δραστηριοτήτων κάθε τύπου, τα οποία, αν δεν αντιμετωπιστούν εγκαίρως και με αποτελεσματικό τρόπο, θα μπορούσαν να επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική της δράση, την οικονομική της κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της και των προοπτικών της για επιτυχία.

Ο Όμιλος, στοχεύοντας στην καταπολέμηση του φαινομένου της απάτης, έχει υιοθετήσει την Πολιτική του Ομίλου της ΕΤΕ για την Αντιμετώπιση της Απάτης. Η Πολιτική αυτή αφορά στο σύνολο του προσωπικού της και τα βασικά της σημεία συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Ευαισθητοποίηση των εργαζομένων του Ομίλου, αναφορικά με την αποτροπή και την παρεμπόδιση της απάτης,
- Εκπαίδευση των εργαζομένων και διαμόρφωση ενιαίας επιχειρηματικής συμπεριφοράς και κουλτούρας για την αντιμετώπιση της απάτης,
- Καθορισμός και περιγραφή των σχετικών δράσεων, που οφείλουν να αναλαμβάνουν τα αρμόδια Όργανα, σε περιπτώσεις εκδήλωσης κρουσμάτων απάτης,
- Ανάπτυξη συστημάτων, διαδικασιών και ελεγκτικών μηχανισμών, που υποβοηθούν στην πρόληψη και την αποφυγή της απάτης.

- Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών του Ομίλου

Ο ως άνω Κώδικας Δεοντολογίας καθορίζει τις βασικές δεοντολογικές υποχρεώσεις και τα πρότυπα συμπεριφοράς των προσώπων που εμπλέκονται στην προετοιμασία, κατάρτιση και υποβολή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των λοιπών οικονομικών γνωστοποιήσεων του Ομίλου και στοχεύει στη διασφάλιση της πλήρους και ακριβούς υποβολής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, στην προαγωγή της διαφάνειας της συμπεριφοράς των ως άνω προσώπων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και τη συμμόρφωσή τους με το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο.

- Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων του Ομίλου

Η Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων προσδιορίζει ενδεχόμενα πεδία σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των εταιριών του Ομίλου και των ανώτατων/ ανώτερων διευθυντικών στελεχών του και θεσπίζει κανόνες και διαδικασίες για την αποτελεσματική διαχείριση των περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, όταν αυτές προκύπτουν.

- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (εφεξής «ΞΧ/ΧΤ»)

Οι ως άνω πράξεις είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις αξίες και αρχές που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου, ενώ η επέλευσή τους και θα μπορούσε να επιφέρει ανεπιθύμητες συνέπειες, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη του Ομίλου, καθώς και στα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων σε αυτόν.

Για το λόγο αυτό, και σε συμμόρφωση με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων ΞΧ/ΧΤ, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει την ως άνω Πολιτική, στην οποία έχει ενσωματωθεί και η Πολιτική Αποδοχής Νέων Πελατών.

Με την εν λόγω Πολιτική, διαμορφώνεται ένα επαρκές, αποτελεσματικό και εναρμονισμένο πλαίσιο για τη συμμόρφωση του Ομίλου με το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με την καταπολέμηση του ΞΧ/ΧΤ στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος και τις σχετικές απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών. Σε εφαρμογή των παραπάνω Πολιτικών, έχουν καταρτισθεί και υιοθετηθεί διαδικασίες αναφορικά με την προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο, την κατηγοριοποίηση πελατών και την αντίστοιχη εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας.

Επίσης, ο Όμιλος δεν εκτελεί συναλλαγές για τη νομιμότητα των οποίων υπάρχουν επιφυλάξεις ή συναλλαγές με φυσικά ή νομικά πρόσωπα/ οντότητες όταν αυτό απαγορεύεται από διατάξεις διεθνών Οργανισμών, Εποπτικών ή Δικαστικών Αρχών. Τέλος, παρέχει στο Προσωπικό και τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές συνεχή εκπαίδευση για τη συμμόρφωσή τους με τους σχετικούς νόμους και τις κανονιστικές αποφάσεις.

9.5 Βραβείσεις Διακρίσεις

Η Εθνική Ασφαλιστική, έλαβε κατά τη διάρκεια του 2017, σημαντικές διακρίσεις, όπως:

- **Insurance Awards «ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΩΡΑΚΗΣ»**
Η Εθνική Ασφαλιστική βραβεύθηκε στην κατηγορία «Ε.Κ.Ε. Ασφαλιστικών Εταιριών» και στην κατηγορία «Special Marketing & Digital Awards».
- **Corporate Superbrands 2016**
Πρόκειται για τα κορυφαία brands της Ελληνικής αγοράς ανά κλάδο, τα οποία επελέγησαν μετά από την αξιολόγηση της Κριτικής Επιτροπής εμπειρογνομόνων και έπειτα από διενέργεια δημοσκόπησης της κοινής γνώμης. Η Εταιρία βραβεύθηκε στα Corporate Superbrands 2016, λαμβάνοντας την υψηλότερη βαθμολογία στον κλάδο που δραστηριοποιείται.
- **True Leader 2016**
Τον τίτλο απέσπασε, στον θεσμό επιβράβευσης των υγιών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα μας “True Leader 2016”, που διοργανώνει η ICAP Group.
- **Salus Index**
Η Εθνική Ασφαλιστική βραβεύθηκε ως η ασφαλιστική εταιρία με τη μεγαλύτερη συμβολή στον τομέα Υγείας στη χώρα.
- **Τιμητική Διάκριση από την Ένωση «Μαζί για το Παιδί»**
Για μια ακόμη συνεχή χρονιά, απονεμήθηκε τιμητική διάκριση στην Εθνική Ασφαλιστική από την Ένωση των 10 Σωματείων - Μελών «Μαζί για το Παιδί», για τη γενναιόδωρη υποστήριξη στο έργο και τους σκοπούς της Ένωσης.
Η Εθνική Ασφαλιστική, στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής της ευθύνης, προβαίνει εδώ και χρόνια σε ασφαλιστική κάλυψη των εκδηλώσεων που διοργανώνει η Ένωση «Μαζί για το παιδί».

9.6 Παρουσίαση δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας κατά το 2017

Η Εθνική Ασφαλιστική, στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης των αναγκών των πελατών της καθώς και της παροχής πληρέστερης πληροφόρησης και διαφάνειας για τη δράση της σε θέματα ΕΚΕ:

- **Υποστήριξε εκδηλώσεις, εκπαιδευτικές ημερίδες και συνέδρια που διοργάνωσαν Οργανισμοί, Φορείς της Ιδιωτικής Ασφάλισης, Επιμελητήρια και φορείς του Κλάδου της Οικονομίας όπως:**
 - το 1ο Ασφαλιστικό Συνέδριο Economist
 - το Ελληνικό Ινστιτούτο Ασφαλιστικών Σπουδών (Ε.Ι.Α.Σ.)
 - τον Σύνδεσμο Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων (Σ.Ε.Μ.Α.)
 - τον Σύνδεσμο Εκπροσώπων και Στελεχών Ασφαλιστικών Εταιριών (Σ.Ε.Σ.Α.Ε.)
 - το 19ο Συνέδριο Ασφαλιστών και Αντασφαλιστών της Ύδρας
 - το 10ο Insurance Conference
 - τα Insurance Awards «ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΩΡΑΚΗΣ»
 - τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Ασφαλιστικών Συμβούλων (Π.Σ.Α.Σ.)
 - την Ένωση Financial Planners Ελλάδος (HFPA)
 - το 5ο Στρατηγικό Συνέδριο «Επενδύσεις στην Ελλάδα και Αναπτυξιακή Προοπτική»
 - το Ινστιτούτο Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής (Ι.Δ.Κ.Κ.)
 - το ετήσιο συνέδριο του Economist
 - το Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο
 - το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών Ελλάδας (IIA GREECE)

- **Η Εθνική Ασφαλιστική στέκεται πάντα με διακριτικότητα δίπλα στο κοινωνικό σύνολο και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες που στόχο έχουν να κρατήσουν ενωμένο τον κοινωνικό ιστό όπως:**
 - Ενίσχυση φορέων και ιδρυμάτων που στόχο έχουν την στήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων όπως:
 - το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία «Άργος Καλύμνου» (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ)
 - την Ένωση «Μαζί για το Παιδί»
 - τα Παιδικά Χωριά SOS
 - το Κέντρο Ειδικών Ατόμων «Η Χαρά»
 - τους «Γιατροί Χωρίς Σύνορα»
 - την Εταιρία Προστασίας Σπαστικών
 - την Ελληνική Εταιρία Προστασίας και Αποκαταστάσεως Αναπήρων Προσώπων (ΕΛΕΠΑΠ)
 - το Χαμόγελο του Παιδιού
 - την Στέγη Θηλέων «Ο Άγιος Αλέξανδρος»
 - το Ίδρυμα «Η Παμμακάριστος»
 - το Κέντρο Αγάπης Ελευσίνας
 - το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων Παιδιών με Νεοπλασματικές Ασθένειες «Η ΠΙΣΤΗ»
 - «Φάρος Ελπίδας»
 - τον οργανισμό «Coeurs pour Tous Hellas»
 - το Ελληνικό Ίδρυμα Καρδιολογίας
 - την Οργάνωση «Αποστολή Άνθρωπος»
 - την Ελληνική Εταιρία για τη Σκλήρυνση Κατά Πλάκας
 - το Σύνδεσμο Θεραπευτικής Ιππασίας Ελλάδας
 - το Ινστιτούτο «PROLEPSIS»
 - Η Εθνική Ασφαλιστική επιπλέον το 2017 στήριξε:
 - το No Finish Line Athens & Τρέξε χωρίς Τερματισμό Thessaloniki
 - το πρόγραμμα εκπαίδευσης Εισαγγελέων και Αξιωματικών της ΕΛΛΑΣ, με θέμα Παιδική Κακοποίηση και Κακοποίηση Ζώων.
 - το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων (Σ.Ε.Π.)
 - τη μη κερδοσκοπική εταιρία «Συμμαχία για την Ελλάδα»
 - την Ιερά Μητρόπολη Νικοπόλεως και Πρεβέζης
 - τις «Νύχτες Χριστουγέννων»-Music Mates
 - την ηλεκτρονική πλατφόρμα act4Greece
 - το Make a Wish
 - το Ινστιτούτο Οδικής ασφάλειας (Ι.Ο.ΑΣ.)
 - το Santa Run Chania
 - τους πλημμυροπαθείς της περιοχής Μάνδρας και Περάμου
 - την ενέργεια της ομάδας εθελοντών Εθνικής Ασφαλιστικής «Μοιράσου Το»
 - τον Σύλλογο των απανταχού Νυμφασίων «Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ»
- **Η Εθνική Ασφαλιστική αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και υλοποιεί δράσεις που προάγουν σταθερά τις Τέχνες, την Ιστορία και τον Πολιτισμό όπως:**
 - Διαχείριση και λειτουργία Χώρου Ιστορικής Μνήμης 1941-1944 καθώς και του Χώρου Τέχνης ΣΤΟart ΚΟΡΑΗ.
 - το Ολυμπιακό Μουσείο Θεσσαλονίκης
 - την Πινακοθήκη Κέρκυρας
 - το 35^ο Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ Πρέβεζας
 - το Ελληνικό Παιδικό Μουσείο
 - την Παράσταση «Το Τελευταίο Ψέμα», στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης
 - τη Συναυλία-Αφιέρωμα στον Μίκη Θεοδωράκη

- την έκδοση φωτογραφικού λευκώματος «Νοσταλγίες σε Ασπρόμαυρο Φόντο»
 - την Παράσταση «Το Πορτρέτο του Ντόριαν Γκρέυ»
 - το Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού «Εργαστήρι Λόγου Τέχνης & Παράδοσης»
 - την εκπόνηση Μελέτης Ανάδειξης Περιοχής-Πρεβέζης
 - τη Μη Κυβερνητική Οργάνωση «Συμπολιτεία Ολυμπίας»
 - το Open House 2017
 - το Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών
 - τη «Λευκή Νύχτα» Πρεβέζης
- **Η Εθνική Ασφαλιστική στο πλαίσιο του ενδιαφέροντός της για την πρόοδο του αθλητικού ιδεώδους και του «ευ αγωνίζεσθαι» υποστήριξε:**
- τον Ολυμπιονίκη Βύρωνα Κοκκαλάνη
 - τον Πρωταθλητή Στίβου Παναγιώτη Τριβυζά
 - τους αγώνες ταχύτητας αυτοκινήτων στο Τατόι
 - την Ομοσπονδία Μηχανοκίνητου Αθλητισμού Ελλάδος
- **Η Εθνική Ασφαλιστική ενίσχυσε τη δράση φορέων και οργανισμών στον τομέα της παιδείας και της επιστήμης όπως:**
- το 5ο Περιφερειακό Διαγωνισμό Εκπαιδευτικής Ρομποτικής (World Robot Olympiad)
 - το Θερινό Σχολείο Τζουμέρκων και Νοτιοανατολικής Πίνδου
 - την ομάδα TACHYTIS της Ερασμείου Ελληνογερμανικής Σχολής
- **Η Εθνική Ασφαλιστική συνεπής στο όραμά της, υποστηρίζει προσπάθειες που προάγουν την περιβαλλοντική συνείδηση στηρίζοντας:**
- τους Green Angels
 - τους Εθελοντές Δασοπροσβέστες Αττικής

10. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης της Εθνικής Ασφαλιστικής ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του ελληνικού και ευρωπαϊκού νομικού και κανονιστικού πλαισίου και στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιγράφει την δομή και λειτουργία της σε θέματα διακυβέρνησης, με σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων της μακροπρόθεσμα προς όφελος των πελατών της, των μετόχων, των εργαζομένων και όλων των άλλων ενδιαφερομένων μερών. Ο Κώδικας καθορίζει το πλαίσιο της εσωτερικής λειτουργίας της Εταιρίας και του Διοικητικού της Συμβουλίου (Δ.Σ.) με σκοπό τη συνέχεια, τη συνέπεια και την αποτελεσματικότητα του τρόπου λειτουργίας της Εταιρίας. Το Δ.Σ. επικουρείται στη λειτουργία του από τις ακόλουθες Επιτροπές:

- την Επιτροπή Ελέγχου
- την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων
- την Επιτροπή Ανθρωπίνου Δυναμικού και Αμοιβών
- την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
- την Επιτροπή Στρατηγικής

Ο Κώδικας καθώς και οι Κανονισμοί Λειτουργίας των παραπάνω Επιτροπών ορίζουν τα καθήκοντα και κατανέμουν τις αρμοδιότητες των Επιτροπών του.

Η Εταιρία έχει επαρκή και διαφανή οργανωτική δομή με σαφή κατανομή και κατάλληλο διαχωρισμό καθηκόντων, καθώς και αποτελεσματικό μηχανισμό μετάδοσης των πληροφοριών εντός της Εταιρίας. Σε αυτό το πλαίσιο λειτουργίας και οργάνωσης, η Εθνική Ασφαλιστική έχει αναπτύξει ένα σύνολο πολιτικών και διαδικασιών που

περιγράφουν την κατανομή καθηκόντων και ρόλων και συντελούν στην επίτευξη των εταιρικών στόχων. Επιπλέον, στην επιτυχή λειτουργία της Εταιρικής Διακυβέρνησης συμβάλλουν οι τέσσερις βασικές λειτουργίες της Εταιρίας δηλαδή οι μονάδες του Εσωτερικού Ελέγχου, Διαχείρισης Κινδύνων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Αναλογιστικής που διασφαλίζουν την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων.

Το παραπάνω πλαίσιο λειτουργίας και οργάνωσης υποχρεούνται να υιοθετήσουν και οι εταιρίες του Ομίλου, εναρμονισμένο στο εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο, ιδιαιτερότητες και τα συναλλακτικά ήθη της χώρας στην οποία δραστηριοποιούνται. Οι πολιτικές, οι διαδικασίες και συνολικά οι απαιτήσεις της εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται από τη μητρική εταιρία προσαρμόζονται προκειμένου να προσιδιάζουν στη δομή, στις δραστηριότητες και τους κινδύνους των εταιριών του Ομίλου.

11. Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Μητρική Εταιρία έχει μεταβεί ομαλά στο νέο εποπτικό πλαίσιο Φερεγγυότητας II καταγράφοντας, με τη χρήση μεταβατικών μέτρων, δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας που υπερβαίνουν τα ελάχιστα αποδεκτά όρια φερεγγυότητας, από την πρώτη ημέρα εφαρμογής του νέου πλαισίου και κάθε περίοδο εποπτικής αναφοράς έκτοτε. Συγκεκριμένα, κατά την 31.12.2017, ο δείκτης κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας, με βάση την υποβολή της εποπτικής αναφοράς «Φερεγγυότητα II» της Μητρικής Εταιρίας κατά την 31.12.2017, ανήλθε σε 200% με την χρήση μεταβατικών μέτρων.

Με βάση τα παραπάνω, η Διοίκηση της Μητρικής Εταιρίας θεωρεί ότι ισχύει η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, βάσει της οποίας έχουν συνταχθεί οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

12. Προοπτικές για το 2018

Και το 2017 η Εθνική Ασφαλιστική, κατέγραψε υψηλή κερδοφορία και αξιοσημείωτη βελτίωση του δείκτη φερεγγυότητας, διατηρώντας την ηγετική της θέση στην Ελληνική Ασφαλιστική Αγορά και αποδεικνύοντας εμπράκτως ότι αποτελεί πυλώνα σταθερότητας και αξιοπιστίας τόσο για τους ασφαλισμένους όσο και για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Παρά την οικονομική ύφεση, τις αυστηρές απαιτήσεις του νέου εποπτικού πλαισίου (Φερεγγυότητα II) και τη διαδικασία αλλαγής του βασικού μετόχου της, η Εθνική Ασφαλιστική σημείωσε πολύ αξιολογικά αποτελέσματα, στηριζόμενη στη συνοχή και το όραμα του ανθρώπινου δυναμικού της και τη σημαντική υποστήριξη των Δικτύων Πωλήσεων.

Η Εταιρία βρέθηκε για ακόμη μια χρονιά στην πρώτη γραμμή για την κοινωνία και τον άνθρωπο, υπηρετώντας με συνέπεια το ανθρωποκεντρικό της όραμα που καθορίζει κάθε της δραστηριότητα. Με ισχυρό το αίσθημα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Εθνική Ασφαλιστική υποστήριξε για ακόμη μια χρονιά δράσεις και φορείς που προσφέρουν σημαντικό έργο σε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες και σε τομείς του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και της επιστήμης.

Αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο του Κλάδου Υγείας, η Εθνική Ασφαλιστική εγκαινίασε μια νέα εποχή στην εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων του Κλάδου και σύναψε δύο διαφορετικές εξίσου σημαντικές συνεργασίες με παρόχους πρωτοβάθμιας περίθαλψης, για τα Ατομικά και τα Ομαδικά συμβόλαια αντίστοιχα, οι οποίες απέφεραν μεγάλη ικανοποίηση σε ασφαλισμένους, συνεργάτες και Δίκτυα Πωλήσεων. Επίσης, μέσα στο 2017 ολοκληρώθηκε επιτυχώς η μεταβίβαση ενός σημαντικού μέρους του χαρτοφυλακίου ζωής της International Life στην Εθνική Ασφαλιστική και η Εταιρία διασφαλίζει πλέον την κάλυψη και την εξυπηρέτηση και αυτής της νέας μερίδας ασφαλισμένων.

Η διαδικασία αλλαγής του βασικού μετόχου της Εταιρίας, η οποία υπαγορεύεται από το εγκεκριμένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, δεν ολοκληρώθηκε μέσα στο 2017 και μέχρι να ληφθούν οι τελικές αποφάσεις, σημαντική επιδίωξη της Διοίκησης της Εταιρίας είναι να εξακολουθήσουν να πραγματοποιούνται άρτια, απρόσκοπτα και επιτυχημένα οι εργασίες της.

Για το 2018, η Εταιρία προετοιμάζεται δυναμικά για την εναρμόνισή της με τα νέα κανονιστικά πλαίσια PRIIPs και GDPR και την οδηγία IDD, προσαρμόζοντας αντίστοιχα την κουλτούρα της, τις δομές και διαδικασίες της καθώς και τα μηχανογραφικά συστήματα με απόλυτο προσανατολισμό στον ασφαλισμένο ενώ παράλληλα έχει εκκινήσει την διαδικασία εκπόνησης μελέτης για τον προσδιορισμό της επίπτωσης που θα επιφέρει η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α 17.

Βασικός στόχος για την τρέχουσα χρήση είναι η Εταιρία να διατηρήσει την κυρίαρχη θέση της στην ασφαλιστική αγορά, εξασφαλίζοντας σταθερή κερδοφορία και ενισχύοντας περαιτέρω την κεφαλαιακή της επάρκεια. Παράλληλα, να προσφέρει καινοτόμες λύσεις για τους ασφαλισμένους της, προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις τους, παρέχοντας υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, προχωρώντας σε επιπλέον λειτουργική ανάπτυξη, αξιοποιώντας αποτελεσματικά τους ανθρώπινους πόρους της.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2018

Ο Πρόεδρος

Χριστόφορος Σαρδελής

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ**Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή**

Προς τον Μέτοχο της Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών «Η ΕΘΝΙΚΗ»

Έκθεση ελέγχου επί των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων**Γνώμη**

Έχουμε ελέγξει τις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας “Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών «Η ΕΘΝΙΚΗ»” (Εταιρεία ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την ατομική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017, τις ατομικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περιλήψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την ατομική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2017, την ατομική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ατομικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ.(1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 46 των συνημμένων ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέραμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κύριο Θέμα Ελέγχου	Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση του κύριου θέματος ελέγχου
<p>Εκτίμηση των αποθεμάτων που απορρέουν από τα Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής (ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)</p> <p>Οι υποχρεώσεις των ασφαλιστηρίων συμβολαίων περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος διακανονισμού των παροχών και αποζημιώσεων που σχετίζονται με τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής και ανέρχονται σε €954 εκατ. σε επίπεδο Εταιρείας και €965 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου, αντιπροσωπεύοντας το 35% των συνολικών υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.</p> <p>Η εκτίμηση αυτών των υποχρεώσεων είναι σύνθετη, ενέχει σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας και απαιτεί από τη Διοίκηση να χρησιμοποιήσει μια σειρά παραδοχών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα, οι οποίες χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας. Μικρές μεταβολές σε αυτές τις παραδοχές ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την εκτίμηση αυτών των υποχρεώσεων και των αποτελεσμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου.</p> <p>Εστιάσαμε σε αυτήν την περιοχή λόγω της σημαντικότητας των υποχρεώσεων αυτών, των σύνθετων αναλογιστικών μεθοδολογιών που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση και της εκτίμησης των παραδοχών που σχετίζονται με μελλοντικά γεγονότα. Επιπλέον, οι αναλογιστικές παραδοχές που βασίζονται στα οικονομικά και δημογραφικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένου της μελλοντικής συμπεριφοράς των αντισυμβαλλομένων, εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας.</p> <p>Συγκεκριμένα, οι σημαντικές παραδοχές, οι οποίες είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες σε μεταβολές, είναι οι ακόλουθες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το ποσοστό ακυρώσεων, που είναι ένας από τους σημαντικότερους λόγους που οδηγεί στη σταδιακή μείωση των εν ισχύ συμβολαίων και ο οποίος θα μπορούσε ενδεχομένως να επηρεάσει θετικά ή αρνητικά τις αναμενόμενες ταμειακές ροές, ανάλογα με την κερδοφορία κάθε προϊόντος. • Η καμπύλη επιτοκίων, η οποία χρησιμοποιείται για την προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών, και η οποία βασίζεται στην καμπύλη επιτοκίων μηδενικού κινδύνου, όπως δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ), προσαρμοσμένη ώστε να λαμβάνει υπ' όψη την υφιστάμενη σύνθεση και τις αναμενόμενες αποδόσεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου προσαρμοσμένες κατά το πιστωτικό κίνδυνο που ενέχουν. 	<p>Οι διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήσαμε υποστηρίχθηκαν από εσωτερικούς αναλογιστές που εξειδικεύονται στις ασφάλειες ζωής και περιλάμβαναν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ελέγξαμε την πληρότητα και την ορθότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν στις εκτιμήσεις των αναμενόμενων ταμειακών ροών και στις μελέτες εμπειρίας, οι οποίες υποστηρίζουν τις αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν. • Εξετάσαμε τη μεθοδολογία και τις σημαντικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν με βάση τη γνώση μας για τον κλάδο και τη σχετική μας εμπειρία προκειμένου να αξιολογήσουμε τη συμμόρφωση των μεθοδολογιών αυτών με τις αναγνωρισμένες αναλογιστικές πρακτικές, αλλά και με τις κανονιστικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις χρηματοοικονομικής αναφοράς. • Πραγματοποιήσαμε διαδικασίες ανεξάρτητης επαλήθευσης των υποδειγμάτων πρόβλεψης χρηματοροών, σε δειγματοληπτική βάση, συμπεριλαμβάνοντας αναλυτικούς ανεξάρτητους επανυπολογισμούς σε επιλεγμένα συμβόλαια και προϊόντα, ώστε να διασφαλίσουμε το εύλογο των υποδειγμάτων πρόβλεψης. • Αξιολογήσαμε το εύλογο της μεταβολής των υποχρεώσεων που απορρέουν από ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής σε σχέση με το προηγούμενο έτος και λάβαμε περαιτέρω διευκρινίσεις από τη Διοίκηση για τυχόν μεταβολές όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο. <p>Πιο συγκεκριμένα, οι σημαντικές παραδοχές στις οποίες επικεντρωθήκαμε είναι οι ακόλουθες:</p> <p>Ποσοστό ακυρώσεων</p> <p>Εξετάσαμε την καταλληλότητα της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των ποσοστών ακύρωσης για κάθε κανάλι διανομής προϊόντων και κάθε κατηγορία προϊόντος βασιζόμενοι σε γενικά αποδεκτές πρακτικές της αγοράς.</p> <p>Καμπύλη επιτοκίων</p> <p>Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των καμπυλών επιτοκίων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών σε</p>

Κύριο Θέμα Ελέγχου	Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση του κύριου θέματος ελέγχου
<ul style="list-style-type: none"> Ο πίνακας νοσηρότητας που χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη των μελλοντικών χρηματορρών των προϊόντων υγείας και βασίζεται στην πραγματική εμπειρία της Εταιρείας και του Ομίλου και στην κρίση των εμπειρογνομόνων για τις ηλικίες στις οποίες δεν επαρκεί η εμπειρία. Οι πίνακες παράγονται κατά κλίμακες 10 ετών και είναι κοινοί για άνδρες και γυναίκες. <p>Οι σχετικές γνωστοποιήσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.11, 3.1, 4.2 και 37 των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p>	<p>παρούσα αξία. Εξετάσαμε επίσης την καταλληλότητα των επενδυτικών δεδομένων και αποδόσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της πρωτοδότησης περιορισμένης ρευστότητας που αποτυπώθηκε στην καμπύλη επιτοκίων.</p> <p>Νοσηρότητα Εξετάσαμε την καταλληλότητα της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε από τη Διοίκηση για τον υπολογισμό των πινάκων νοσηρότητας που βασίζονται στην πραγματική εμπειρία και τη κρίση των εμπειρογνομόνων. Εξετάσαμε το εύλογο των προσαρμογών που εφαρμόστηκαν για αναπροσαρμογή του ασφαλιστρού, τον ιατρικό πληθωρισμό και τους συντελεστές μεγάλων ζημιών.</p> <p>Από τις διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήσαμε προέκυψε ότι οι σημαντικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των υποχρεώσεων από συμβόλαια ασφαλίσεων ζωής είναι εύλογες. Επίσης, κρίναμε ότι οι μεθοδολογίες συνάδουν με τα πρότυπα του κλάδου και αντανακλούν το είδος και τα χαρακτηριστικά του κινδύνου των ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής της Εταιρείας και του Ομίλου.</p> <p>Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι επαρκείς.</p>
<p>Εκτίμηση αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών (ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)</p> <p>Οι υποχρεώσεις από ασφαλιστήρια συμβόλαια περιλαμβάνουν τις εκκρεμείς ζημιές γενικών ασφαλειών που ανέρχονται σε €372 εκατ. για την Εταιρεία και €389 εκατ. για τον Όμιλο, αντιπροσωπεύοντας το 14% των συνολικών υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.</p> <p>Η εκτίμηση των εκκρεμών ζημιών απαιτεί σημαντικές κρίσεις λόγω της υποκειμενικής φύσης της εκτίμησης των μελλοντικών αποζημιώσεων για ζημιές που έχουν συμβεί, και εξαρτάται από την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται καθώς και την πρόβλεψη των μελλοντικών γεγονότων, τόσο εσωτερικών όσο και εξωτερικών.</p> <p>Η Διοίκηση βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία και σε εμπειρογνώμονες για την εκτίμηση του αποθέματος των αναγγελθεισών ζημιών, διαδικασία που ενέχει μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας ιδιαίτερα στις περιπτώσεις σωματικής βλάβης, θανάτου, νομικών υποθέσεων και καταστροφής περιουσίας.</p> <p>Οι σχετικές γνωστοποιήσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.11, 3.1, 4.2 και 37 των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p>	<p>Οι διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήσαμε υποστηρίχθηκαν από εσωτερικούς αναλογιστές που εξειδικεύονται στις γενικές ασφαλίσεις και περιλάμβαναν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Κατανοήσαμε την πολιτική αποθεματοποίησης της Εταιρείας και του Ομίλου και της διαδικασίας καταγραφής των εκκρεμών ζημιών. Εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, το εύλογο των αποθεμάτων για εκκρεμείς ζημιές στους κλάδους αυτοκινήτου και πυρκαγιάς με βάση την πολιτική αποθεματοποίησης της Εταιρείας και του Ομίλου, τα αντίστοιχα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία ζημιών. Εξετάσαμε την επάρκεια της εκτίμησης του αποθέματος των ζημιών που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (IBNR) κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης εκτελώντας ανεξάρτητους υπολογισμούς του IBNR για τους κυριότερους κλάδους. Εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, το εύλογο

Κύριο Θέμα Ελέγχου	Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση του κύριου θέματος ελέγχου
	<p>των εκτιμήσεων των εκκρεμών ζημιών από τη Διοίκηση κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, συγκρίνοντας αυτές τις εκτιμήσεις με τις αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν μετά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιολογήσαμε το εύλογο της ετήσιας μεταβολής των εκκρεμών ζημιών και κατανοήσαμε τυχόν σημαντικές διαφορές. <p>Από τις διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήσαμε προέκυψε ότι οι εκτιμήσεις αναφορικά με το απόθεμα εκκρεμών ζημιών είναι εύλογες. Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι επαρκείς.</p>
<p>Λογιστικός χειρισμός του Προγράμματος Εθελοντικής Ανταλλαγής Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)</p> <p>Η Εταιρεία συμμετείχε στο Πρόγραμμα Εθελοντικής Ανταλλαγής Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (εφεξής «Πρόγραμμα Εθελοντικής Ανταλλαγής ΟΕΔ»), τα οποία προηγουμένως αποκτήθηκαν λόγω της συμμετοχής αυτής στο Πρόγραμμα Εθελοντικής Ανταλλαγής ΟΕΔ το 2012, μέσω της έκδοσης νέων αξιογράφων («Νέων Τίτλων») σύμφωνα με τη σχετική πρόσκληση του Υπουργείου Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά την 15 Νοεμβρίου 2017.</p> <p>Η πλειονότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων («Προσδιορισμένα Ομόλογα») που σχετίζονταν με το Πρόγραμμα Εθελοντικής Ανταλλαγής ΟΕΔ είχαν ταξινομηθεί ως αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη και η επιμέτρηση αυτών γινόταν στο αναπόσβεστο κόστος σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική της Εταιρείας.</p> <p>Κατά την ημερομηνία ανταλλαγής των ομολόγων η συνολική λογιστική αξία των αρχικών τίτλων καθώς και η εύλογη αξία αυτών ανερχόταν σε €102 εκατ. και € 215 εκατ. αντίστοιχα.</p> <p>Το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» δεν παρέχει συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της ανταλλαγής χρέους ή της τροποποίησης των όρων ενός υφιστάμενου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Συνεπώς, απαιτείται κρίση για να αξιολογηθεί εάν μια αλλαγή στους συμβατικούς όρους είναι τόσο ουσιαστική ώστε αυτή να οδηγήσει στην αποαναγνώριση του προηγούμενου περιουσιακού στοιχείου.</p> <p>Η Διοίκηση συμπέρανε ότι οι συμβατικοί όροι των «Νέων Τίτλων», σε σύγκριση με τα «Προσδιορισμένα Ομόλογα», δεν είναι ουσιαστικός διαφορετικός ώστε να οδηγήσουν σε αποαναγνώριση των «Προσδιορισμένων</p>	<p>Κατανοήσαμε τους κύριους όρους των «Προσδιορισμένων Ομολόγων» και «Νέων Τίτλων» για την αξιολόγηση της αποαναγνώρισης αυτών. Επιπλέον, πραγματοποιήσαμε εκτενείς συζητήσεις με νομικούς συμβούλους για να επιβεβαιώσουμε την κατανόησή μας σχετικά με τους κύριους όρους και τις αλλαγές που επήλθαν στους αρχικούς συμβατικούς όρους.</p> <p>Η αξιολόγησή μας υποστηρίχθηκε από τους εξειδικευμένους συνεργάτες μας σε θέματα λογιστικής ώστε να επιβεβαιώσουμε τον πλέον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό σχετικά με την ανταλλαγή των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων βάσει της πλήρους κατανόησής μας αναφορικά με τους σχετικούς συμβατικούς όρους όπως ορίζονται από το Πρόγραμμα Εθελοντικής Ανταλλαγής ΟΕΔ.</p> <p>Από τις διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήσαμε, προέκυψε πως δεν υπήρξαν ουσιώδεις αλλαγές στους συμβατικούς όρους που θα οδηγούσαν στην αποαναγνώριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.</p> <p>Αξιολογήσαμε εάν οι «Νέοι Τίτλοι» που λήφθηκαν βάσει του Προγράμματος Εθελοντικής Ανταλλαγής ΟΕΔ παρουσιάστηκαν κατάλληλα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές της Εταιρείας .</p> <p>Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι επαρκείς.</p>

Κύριο Θέμα Ελέγχου	Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση του κύριου θέματος ελέγχου
<p>Ομολόγων». Συνεπώς, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας των «Προσδιορισμένων Ομολόγων» δεν αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.</p> <p>Επικεντρωθήκαμε στο συγκεκριμένο θέμα λόγω του σχετικού μεγέθους του κέρδους που θα αναγνωριζόταν στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, εάν η ανταλλαγή οδηγούσε στην αποαναγνώριση των αξιογράφων, καθώς και λόγω του μεγάλου βαθμού υποκειμενικότητας που εμπεριέχει ο λογιστικός χειρισμός.</p> <p>Οι σχετικές γνωστοποιήσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.30, 3.8 και 9 των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p>	
<p>Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)</p> <p>Η Εταιρεία και ο Όμιλος αναγνώρισαν Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις (εφεξής «ΑΦΑ») ύψους €141 εκατ. αντίστοιχα συμπεριλαμβάνοντας μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, ζημιές που προέκυψαν από τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα Εθελοντικής Ανταλλαγής ΟΕΔ το 2012 και λοιπές καθαρές εκπιπτόμενες προσωρινές φορολογικές διαφορές.</p> <p>Η αναγνώριση της απαίτησης αυτής απαιτεί σημαντική κρίση από τη Διοίκηση αναφορικά με την πιθανότητα ανάκτησης αυτής, η οποία εξαρτάται από ένα πλήθος παραγόντων συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της πιθανότητας ύπαρξης επαρκών μελλοντικών φορολογητέων κερδών έναντι των οποίων θα μπορεί να ανακτηθεί η εν λόγω απαίτηση και της ενδογενούς αβεβαιότητας που υπάρχει στην εκτίμηση αυτών των κερδών με βάση το πενταετές επιχειρηματικό πλάνο. Οι σχετικές γνωστοποιήσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.22, 3.3 και 25 των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p>	<p>Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε αναφορικά με την αξιολόγηση των εκτιμήσεων της Διοίκησης σχετικά με την ανακτησιμότητα των ΑΦΑ συμπεριλαμβάνουν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογήσαμε τις κύριες παραδοχές της Διοίκησης στις οποίες στηρίχθηκε το πενταετές επιχειρηματικό πλάνο για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητας των ΑΦΑ. • Σε συνεργασία με τους εξειδικευμένους εσωτερικούς φορολογικούς συμβούλους, επιβεβαιώσαμε το ύψος των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών και τις ημερομηνίες λήξης αυτών, και αξιολογήσαμε την ερμηνεία της Διοίκησης σχετικά με τη φορολογική νομοθεσία αναφορικά με τον φορολογικό χειρισμό των προσωρινών φορολογικών διαφορών. <p>Θεωρούμε πως η εκτίμηση της Διοίκησης αναφορικά με την ανακτησιμότητα των ΑΦΑ βασίζεται σε εύλογες παραδοχές. Επίσης αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων συμπεριλαμβανομένων των κύριων παραδοχών της Διοίκησης αναφορικά με την ανακτησιμότητα των ΑΦΑ.</p>

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2017 αντιστοιχούν στις συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107^Α του Κωδ. Ν. 2190/1920,

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και τον Όμιλο “Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών «Η ΕΘΝΙΚΗ»” και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Άλλο Θέμα

Οι ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας “Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών «Η ΕΘΝΙΚΗ»” για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 είχαν ελεγχθεί από άλλον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή, ο οποίος εξέφρασε γνώμη χωρίς διαφοροποίηση την 10 Μαΐου 2017 επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσεως.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ’ αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά,

θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των ατομικών και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 12 Ιουλίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 04 Ιουνίου 2018

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΠραϊσγουώτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268,
152 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Μάριος Ψάλτης
ΑΜ ΣΟΕΛ 38081

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Δεδουλευμένα (μικτά) ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	604.655	568.880	570.124	536.210
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(62.767)	(65.477)	(55.391)	(58.067)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		541.888	503.403	514.733	478.143
Λοιπά έσοδα επενδύσεων	8	48.919	54.856	48.004	55.451
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση επενδύσεων	9	20.162	10.907	22.852	10.983
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	10	26.445	942	23.222	(236)
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(83)	(6.497)	(83)	(7.852)
Έσοδα επενδύσεων		95.443	60.208	93.995	58.346
Λοιπά Έσοδα	12	9.890	6.293	9.033	5.657
		647.221	569.904	617.761	542.146
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(327.635)	(257.400)	(312.608)	(244.436)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(69.708)	(65.322)	(65.911)	(63.263)
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων	15	(91.943)	(93.420)	(87.611)	(90.906)
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	16	(80.607)	(91.334)	(71.967)	(80.450)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	17	(5.381)	(5.421)	(5.266)	(5.321)
Λοιπά έξοδα		(382)	(191)	(247)	(33)
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24	539	983	-	-
Κέρδη προ φόρων		72.104	57.799	74.151	57.737
Φόροι	18	(2.678)	(14.665)	(2.707)	(14.436)
Κέρδη μετά από φόρους		69.426	43.134	71.444	43.301

Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους:**Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:**

Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		11.299	10.321	12.027	10.084
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(401)	(31)	-	-
Λοιπές κινήσεις		-	(22)	-	-
Σύνολο		10.898	10.268	12.027	10.084

Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:

Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών		950	(2.798)	950	(2.798)
Σύνολο		950	(2.798)	950	(2.798)

Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	19	11.848	7.470	12.977	7.286
Συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους		81.274	50.604	84.421	50.587

Κέρδη μετά από φόρους, που αναλογούν:

- στη Μητρική Εταιρία		69.311	43.125	71.444	43.301
- στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές		115	9	-	-

Συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους, που αναλογούν:

- στη Μητρική Εταιρία		81.219	50.614	84.421	50.587
- στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές		55	(10)	-	-

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 32 έως 108 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2018

Ο Πρόεδρος
Του Δ.Σ.

Ο Αναπληρωτής
Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Αναπληρωτής
Γενικός Διευθυντής

Ο Διευθυντής Οικ/κών
Υπηρεσιών

Ο Αναλογιστής

Χ.Β. Σαρδελής
Α.Δ.Τ. ΑΚ 088321

Σ.Σ. Κωνσταντάς
Α.Δ.Τ. ΑΒ 576336

Σ.Ε. Καραργηγορίου
Α.Δ.Τ. ΑΕ 041414

Γ.Χ. Πετούσης
Αρ. αδ. 990 Α'τάξης

Γ.Χ. Μαμουλάκης
Α.Δ.Τ. ΑΗ 125609

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	20	126.687	127.707	121.168	121.662
Επενδύσεις σε ακίνητα	21	94.124	89.160	93.702	88.746
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	22	11.440	11.530	10.356	9.791
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων (ΜΕΠ)	23	44.031	38.501	41.576	36.255
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	24	-	-	11.604	12.804
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	25	140.503	156.678	140.503	156.572
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	26	145.362	136.547	145.362	136.547
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	27	1.894.140	1.724.753	1.885.888	1.716.127
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	28	629.458	626.640	591.772	595.701
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	29	105.696	131.385	105.696	131.385
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	31	168.163	171.677	158.340	158.570
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	24	-	3.804	-	1.125
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες	32	82.456	100.663	61.793	90.118
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		18.242	25.669	18.241	25.493
Ταμείο και καταθέσεις	33	91.129	72.856	71.830	50.369
Σύνολο Ενεργητικού		3.551.431	3.417.570	3.457.831	3.331.265
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο καταβεβλημένο	34	490.044	490.044	490.044	490.044
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		547.416	547.416	547.416	547.416
Αποθεματικά	35	82.055	70.178	84.148	71.171
Αποτελέσματα εις νέον	36	(294.081)	(363.423)	(314.735)	(386.179)
Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές		2.850	2.795	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		828.284	747.010	806.873	722.452
Υποχρεώσεις					
Μαθηματικά αποθέματα και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις	37	2.020.903	1.950.971	1.958.581	1.899.471
Υποχρεώσεις από επενδυτικά συμβόλαια	38	471.167	465.533	471.167	465.533
Λοιπές υποχρεώσεις	39	77.603	97.823	68.561	88.897
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	40	50.032	50.032	50.032	50.032
Φόρος εισοδήματος		46	159	-	-
Υποχρεώσεις ανασφαλιστικών δραστηριοτήτων	41	25.661	31.465	25.494	31.364
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	42	77.123	73.713	77.123	73.516
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	25	612	864	-	-
Σύνολο Υποχρεώσεων		2.723.147	2.670.560	2.650.958	2.608.813
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		3.551.431	3.417.570	3.457.831	3.331.265

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 32 έως 108 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2018

Ο Πρόεδρος
Του Δ.Σ.

Ο Αναπληρωτής
Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Αναπληρωτής
Γενικός Διευθυντής

Ο Διευθυντής Οικ/κών
Υπηρεσιών

Ο Αναλογιστής

Χ.Β. Σαρδελής
Α.Δ.Τ. ΑΚ 088321

Σ.Σ. Κωνσταντάς
Α.Δ.Τ. ΑΒ 576336

Σ.Ε. Καραγρηγορίου
Α.Δ.Τ. ΑΕ 041414

Γ.Χ. Πετούσης
Αρ. αδ. 990 Α'τάξης

Γ.Χ. Μαμουλάκης
Α.Δ.Τ. ΑΗ 125609

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ										
ΟΜΙΛΟΣ										
	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αξιογράφων ΔΠΠ	Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά Αποθεματικά	Συναλ/κές Διαφορές	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>										
Υπόλοιπα 01/01/2016	490.044	547.416	38.727	(2.173)	29.843	(3.747)	(406.509)	693.601	2.805	696.406
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	-	-	43.125	43.125	9	43.134
Μεταφορές	-	-	-	-	37	-	(37)	-	-	-
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	-	10.321	(2.798)	(1)	(31)	(2)	7.489	(19)	7.470
Υπόλοιπα 31/12/2016	490.044	547.416	49.048	(4.971)	29.879	(3.778)	(363.423)	744.215	2.795	747.010
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	-	-	69.311	69.311	115	69.426
Μεταφορές	-	-	-	-	(10)	(22)	32	-	-	-
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	-	11.338	950	-	(380)	-	11.908	(60)	11.848
Υπόλοιπα 31/12/2017	490.044	547.416	60.386	(4.021)	29.869	(4.180)	(294.080)	825.434	2.850	828.284

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ							
	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αξιογράφων ΔΠΠ	Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>							
Υπόλοιπα 01/01/2016	490.044	547.416	38.035	(2.173)	28.023	(429.480)	671.865
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	-	43.301	43.301
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	-	10.084	(2.798)	-	-	7.286
Υπόλοιπα 31/12/2016	490.044	547.416	48.119	(4.971)	28.023	(386.179)	722.452
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	-	71.444	71.444
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	-	12.027	950	-	-	12.977
Υπόλοιπα 31/12/2017	490.044	547.416	60.146	(4.021)	28.023	(314.735)	806.873

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 32 έως 108 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ		ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Σημ.		(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη προ φόρων		72.104	57.799	74.151	57.737
Πλέον/(μείον) προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία					
Αποσβέσεις και απομειώσεις περ.στοιχείων, επενδ.ακινήτων και άυλων	16	11.190	10.567	10.850	8.654
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	16	1.218	(494)	1.218	(494)
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προς το προσωπικό	42	1.652	1.938	1.652	1.938
Κέρδη από πώληση και καταστροφή περιουσιακών στοιχείων	12	(267)	(12)	(2)	(12)
Ζημιά από απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	83	6.497	83	6.497
Ζημιά από απομείωση συνδεδεμένων επιχειρήσεων / υπεραξία	11	-	-	-	1.355
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24	(539)	(983)	-	-
Κέρδη από Πώληση Αξιογράφων	9	(13.487)	(10.907)	(13.487)	(10.983)
Κέρδη από πώληση συνδεδεμένων επιχειρήσεων	9	(6.675)	-	(9.365)	-
Κέρδη / Ζημιές από αποτίμηση επενδύσεων	10	(26.445)	(942)	(23.222)	236
Καθαρά έσοδα από τόκους και μερίσματα	8,17	(54.498)	(52.630)	(53.598)	(53.240)
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού	39	(15.000)	-	(15.000)	-
Απελευθέρωση πρόβλεψης ΤΕΑΕΑΠΑΕ	16,17	-	(9.019)	-	(9.019)
Έσοδα/(Έξοδα) από συναλλαγματικές διαφορές	12	(16)	38	164	205
Σύνολο προσαρμογών για μη ταμειακά στοιχεία		(102.784)	(55.947)	(100.707)	(54.863)
Μεταβολή στοιχείων απαιτήσεων / υποχρεώσεων					
Μεταβολή αξιογράφων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	10,28	23.627	24.792	27.151	27.447
Μεταβολή ΜΕΠ	23	(5.530)	(756)	(5.321)	(544)
Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων	37	69.932	40.826	59.110	35.267
Μεταβολή υποχρεώσεων από ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια DAF	38	5.560	27.230	5.560	27.230
Μεταβολή υποχρεώσεων από επενδυτικά συμβόλαια unit linked	38	74	(8.026)	74	(8.026)
Μεταβολή καταθέσεων που δεν αποτελούν ταμειακά διαθέσιμα	33	4.346	2.470	(1)	-
Μεταβολή χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων		(1.975)	15.296	(5.438)	14.563
Μεταβολή καθαρών απαιτήσεων από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	17,32,41	11.697	(31.929)	21.749	(31.487)
Μεταβολή λοιπών υποχρεώσεων		(4.369)	(14.130)	(5.335)	(11.331)
		72.682	57.625	70.993	55.993
		(2.261.122)	(1.973.945)	(2.260.837)	(1.972.264)
Αγορές αξιογράφων		2.212.926	1.474.860	2.213.852	1.473.506
Πωλήσεις αξιογράφων		883	940	791	868
Ταμειακές εισροές από μερίσματα	8	48.379	38.428	47.571	37.518
Ταμειακές εισροές από τόκους		(3.930)	(4.011)	(3.930)	(4.011)
Ταμειακές εκροές από τόκους		(2.019)	(2.485)	(1.822)	(2.491)
Εισφορές και αποζημιώσεις σε προγράμματα καθορισμένων παροχών	42	17.138	229	17.001	401
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε					
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		84.937	(408.359)	83.619	(410.480)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	20,21,22	(16.309)	(6.061)	(16.104)	(5.316)
		1.533	68	229	69
Πρόσοδοι από πωλήσεις ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		10.479	988	11.690	988
Πρόσοδοι από πωλήσεις συνδεδεμένων επιχειρήσεων	12,20				
Ταμειακές εισροές από μερίσματα συνδεδεμένων επιχειρήσεων	8,24	-	1.188	47	1.520
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(4.297)	(3.817)	(4.138)	(2.739)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Αύξηση/(μείωση) χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	40	-	(1)	-	(1)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		-	(1)	-	(1)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων		80.640	(412.177)	79.481	(413.220)
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης		164.780	576.957	149.899	563.119
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους χρήσης		245.420	164.780	229.380	149.899

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 32 έως 108 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Ανώνυμος Ελληνική Εταιρία Γενικών Ασφαλειών (εφεξής «Η ΕΘΝΙΚΗ» ή «Μητρική Εταιρία») είναι η αρχαιότερη ασφαλιστική εταιρία στην Ελλάδα με συνεχή και αδιάκοπη λειτουργία άνω των 125 ετών. Ιδρύθηκε την 15 Ιουνίου του 1891 και έχει την έδρα της στην Λεωφ. Συγγρού 103-105, ΤΚ.11745, Αθήνα (ΑΡ.Μ.Α.Ε. 12840/05/Β/86/20), τηλ. 210 90 99 000, www.ethniki-asfalistikigr. Η Μητρική Εταιρία έχει ως καταστατικό σκοπό τη διενέργεια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό όλων των ασφαλιστικών, αντασφαλιστικών και γενικότερα χρηματοοικονομικών εργασιών που επιτρέπονται σε ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρίες από το ισχύον εκάστοτε Ελληνικό και Κοινοτικό δίκαιο και λειτουργεί στο πλαίσιο των διατάξεων του Κ.Ν.2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιριών», των διατάξεων του Ν.4364/2016 σχετικά με την «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009 ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II)» και των αποφάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα. Η Μητρική Εταιρία μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος»), παρέχουν ευρύ φάσμα ασφαλιστικών υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ενώ έχει θυγατρικές που λειτουργούν στη Ρουμανία και στην Κύπρο.

Η Μητρική Εταιρία είναι θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») η οποία κατέχει το 100% των μετοχών της Εταιρίας μας. Κατά συνέπεια οι παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις ενοποιούνται στις ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της Τράπεζας με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2017 είναι η εξής:

Χριστόφορος Β. Σαρδελής	Πρόεδρος , Μη Εκτελεστικό Μέλος
Παύλος Κ. Μυλωνάς	Α' Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Δασμάνογλου Α. Παναγιώτης	Β' Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Σταύρος Στ. Κωνσταντάς	Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Νικόλαος Ε. Φράγκος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Νικόλαος Γ. Μήλιος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Τηλέμαχος Α. Παλαιολόγος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μιλτιάδης Κ. Σταθόπουλος	Μη Εκτελεστικό Μέλος (έως 27/07/2017)
Βασίλειος Γ. Μαστρόκαλος	Μη Εκτελεστικό Μέλος (από 27/07/2017)
Παναγιώτης Σ. Γεωργίου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Ιωάννης Σ. Πετσαλάκης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Ιωάννης Ν. Ζουρίδης	Μη Εκτελεστικό Μέλος

Τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για περίοδο τριών ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Για τη νέα σύνθεση του Δ.Σ. όπως αυτή διαμορφώθηκε μετά την έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων στις 03.03.2016, η θητεία των μελών, λήγει στις 03.03.2019.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Μητρικής Εταιρίας

Οι παρούσες ετήσιες ατομικές και ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Μητρικής Εταιρίας στις 4 Ιουνίου 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ & ΜΕΘΟΔΩΝ

2.1 Βάση παρουσίασης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρίας της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 (οι «χρηματοοικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («Ε.Ε.»).

Τα ποσά απεικονίζονται σε χιλιάδες Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναμορφώθηκαν προκειμένου να συνάδουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο, όπως αναλύεται στη Σημείωση 47.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όλα τα συμβόλαια παραγώγων, τα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση μείον των εξόδων πώλησής τους και τα προγράμματα παροχών προς το προσωπικό με τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση εκτιμήσεων και παραδοχών στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων μη διαπραγματεύσιμων σε ενεργείς αγορές, συμπεριλαμβανομένων παραγώγων μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά και συγκεκριμένων χρεωστικών τίτλων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων από επιχειρηματικές συνενώσεις, αξιολόγηση της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτά που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων, πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Μητρική Εταιρία έχει μεταβεί ομαλά στο νέο εποπτικό πλαίσιο Φερεγγυότητας II καταγράφοντας, με τη χρήση μεταβατικών μέτρων, δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας που υπερβαίνουν τα ελάχιστα αποδεκτά όρια φερεγγυότητας, από την πρώτη ημέρα εφαρμογής του νέου πλαισίου και κάθε περίοδο εποπτικής αναφοράς έκτοτε. Συγκεκριμένα, κατά την 31.12.2017, ο δείκτης κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας, με βάση την υποβολή της «Έκθεσης Φερεγγυότητας & Χρηματοοικονομικής Κατάστασης» της Μητρικής Εταιρίας κατά την 31.12.2017, ανήλθε σε 200%, με τη χρήση μεταβατικών μέτρων.

Με βάση τα παραπάνω, η Διοίκηση της Μητρικής Εταιρίας θεωρεί ότι ισχύει η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, βάσει της οποίας έχουν συνταχθεί οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.

2.3.1. Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017

2.3.1.1. Τροποποιήσεις

- **Δ.Λ.Π. 12 (Τροποποίηση) Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές.** Η τροποποίηση διευκρινίζει τα ακόλουθα: Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους αποτιμώμενους στην εύλογη αξία, οι οποίοι για φορολογικούς σκοπούς επιμετρώνται στο κόστος, δημιουργούν εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές ανεξαρτήτως εάν ο κάτοχος των τίτλων σκοπεύει να ανακτήσει τη λογιστική τους

αξία μέσω πώλησης ή διακράτησης. Η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου δεν περιορίζει την εκτίμηση των μελλοντικών φορολογικών κερδών. Για την εκτίμηση των μελλοντικών φορολογικών κερδών εξαιρούνται οι πιστώσεις φόρων που προέρχονται από αναστροφή εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών. Η οικονομική οντότητα προσδιορίζει μία αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες φορολογικές απαιτήσεις. Όταν ο φορολογικός νόμος περιορίζει τη χρήση των φορολογικών ζημιών, η επιχείρηση θα προσδιορίσει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση σε συνδυασμό με λοιπές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του ίδιου τύπου.

- **Δ.Λ.Π. 7 (Τροποποίηση) Γνωστοποιήσεις.** Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση συγκεκριμένων πληροφοριών προκειμένου οι χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

2.3.1.2. Ετήσιες Βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α.

- **Δ.Π.Χ.Α. 2014-2016.** Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν το Δ.Π.Χ.Α. 12 και διευκρινίζουν το πεδίο εφαρμογής του, προσδιορίζοντας ότι οι απαιτήσεις γνωστοποίησης του προτύπου, εκτός από εκείνες των παραγράφων Β10-Β16, ισχύουν για τις συμμετοχές που αναφέρονται στην παράγραφο 5 και έχουν ταξινομηθεί ως προοριζόμενες προς πώληση, ως προοριζόμενες για διανομή ή ως διακοπείσες δραστηριότητες σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες».

2.3.2. Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2017

2.3.2.1. Νέα Δ.Π.Χ.Α.

- **Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Τον Ιούλιο του 2014 το IASB εξέδωσε το Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», το οποίο αποτελεί ολοκληρωμένο πρότυπο για την αντικατάσταση του Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση» και περιλαμβάνει απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τη λογιστική αντιστάθμιση.

- **Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδα από συμβάσεις με Πελάτες»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Το Δ.Π.Χ.Α. 15 εισάγει ένα ενιαίο ολοκληρωμένο μοντέλο για τη λογιστική αντιμετώπιση των εσόδων που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες. Όταν τεθεί σε ισχύ, το Δ.Π.Χ.Α. 15 θα αντικαταστήσει το υφιστάμενο λογιστικό πλαίσιο αναγνώρισης εσόδων, το οποίο περιλαμβάνει το Δ.Λ.Π. 18 Έσοδα, το Δ.Λ.Π. 11 Συμβάσεις Κατασκευής και τις σχετικές με αυτά διερμηνείες. Η βασική αρχή του Δ.Π.Χ.Α. 15 είναι ότι μία επιχείρηση πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα στο βαθμό που αντικατοπτρίζουν το τίμημα το οποίο η επιχείρηση δικαιούται από τη μεταβίβαση των αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, το πρότυπο εισάγει μία προσέγγιση πέντε βημάτων για την αναγνώριση των εσόδων:

- Αναγνώριση της σύμβασης με τον πελάτη
- Αναγνώριση των υποχρεώσεων εκπλήρωσης των συμβάσεων
- Προσδιορισμός του τιμήματος της συναλλαγής
- Επιμερισμός του τιμήματος της συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκπλήρωσης της σύμβασης
- Αναγνώριση του εσόδου όταν (ή καθόσον) η οικονομική οντότητα φέρνει εις πέρας τις υποχρεώσεις εκπλήρωσης.

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 15, η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδο όταν (ή καθόσον) εκπληρώνονται οι όροι εκτέλεσης των συμβάσεων, π.χ. όταν ο έλεγχος των υποκείμενων στους όρους εκτέλεσης, αγαθών ή υπηρεσιών μεταβιβάζεται στον πελάτη. Το Πρότυπο θα εφαρμοστεί από την 1 Ιανουαρίου 2018 και δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας.

- **Δ.Π.Χ.Α. 16 «Μισθώσεις»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Το Δ.Π.Χ.Α. 16 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των μισθώσεων, για να διασφαλιστεί ότι τόσο οι εκμισθωτές όσο και οι μισθωτές παρέχουν πληροφόρηση η οποία αντιπροσωπεύει ακριβοδίκαια τις εν λόγω συναλλαγές. Το πρότυπο ορίζει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής μισθώσεων για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται να αναγνωρίζουν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις μισθώσεις,

εκτός εάν η μίσθωση διαρκεί λιγότερο από 12 μήνες ή το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο είναι μικρής αξίας. Οι μισθωτές αναγνωρίζουν το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και την αντίστοιχη χρηματοοικονομική υποχρέωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης. Το περιουσιακό στοιχείο αποσβένεται στη διάρκεια της μίσθωσης και η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος. Η λογιστική των μισθώσεων για τους εκμισθωτές παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη σε σχέση με το Δ.Λ.Π. 17. Η Μητρική Εταιρία είναι σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης του Δ.Π.Χ.Α 16 και δεν είναι πρακτικά εφικτό να προσδιοριστεί μια αξιόπιστη εκτίμηση της επίδρασής του έως ότου ολοκληρωθεί μία ενδελεχής ανάλυση.

- **Δ.Π.Χ.Α. 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB το Μάιο του 2017). Το Δ.Π.Χ.Α. 17 είναι ένα ολοκληρωμένο πρότυπο για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, σε αντίθεση με το Δ.Π.Χ.Α 4, το οποίο εκδόθηκε ως ένα προσωρινό πρότυπο που παρείχε στις εταιρίες τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις λογιστικές τους πρακτικές για ασφαλιστήρια συμβόλαια και επικεντρώθηκε στην ενίσχυση των γνωστοποιήσεων σχετικά με την αξία, τη χρονική στιγμή και την αβεβαιότητα των μελλοντικών ταμειακών ροών από ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Το Δ.Π.Χ.Α. 17 καλύπτει την αναγνώριση και επιμέτρηση, παρουσίαση και δημοσιοποίηση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και αντικαθιστά το υπάρχον πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 4. Το Δ.Π.Χ.Α. 17 θα επιφέρει ριζικές αλλαγές στην λογιστικοποίηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων και των μεταφερόμενων εξόδων πρόσκτησης (DAC) για όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες, συμπεριλαμβανομένης της Μητρικής Εταιρίας και των θυγατρικών της. Οι ισχύουσες λογιστικές αρχές που εφαρμόζει ο Όμιλος για τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις και τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (DAC) βάσει του Δ.Π.Χ.Α. 4 βασίζονται κυρίως στις λογιστικές αρχές που ακολουθούνταν με τις κατά τόπους δικαιοδοσίες, πριν από τα Δ.Π.Χ.Α. Το Δ.Π.Χ.Α. 17 παρέχει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο (Building Block Approach – BBA) για ασφαλιστήρια συμβόλαια, που συμπληρώνεται από την προσέγγιση μεταβλητών αμοιβών (Variable Fee Approach – VFA) για χαρτοφυλάκια συμβολαίων με άμεση συμμετοχή σε περιουσιακά στοιχεία τα οποία ουσιαστικά αποτελούν συμβόλαια που συνδέονται (σχετίζονται) με επενδύσεις και την προσέγγιση κατανομής ασφαλίστρου (Premium Allocation Approach – PPA) για τα συμβόλαια βραχείας διάρκειας (συνήθως ορισμένα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζημιών).

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Δ.Π.Χ.Α. 17 είναι τα εξής: i) επιμέτρηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό με βάση την τρέχουσα αξία, η οποία είναι το άθροισμα της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών και μιας προσαρμογής κινδύνου ii) επανυπολογισμός της τρέχουσας αξίας σε κάθε περίοδο αναφοράς χρησιμοποιώντας τρέχουσες παραδοχές και προεξοφλητικά επιτόκια iii) η μεταβολή του Συμβατικού Περιθωρίου Κέρδους (Contractual Service Margin – CSM) αναγνωρίζεται στον ισολογισμό και είναι ίσο με το μη δεδουλευμένο κέρδος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου και στη συνέχεια αναγνωρίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης για την υπολειπόμενη διάρκεια ζωής του χαρτοφυλακίου iv) ορισμένες αλλαγές στην ασφαλιστική υποχρέωση προσαρμόζονται σε σχέση με το CSM και ως εκ τούτου αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης για την υπολειπόμενη διάρκεια ζωής του χαρτοφυλακίου v) η επίδραση των μεταβολών των προεξοφλητικών επιτοκίων αναγνωρίζεται είτε στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης είτε στα ίδια κεφάλαια (Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα – OCI) vi) η παρουσίαση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης και των γνωστοποιήσεων στις Σημειώσεις θα επιφέρει ριζικές αλλαγές καθώς το Δ.Π.Χ.Α. 17 πρέπει να εφαρμοστεί αναδρομικά με την τροποποίηση των συγκριτικών μεγεθών. Εντούτοις, μπορούν να εφαρμοστούν αρκετές απλουστεύσεις κατά την μετάβαση.

Η Μητρική Εταιρία και οι θυγατρικές της θα εφαρμόσουν το Δ.Π.Χ.Α. 17 μαζί με το Δ.Π.Χ.Α. 9 και αναμένουν ότι η εφαρμογή τους θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις λογιστικές τους αρχές καθώς και σημαντικό αντίκτυπο στα ίδια κεφάλαια, στο καθαρό αποτέλεσμα, στην παρουσίαση και στις γνωστοποιήσεις.

2.3.2.2 Τροποποιήσεις και διερμηνείες που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2017

- **Διερμηνεία 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»** (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Η διερμηνεία καλύπτει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα στις περιπτώσεις αναγνώρισης μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης λόγω πληρωμής ή είσπραξης προκαταβολής πριν την αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Δεν ισχύει στις περιπτώσεις επιμέτρησης του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία ή στην εύλογη αξία της προκαταβολής όταν λαμβάνει χώρα σε διαφορετική ημερομηνία από αυτή της αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης. Δεν απαιτείται η εφαρμογή της διερμηνείας σε φόρους εισοδήματος, καθώς και σε ασφαλιστήρια και αντασφαλιστήρια συμβόλαια.

Συμπέρασμα: Η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί στις περιπτώσεις συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, είναι της ημέρας αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης λόγω πληρωμής ή

είσπραξης προκαταβολής. Στις περιπτώσεις πολλαπλών πληρωμών ή εισπράξεων προκαταβολών, θα χρησιμοποιηθεί η ισοτιμία της κάθε ημέρας που έλαβε χώρα η προκαταβολή.

- **Δ.Π.Χ.Α 15 (Τροποποίηση) Διευκρινίσεις επί του Δ.Π.Χ.Α 15 «Έσοδα από συμβάσεις με Πελάτες»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει τρεις περιοχές του προτύπου (αναγνώριση των υποχρεώσεων εκπλήρωσης των συμβάσεων, θέματα διάκρισης μεταξύ εντολέα και εντολοδόχου και παραχώρησης άδειας χρήσης) και παρέχει απαλλαγές κατά τη μετάβαση για συμβόλαια που έχουν τροποποιηθεί ή ολοκληρωθεί.

- **Δ.Π.Χ.Α 2 (Τροποποίηση) Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών, διακανονίζονται σε μετρητά και περιλαμβάνουν όρο απόδοσης, με την ταξινόμηση των συναλλαγών που περιλαμβάνουν όρους διακανονισμού στην καθαρή αξία, καθώς και με το λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών για τις οποίες τροποποιείται ο τρόπος διακανονισμού από μετρητά σε συμμετοχικούς τίτλους.

- **Δ.Π.Χ.Α 4 (Τροποποίηση) Εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» με το Δ.Π.Χ.Α. 4 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Οι τροποποιήσεις αφορούν στην προσέγγιση επικάλυψης που πρέπει να εφαρμοστεί όταν θα υιοθετηθεί και το Δ.Π.Χ.Α 9. Η προσέγγιση αναβολής εφαρμόζεται για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά, και μόνο για περίοδο τριών ετών μετά την ημερομηνία αυτή. Η τροποποίηση παρέχει δύο επιλογές στις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 4:

- μια επιλογή που παρέχει τη δυνατότητα στις οντότητες να αναταξινομήσουν, από την κατάσταση αποτελεσμάτων στα λοιπά συνολικά έσοδα, μέρος από τα έσοδα ή έξοδα που προκύπτουν από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (προσέγγιση επικάλυψης)
- μια προαιρετική προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α 9 για τις οντότητες των οποίων η κύρια δραστηριότητα είναι η έκδοση ασφαλιστήριων συμβολαίων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α 4 (προσέγγιση αναβολής).

Η εφαρμογή και των δύο προσεγγίσεων είναι προαιρετική και η οντότητα επιτρέπεται να σταματήσει την εφαρμογή τους πριν από την εφαρμογή του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Σύμφωνα με τον παραπάνω Κανονισμό, οι ασφαλιστικές εταιρίες μπορούν να ζητήσουν προσωρινή εξαίρεση από το Δ.Π.Χ.Α. 9² όταν και μόνο όταν:

α) δεν έχουν προηγουμένως εφαρμόσει οποιαδήποτε έκδοσή του παρά μόνον τις απαιτήσεις που ισχύουν για την παρουσίαση των κερδών και ζημιών επί των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που προσδιορίζονται ως επιμετρούμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων των παραγράφων 5.7.1γ), 5.7.7–5.7.9, 7.2.14 και Β5.7.5–Β5.7.20 του Δ.Π.Χ.Α. 9² και

β) οι δραστηριότητές τους συνδέονται κυρίως με την ασφάλιση κατά την ημερομηνία της ετήσιας αναφοράς αμέσως πριν από την 1η Απριλίου 2016, συγκεκριμένα:

i) Η λογιστική αξία των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις συμβάσεις (τα συμβόλαια) που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Δ.Π.Χ.Α. 9, που περιλαμβάνει το σύνολο των στοιχείων κατάθεσης ή ενσωματωμένα παράγωγα διαχωρισμένα από ασφαλιστήρια συμβόλαια, είναι σημαντική σε σύγκριση με τη συνολική λογιστική αξία όλων των υποχρεώσεων του και

ii) το ποσοστό της συνολικής λογιστικής αξίας των υποχρεώσεων που συνδέονται με ασφάλισης σε σχέση με τη συνολική λογιστική αξία όλων των υποχρεώσεων του είναι:

1. μεγαλύτερο από 90% ή
2. μικρότερο ή ίσο με 90% αλλά μεγαλύτερο από 80%, και ο ασφαλιστής δεν ασκεί σημαντική δραστηριότητα άσχετη προς την ασφάλιση. Για τη Μητρική Εταιρία το ποσοστό αυτό ανέρχεται την 31 Δεκεμβρίου 2015 σε 85%, ενώ για τον Όμιλο σε 84%.

² Το Συμβούλιο εξέδωσε διαδοχικές εκδόσεις του Δ.Π.Χ.Α 9 το 2009, το 2010, το 2013 και το 2014.

α) μη έχοντας εφαρμόσει οποιαδήποτε προηγούμενη έκδοση του Δ.Π.Χ.Α. 9,

β.i) η λογιστική αξία των υποχρεώσεων της που απορρέουν από τα συμβόλαια που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Δ.Π.Χ.Α. 9 είναι σημαντική σε σύγκριση με τη συνολική λογιστική αξία των υποχρεώσεων του και

β.ii) το ποσοστό της συνολικής λογιστικής αξίας των υποχρεώσεων που συνδέονται με ασφαλίσους σε σχέση με τη συνολική λογιστική αξία όλων των υποχρεώσεων του, ανέρχεται για τη Μητρική Εταιρία την 31 Δεκεμβρίου 2015 σε 85% και για τον Όμιλο σε 84%,

έχει επιλέξει την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του Δ.Π.Χ.Α. 9.

Η οικονομική οντότητα που προηγουμένως πληρούσε τις προϋποθέσεις για την προσωρινή εξαίρεση από το Δ.Π.Χ.Α. 9 επαναξιολογεί κατά πόσον οι δραστηριότητές της συνδέονται κυρίως με την ασφάλιση σε μεταγενέστερη ημερομηνία ετήσιας αναφοράς όταν, και μόνον όταν, υπάρχει μεταβολή στις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας, η εν λόγω μεταβολή επέρχεται μόνον όταν η οικονομική οντότητα αρχίζει ή παύει να ασκεί μια δραστηριότητα που είναι σημαντική για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες ή μεταβάλλει σημαντικά το μέγεθος μιας από τις δραστηριότητές της για παράδειγμα, όταν η οικονομική οντότητα έχει αποκτήσει, διαθέσει ή τερματίσει έναν επιχειρηματικό τομέα, κατά την ετήσια περίοδο που έληξε την ημερομηνία αυτή, ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία της ετήσιας αναφοράς. Αν η οικονομική οντότητα δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για την προσωρινή εξαίρεση από το Δ.Π.Χ.Α. 9, συνεπεία επαναξιολόγησης, η οικονομική οντότητα επιτρέπεται να συνεχίσει να εφαρμόζει την προσωρινή απαλλαγή από το Δ.Π.Χ.Α. 9 μόνον μέχρι το τέλος της ετήσιας περιόδου που άρχισε αμέσως μετά την επανεκτίμηση αυτή. Επίσης, η οικονομική οντότητα που είχε προηγουμένως επιλέξει να εφαρμόσει την προσωρινή εξαίρεση από το Δ.Π.Χ.Α. 9 δύναται κατά την έναρξη οποιασδήποτε επόμενης ετήσιας περιόδου να επιλέξει αμετάκλητα να το εφαρμόζει.

Η Μητρική Εταιρία και ο Όμιλος έχει επιλέξει την προσωρινή αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του Δ.Π.Χ.Α. 9, όπως επιτρέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/1988 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1126/2008 για την υιοθέτηση ορισμένων διεθνών λογιστικών προτύπων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 4», από την 1^η Ιανουαρίου 2018 έως την 1^η Ιανουαρίου 2021, ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε εφαρμογή το νέο πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια». Η παραπάνω γνωστοποίηση εμπίπτει στις απαιτήσεις συμμόρφωσης της παραγράφου 39B του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2017/1988, σύμφωνα με την οποία η Μητρική Εταιρία ενημερώνει κάθε ενδιαφερόμενο μέρος ότι εφαρμόζει προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9.

- **Δ.Λ.Π. 40 (Τροποποίηση) Αναταξινομήσεις σε Επενδύσεις σε ακίνητα** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Η τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 40 *Επενδύσεις σε Ακίνητα*:

- τροποποιεί την παράγραφο 57 και ορίζει ότι μια οικονομική οντότητα θα πρέπει να αναταξινομήσει ένα ακίνητο προς, ή από, τις επενδύσεις σε ακίνητα, όταν, και μόνο όταν, υπάρχουν ενδείξεις αλλαγής της χρήσης. Μια αλλαγή χρήσης προκύπτει, εάν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα. Μια αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου από μόνη της δεν αποτελεί ένδειξη για αλλαγής της χρήσης.
- παρουσιάζει πλέον τα παραδείγματα ενδείξεων της παραγράφου 57(α) έως (δ) ως μια μη περιοριστική λίστα παραδειγμάτων, σε αντίθεση με πριν, όπου η λίστα ήταν περιοριστική.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2014-2016**. (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Οι τροποποιήσεις που έχουν εφαρμογή στον Όμιλο αφορούν μόνο στο Δ.Λ.Π. 28 και διευκρινίζουν ότι η επιλογή επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων μιας επένδυσης σε συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία από οργανισμό διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων, ή από άλλη οντότητα, είναι διαθέσιμη για κάθε επένδυση σε συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία μία προς μία, κατά την αρχική αναγνώριση.

- **Διερμηνεία 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος»**. (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για τον προσδιορισμό των φορολογικών κερδών (φορολογικών ζημιών), των φορολογικών βάσεων, των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, των αχρησιμοποίητων πιστώσεων φόρου καθώς και των φορολογικών συντελεστών, όταν

υπάρχει αβεβαιότητα κατά το λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος βάσει του Δ.Λ.Π. 12. Πιο συγκεκριμένα, η διερμηνεία εξετάζει:

- αν οι λογιστικοί χειρισμοί ορισμένων φορολογικών θεμάτων θα έπρεπε να εξετάζονται μεμονωμένα ή σε συνδυασμό μεταξύ τους,
- τον προσδιορισμό των φορολογικών κερδών (ζημιών), φορολογικών βάσεων, αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, αχρησιμοποίητων πιστώσεων φόρων και φορολογικών συντελεστών,
- τις συνέπειες των αλλαγών στα γεγονότα και στις περιστάσεις.

Δ.Λ.Π. 19 (Τροποποίηση) Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του Προγράμματος (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Ορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρίες καθορίζουν τα έξοδα συνταξιοδότησης όταν συμβαίνουν αλλαγές σε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Το Δ.Λ.Π. 19 *Παροχές σε Εργαζομένους* καθορίζει τη λογιστική αντιμετώπιση που ακολουθείται για ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Όταν πραγματοποιείται μία αλλαγή σε πρόγραμμα - τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός - απαιτείται επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης καθορισμένων παροχών. Οι αναθεωρημένες αναλογιστικές παραδοχές που προκύπτουν από την επανεκτίμηση θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του προγράμματος. Μέχρι στιγμής, το Δ.Λ.Π. 19 δεν παρείχε διευκρινίσεις για τον τρόπο καθορισμού αυτών των εξόδων για την περίοδο μετά την αλλαγή του προγράμματος.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2015-2017.** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν τα ακόλουθα πρότυπα:

Δ.Π.Χ.Α. 3 – Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί ότι η συμμετοχή μιας εταιρίας σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα θα πρέπει να επαναπροσδιορίζεται όταν αυτή αποκτά τον έλεγχο της εν λόγω επιχείρησης.

Δ.Π.Χ.Α. 11 - Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί ότι η συμμετοχή μιας εταιρίας σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα δεν θα πρέπει να επαναπροσδιορίζεται όταν αυτή αποκτά κοινό έλεγχο της εν λόγω επιχείρησης.

Δ.Λ.Π. 12 – Παρέχεται η διευκρίνιση ότι μια εταιρία λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις από τις πληρωμές μερισμάτων στο φόρο εισοδήματος με τον ίδιο τρόπο.

Δ.Λ.Π. 23 – Διευκρινίζεται ότι μια εταιρία συμπεριλαμβάνει στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε αρχικά για την ανάπτυξη περιουσιακού στοιχείου, όταν το περιουσιακό στοιχείο είναι έτοιμο για την προοριζόμενη χρήση ή την πώλησή του.

- **Δ.Π.Χ.Α. 9 (Τροποποίηση) Δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Η τροποποίηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 παρέχει τη δυνατότητα στις εταιρίες να επιμετρούν συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων αν πληρείται συγκεκριμένος όρος, αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

- **Δ.Λ.Π. 28 (Τροποποίηση) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π. 28 αποσαφηνίζουν ότι ο λογιστικός χειρισμός των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης, θα πρέπει να γίνεται με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 9.

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία δεν έχουν εφαρμόσει τις τροποποιήσεις και τις διερμηνείες αυτές και δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.4 Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

2.4.1 Αρχές ενοποίησης

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρίας και των θυγατρικών της, οι οποίες ελέγχονται από την Μητρική. Ο έλεγχος υφίσταται όταν και μόνο όταν, η

Μητρική Εταιρία α) ασκεί εξουσία επί των θυγατρικών της β) διαθέτει τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή της στις θυγατρικές και γ) δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία της επί των θυγατρικών για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Τα έσοδα και οι δαπάνες καθώς και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων αντίστοιχα, από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών έως την ημερομηνία πώλησής τους, σε κάθε περίπτωση. Τα καθαρά κέρδη / (ζημίες) της περιόδου και τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα /(δαπάνες) των θυγατρικών επιμερίζονται μεταξύ των μετόχων της Μητρικής και των μη ελεγχουσών συμμετοχών ακόμη και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις τους προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές των εταιριών του Ομίλου.

Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα διεταιρικά έσοδα και έξοδα απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2.4.2 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά είτε στην εύλογη αξία είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης θυγατρικής. Η επιλογή της βάσης επιμέτρησης γίνεται ανά συναλλαγή. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συνολικά εισοδήματα επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3 Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής θυγατρικών οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου της καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων.

Οι λογιστικές αξίες των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Μητρικής και των μη ελεγχουσών συμμετοχών αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστούν οι μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ του ποσού αναπροσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Μητρικής.

2.4.4 Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση απώλειας του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν από την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται όπως εάν η Μητρική είχε πωλήσει απευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (αναταξινόμηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας μεταφορά στα κέρδη εις νέον, σύμφωνα με τα ισχύοντα Δ.Π.Χ.Α.).

Η τυχόν εύλογη αξία συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή, όπου αυτό έχει εφαρμογή, ως το κόστος κατά την αρχική αναγνώριση μιας επένδυσης σε συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία.

2.4.5 Εισφορά περιουσιακών στοιχείων σε θυγατρική με ανταλλαγή μετοχών έκδοσης της θυγατρικής

Στην περίπτωση που η Μητρική εισφέρει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, άυλα περιουσιακά στοιχεία ή επενδυτικά ακίνητα σε ήδη υπάρχουσα ή νέα θυγατρική εταιρία με αντάλλαγμα μετοχές έκδοσης της θυγατρικής, η Μητρική καταχωρεί στις ατομικές της χρηματοοικονομικές καταστάσεις τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρονται ως συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις. Αυτού του είδους οι συναλλαγές δεν έχουν καμία επίδραση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.4.6 Συγγενείς εταιρίες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρίες επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά δεν ασκεί έλεγχο επί αυτών. Εάν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρίας στην οποία έχει επενδύσει, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή, εκτός εάν σαφώς μπορεί να αποδειχθεί ότι αυτό δεν ισχύει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρίας συμπεριλαμβάνεται στην λογιστική αξία της επένδυσης (μετά από οποιοσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης – εφόσον υφίστανται). Η λογιστική αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρίας μετά την εξαγορά (και αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (και αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδης επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιριών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρίες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.7 Κοινοπραξίες

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι ένα σχήμα στο οποίο δύο ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Τα μέρη δεσμεύονται από μια συμβατική ρύθμιση και

β) Η συμβατική ρύθμιση παρέχει σε δύο ή περισσότερα από τα εν λόγω μέρη κοινό έλεγχο του σχήματος.

Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικά συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι είτε μια από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα είτε μια κοινοπραξία.

Μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων, έναντι του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται συμμετέχοντες σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα.

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται κοινοπρακτούντες.

Ο προσδιορισμός από την Μητρική Εταιρία του τύπου σχήματος υπό κοινό έλεγχο στον οποίο συμμετέχει, ως από κοινού ελεγχόμενης δραστηριότητας ή ως κοινοπραξίας εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών του σχήματος.

Στην περίπτωση συμμετοχής της Μητρικής Εταιρίας σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα, η Μητρική Εταιρία αναγνωρίζει:

α) τα περιουσιακά της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου της σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία της ανήκουν από κοινού β) τις υποχρεώσεις της, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου της σε οποιοσδήποτε υποχρεώσεις την βαρύνουν από κοινού γ) τα έσοδά της από την πώληση του μεριδίου της από την παραγωγή που προκύπτει από την από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα δ) το μερίδιό της στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα και ε) τις δαπάνες της, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου της σε οποιοσδήποτε δαπάνες που την βαρύνουν από κοινού.

Στην περίπτωση συμμετοχής της Μητρικής Εταιρίας σε κοινοπραξία η Μητρική Εταιρία αναγνωρίζει τη συμμετοχή της ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. (βλ. Σημείωση 2.4.6).

2.4.8 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν πρόβλεψη απομείωσης.

2.4.9 Έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας επιχειρήσεων και των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Μητρική εταιρία ελέγχει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται άμεσα στην ανακτήσιμη.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων

2.5.1 Μέθοδος εξαγοράς

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των εύλογων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν πραγματοποιούνται.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

- αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους καταχωρούνται και επιμετρώνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 «Φορολογία εισοδήματος» και Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε Εργαζόμενους» αντίστοιχα,
- υποχρεώσεις ή μετοχικοί τίτλοι που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 2 *Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών* κατά την ημερομηνία της εξαγοράς
- περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων) που έχουν ταξινομηθεί ως προοριζόμενα προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 *Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Προορίζονται προς Πώληση και Διακοπήσεις Δραστηριότητες* καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2 Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ (α) του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και (β) της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.3 Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την

περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβεί το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάρισή του αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικό μέσο του Δ.Λ.Π. 39 ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται στην εύλογη αξία και το αποτέλεσμα της αποτίμησης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

2.5.4 Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτον κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της.

2.5.5 Προσωρινή λογιστικοποίηση

Εάν για κάποια ποσά που αφορούν στην αρχική καταχώρηση μίας επιχειρηματικής συνένωσης οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί έως την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η επιχειρηματική συνένωση, ο Όμιλος καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (βλ. Σημείωση 2.5.3 ανωτέρω), ή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς, οι οποίες, εάν ήταν γνωστές, θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εκείνη την ημερομηνία.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι οικονομικές καταστάσεις των εταιριών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρία, ("λειτουργικό νόμισμα"). Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Μητρικής Εταιρίας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός εάν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδη ή ζημίες από αποτελεσματική αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή καθαρής επένδυσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεωστικών τίτλων και άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους και καταχωρούνται είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων (π.χ. μετοχές του εμπορικού χαρτοφυλακίου) είτε στα Λοιπά συνολικά έσοδα (π.χ. μετοχές του χαρτοφυλακίου επενδύσεων). Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά την σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής οντότητας με την ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Μητρικής Εταιρίας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου ή της οντότητας στο εξωτερικό, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των δύο εταιριών, αναγνωρίζονται κατά την ενοποίηση στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση μιας τέτοιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της οντότητας εξωτερικού και μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες:

- Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

2.7.1 Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει χρεόγραφα που αποκτώνται είτε για τη δημιουργία κέρδους από τη βραχυπρόθεσμη μεταβολή στην τιμή ή το περιθώριο του διαπραγματευτή ή είναι χρεόγραφα που ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία υπάρχει ιστορικό βραχυπρόθεσμης δημιουργίας κέρδους. Τα παράγωγα ανήκουν επίσης στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο εκτός εάν έχουν χαρακτηριστεί ως και είναι αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο μπορεί να περιλαμβάνει χρεόγραφα που υπόκεινται σε συμφωνία πώλησης και επαναγοράς (βλ. Σημείωση 2.13 παρακάτω).

2.7.2 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση ο Όμιλος προσδιορίζει οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων όταν:

- α) Απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση (ορισμένες φορές αναφερόμενη ως «λογιστική ασυμμετρία») που θα προέκυπτε εάν τα σχετιζόμενα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα αντιμετωπιζόνταν λογιστικά ως εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, όπως είναι δάνεια και απαιτήσεις κατά ασφαλισμένων και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.
- β) Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα παρέχεται εσωτερικά σε αυτό το επίπεδο στη διοίκηση του Ομίλου, για παράδειγμα στο Δ.Σ. και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.
- γ) Τα χρηματοοικονομικά μέσα περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να απεικονίζονται σε διακεκριμένη βάση εάν δεν είχαν ταξινομηθεί σε αυτή την κατηγορία.

Ο προσδιορισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι αμετάκλητος.

2.7.3 Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εμπορικό χαρτοφυλάκιο και προσδιορισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία αναγνωρισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες από τη διάθεση ή εξαγορά των ανωτέρω στοιχείων αλλά και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία τους, περιλαμβάνονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)» όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα εισπραξης των μερισμάτων και αυτή είναι η ημερομηνία έγκρισης των μερισμάτων από τη Γενική Συνέλευση.

Το ποσό της μεταβολής στην περίοδο και σωρευτικά, στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και δανείων και απαιτήσεων το οποίο αποδίδεται σε αλλαγές στον πιστωτικό τους κίνδυνο υπολογίζεται ως το ποσό αλλαγής της εύλογης αξίας το οποίο δεν αποδίδεται σε αλλαγές στις συνθήκες αγοράς που προκαλούν αύξηση του κινδύνου αγοράς.

2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

2.8.1 Αρχική αναγνώριση

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων αρχικά αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συναλλαγής) και περιλαμβάνει τίτλους που ταξινομούνται ως:

- διαθέσιμοι προς πώληση
- διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη
- ή δάνεια και απαιτήσεις

βάσει των χαρακτηριστικών των τίτλων και της πρόθεσης της διοίκησης του Ομίλου κατά την ημερομηνία αγοράς των τίτλων. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Εξάιρεση αποτελούν οι αγορές και οι πωλήσεις των ομολόγων τα οποία καταχωρούνται δύο ημέρες μετά την ημερομηνία συναλλαγής. Όλες οι υπόλοιπες αγορές ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων οι οποίες δεν εντάσσονται στις πρακτικές της αγοράς, καταχωρούνται, μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού τους, ως προθεσμιακές συναλλαγές παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

2.8.2 Μεταγενέστερη αναγνώριση

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση όπου η εύλογη αξία των μη εισηγμένων συμμετοχικών τίτλων δε δύναται να προσδιοριστεί κατά τρόπο αξιόπιστο και αντικειμενικό, τότε οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί (όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας ή να αντιμετωπισθούν μεταβολές στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στις τιμές χρεογράφων. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται ή υφίσταται απομείωση της αξίας του, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες, που περιλαμβάνονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν κατά τη πώληση των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων προσδιορίζονται με τη μέθοδο του κυλιόμενου μέσου σταθμικού κόστους.

Οι διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές, με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και έχουν καθορισμένη λήξη, και για τους οποίους υπάρχει, από τη διοίκηση του Ομίλου, πρόθεση και ικανότητα διαρκούς κατοχής τους μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως **δάνεια και απαιτήσεις** περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, έχουν καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις καταχωρούνται στην αποσβεσμένη αξία τους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μετά την αφαίρεση οποιασδήποτε απομείωσης της αξίας τους. Επιπλέον, ο υπολογισμός του αποσβεσμένου κόστους περιλαμβάνει οποιαδήποτε υπέρ (premium) ή υπό (discount) το άρτιο διαφορά προέκυψε κατά την ημερομηνία απόκτησης, πλέον των εξόδων συναλλαγής, προμηθειών και μονάδων βάσης (μ.β.) πληρωθέντων ή εισπραχθέντων.

Απομείωση: Ο Όμιλος εκτιμά σε κάθε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένας επενδυτικός τίτλος ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Ειδικά για επενδυτικούς μετοχικούς τίτλους που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμοι προς πώληση, η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας ενός χρεογράφου χαμηλότερα της αξίας κτήσης χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί.

Αν υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης για τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, η σωρευμένη ζημία (που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν πρόβλεψη απομείωσης στο στοιχείο αυτό, η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα) μεταφέρεται από τα Λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Πρόβλεψη απομείωσης καταχωρημένη στα αποτελέσματα που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντिलογίζεται στα αποτελέσματα. Αν σε μια μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός διαθέσιμου προς πώληση χρεωστικού μέσου αυξηθεί, και η αύξηση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση στα αποτελέσματα της πρόβλεψης απομείωσης, η πρόβλεψη απομείωσης αντिलογίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Για τους τίτλους του επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις κατηγορίες διακρατούμενα στη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις, τα οποία αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας τους, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας τους και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Τα έσοδα από τόκους που αφορούν τίτλους χαρτοφυλακίου επενδύσεων καταχωρούνται στα έσοδα από τόκους.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία κατοχύρωσης των μερισμάτων, τα οποία απεικονίζονται ξεχωριστά στον λογαριασμό «Καθαρά λοιπά έσοδα/ (έξοδα)».

2.9 Μεταφορά χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο Όμιλος μεταφέρει μη παράγωγα χρεόγραφα από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση στο χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων, εφόσον τα χρεόγραφα ικανοποιούν τον ορισμό της κατηγορίας αυτής κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και ο Όμιλος έχει την πρόθεση και δυνατότητα να κρατήσει τα χρεόγραφα για το προσεχές μέλλον ή μέχρι την λήξη τους.

Σε περίπτωση που σπανίζουσες περιστάσεις προκαλούν σημαντική επιδείνωση της συναλλακτικής δραστηριότητας ή επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις αγοραίες τιμές μη παραγώγων στοιχείων του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ο Όμιλος μεταφέρει τα μέσα αυτά από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στο χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων στη λήξη ή διαθέσιμων προς πώληση, εφόσον τα στοιχεία ικανοποιούν τον ορισμό της αντίστοιχης κατηγορίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και ο Όμιλος δεν έχει την πρόθεση να τα πωλήσει σύντομα. Τέτοιες μεταφορές μπορούν να πραγματοποιούνται μόνο μία φορά για κάθε μία σπανίζουσα περίπτωση.

Εάν υπάρχει μεταβολή στην πρόθεση ή την δυνατότητα διακράτησης ενός χρεογράφου μέχρι την λήξη, ο Όμιλος μεταφέρει τα χρεόγραφα αυτά από την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση στην κατηγορία διακρατούμενα στη λήξη, εφόσον τα μέσα ικανοποιούν τον ορισμό της τελευταίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που μεταφέρονται ως ανωτέρω, η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία μεταφοράς θεωρείται το νέο αποσβεσμένο κόστος κατά την ημερομηνία αυτή.

Όταν μέσα που μεταφέρονται από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιέχουν ενσωματωμένα παράγωγα, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά την ημερομηνία μεταφοράς εάν τα ενσωματωμένα παράγωγα χρειάζεται να διαχωριστούν από το κύριο συμβόλαιο βάσει των συνθηκών που ίσχυαν όταν ο Όμιλος απέκτησε το στοιχείο.

Ο Όμιλος μεταφέρει χρεόγραφα που έχουν μεταφερθεί στα δάνεια και απαιτήσεις από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση εάν τα χρεόγραφα,

μεταγενέστερα διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά και ο Όμιλος δε σκοπεύει να τα κρατήσει για το προσεχές μέλλον ή μέχρι την λήξη τους. Η εύλογη αξία των χρεογράφων την ημέρα της μεταφοράς θεωρείται το νέο αποσβεσμένο κόστος κατά την ημερομηνία αυτή. Η διαφορά μεταξύ του αποσβεσμένου κόστους αμέσως πριν την μεταφορά και της εύλογης αξίας την ημερομηνία της μεταφοράς αναγνωρίζεται στο αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση αξιόγραφων μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εσόδων και αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.10 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Μη προσαρμοσμένες χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά. Ενεργή αγορά είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε η πληροφόρηση σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση και επιπλέον χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα τιμές που προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεωστικοί τίτλοι για τους οποίους υπάρχουν προσφερόμενες τιμές, όμως παρουσιάζουν μικρότερη συχνότητα αγοραπωλησιών σε σχέση με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές, καθώς και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς προσφερόμενες τιμές, καθώς και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δεν είναι ενεργές και κάποια εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί σημαντική κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.11 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α. 4: Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία υιοθέτησαν το Δ.Π.Χ.Α. 4 από την 1^η Ιανουαρίου 2005, οπότε και έγινε ταξινόμηση του χαρτοφυλακίου σε ασφαλιστικά και επενδυτικά συμβόλαια.

2.11.1 Κατηγοριοποίηση συμβολαίων

2.11.1.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες, ήτοι ασφαλίσεων Ζωής και ασφαλίσεων Ζημιών, ανάλογα με τη φύση του ασφαλισμένου κινδύνου. Σημειώνεται ότι στα ασφαλιστικά προϊόντα κατατάχθηκαν και τα συμβόλαια που φέρουν ταυτόχρονα ασφαλιστικό και χρηματοοικονομικό κίνδυνο, καθώς ο Όμιλος έκρινε ότι αυτά περιέχουν σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο.

2.11.1.1.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής ασφαλίζουν κατά μεγάλο ποσοστό γεγονότα κατά τη διάρκεια μιας μακράς περιόδου. Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται αναλογικά της περιόδου ασφάλισης και εμφανίζονται πριν την αφαίρεση της προμήθειας.

Στα υφιστάμενα συμβόλαια δεν υπάρχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

2.11.1.1.1.1 Παραδοσιακά συμβόλαια

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που εκδίδει ο Όμιλος για την κάλυψη του κινδύνου θανάτου, ισόβιων παροχών, συντάξεων, ανικανότητας, ατυχημάτων, προγραμμάτων ασθένειας τόσο σε ατομική όσο και σε ομαδική βάση.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής με συμμετοχή στην υπεραπόδοση των Μαθηματικών Αποθεμάτων (συμμετοχή στα κέρδη):

Ο κύριος όγκος των παραδοσιακών ασφαλιστηρίων συμβολαίων Ζωής φέρει το χαρακτηριστικό της συμμετοχής στα κέρδη οπότε και ο ασφαλισμένος δύναται να λάβει πρόσθετα οφέλη πέραν αυτών που εγγυώνται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής χωρίς συμμετοχή στην υπεραπόδοση των Μαθηματικών Αποθεμάτων (συμμετοχή στα κέρδη):

Υφίστανται ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής χωρίς το χαρακτηριστικό της συμμετοχής στα κέρδη το ύψος των οποίων δεν κρίνεται σημαντικό στο χαρτοφυλάκιο.

2.11.1.1.1.2 Ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit-Linked)

Οι ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit-Linked) μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο του συμβολαίου στον ασφαλισμένο, ενώ ταυτόχρονα ο Όμιλος αναλαμβάνει την κάλυψη με την εγγύηση μέρους του χρηματοοικονομικού κινδύνου στη λήξη των συμβολαίων, τα οποία εμπεριέχουν ασφαλιστικούς κινδύνους (θνησιμότητα, ανικανότητα).

2.11.1.1.2 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζημιών

Τα ασφάλιστρα των συμβολαίων ζημιών αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά με την περίοδο διάρκειας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων το ποσό των εγγεγραμμένων ασφαλίσεων που αναλογεί στο επόμενο ή στα επόμενα έτη μεταφέρεται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων. Τα ασφάλιστρα απεικονίζονται πριν την μείωση των αναλογουσών προμηθειών.

Στα υφιστάμενα συμβόλαια δεν υπάρχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Αστικής ευθύνης Αυτοκινήτου: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Πυρός: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της πυρκαγιάς, σεισμού και κλοπής.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Λοιπών κλάδων: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο χερσαίων οχημάτων, μεταφορών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων, εγγυήσεων, βοήθειας, σκαφών, πληρωμάτων και λοιπά.

2.11.1.2 Επενδυτικά συμβόλαια

Ως επενδυτικά συμβόλαια ορίζονται εκείνα που δεν κατηγοριοποιούνται ως ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Ομαδικά Επενδυτικά Συμβόλαια (Deposit Administration Funds): Είναι η ομαδική ασφάλιση με την οποία συμφωνείται επενδυτική διαχειριστική ασφάλιση (λογαριασμός διαχείρισης κεφαλαίου), όπου η παροχή του ασφαλιστή καταβάλλεται είτε με την, για οποιαδήποτε λόγο, αποχώρηση του ασφαλισμένου-μέλους της ομάδας από την εργασία του είτε με τη συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας. Ο Όμιλος καταβάλλει την παροχή στο μέτρο της επάρκειας του λογαριασμού διαχείρισης κεφαλαίου. Σε περίπτωση μη επάρκειας του λογαριασμού, ο δικαιούχος δεν έχει αξίωση κατά του Ομίλου. Η διαχείριση του λογαριασμού γίνεται είτε από τον Όμιλο κατά την ελεύθερη βούληση της ή με υπόδειξη του λήπτη της ασφάλισης, είτε από το λήπτη της ασφάλισης. Η ευθύνη του Ομίλου λήγει με την εξάντληση του λογαριασμού έστω και αν η σύμβαση με τη μορφή επενδυτικής διαχειριστικής ασφάλισης έχει λήξει νωρίτερα.

Επενδυτικά Συμβόλαια Unit-Linked: Είναι συμβόλαια στα οποία ο ασφαλιζόμενος φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο. Το νέο πρόγραμμα ΕΘΝΙΚΗ Εφάπαξ προβλέπει τη συσσώρευση κεφαλαίου για σκοπούς αποταμίευσης μέσω εφάπαξ καταβολών καθώς και τη δυνατότητα δημιουργίας επιπλέον ποσού (μερίσματα) από τις αποδόσεις των επενδύσεων.

2.11.2 Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης Συμβολαίων (ΜΕΠ)

Οι προμήθειες και τα άλλα έξοδα πρόσκτησης που αναλογούν στην επόμενη χρήση τόσο των νέων συμβολαίων όσο και των ανανεώσεων των υφιστάμενων συμβολαίων απεικονίζονται στο λογαριασμό του Ενεργητικού «Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων» και κατανέμονται στις χρήσεις ανάλογα με τη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Ασφαλίσεις Ζωής:

Οι προμήθειες και τα λοιπά έξοδα πρόσκτησης, που συνδέονται με την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και την ανανέωση υφιστάμενων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, κεφαλαιοποιούνται ως περιουσιακό στοιχείο του ενεργητικού. Όλα τα άλλα έξοδα αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν προκύπτουν. Τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης αποσβένονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου ως εξής:

- Για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας, εξαιρουμένων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων εφάπαξ καταβολής, τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης αποσβένονται σύμφωνα με το έσοδο των ασφαλιστρών με τις αντίστοιχες παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης για μελλοντικές παροχές του συμβολαίου.
- Για τις ασφαλίσεις ζωής βραχείας διάρκειας τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με το δεδουλευμένο ασφάλιστρο.

Γενικές Ασφαλίσεις:

Οι μεταφερόμενες προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης που σχετίζονται με την εξασφάλιση νέων συμβολαίων και τις ανανεώσεις των υφιστάμενων συμβολαίων περιλαμβάνονται στον λογαριασμό «Μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης». Όλα τα άλλα κόστη ως έξοδα όταν προκύπτουν. Τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με τα δουλευμένα ασφάλιστρα.

2.11.3 Ασφαλιστικές προβλέψεις

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις αντιπροσωπεύουν την εκτίμηση της Διοίκησης του Ομίλου για υποχρεώσεις που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Η εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων διενεργείται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες αρχές και κανόνες αποτίμησης ανά κατηγορία ασφαλιστικής πρόβλεψης. Τα ασφαλιστικά αποθέματα υπολογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια».

Η διαφορά των ασφαλιστικών προβλέψεων (αύξηση / μείωση) σε σχέση με προηγούμενη αποτίμησή τους, μεταφέρεται στους λογαριασμούς αποτελεσμάτων χρήσης όσον αφορά τις αναλογούσες προβλέψεις επί ίδιας κράτησης του Ομίλου, το δε υπόλοιπο ποσό μεταφέρεται σε χρέωση των αντασφαλιστών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις.

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις αναλύονται στις ακόλουθες κυριότερες κατηγορίες:

Μαθηματικά αποθέματα: Περιλαμβάνουν το μαθηματικό απόθεμα των καλύψεων ζωής και είναι η διαφορά που προκύπτει την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μεταξύ της αναλογιστικής παρούσας αξίας των χρηματικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η ασφαλιστική Εταιρία για κάθε συμβόλαιο ασφαλίσεως ζωής και της αναλογιστικής παρούσας αξίας των καθαρών ασφαλιστρών που οφείλονται από τον ασφαλισμένο και είναι καταβλητέα στην ασφαλιστική Εταιρία μέσα στα επόμενα έτη. Η διαφορά αυτή υπολογίζεται με αναλογιστικές μεθόδους και σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία. Στα συμβόλαια μακροχρόνιας διάρκειας ενιαίου ασφάλιστρου σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη για τα μελλοντικά έξοδα διαχείρισης των συμβολαίων αυτών.

Προβλέψεις για συμμετοχή στα κέρδη : Η πρόβλεψη αυτή περιλαμβάνει ποσά τα οποία προορίζονται για τους ασφαλισμένους ή τους αντισυμβαλλόμενους ή τους δικαιούχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων υπό την μορφή

συμμετοχής στα τεχνικά κέρδη, στις αποδόσεις καθώς και στις επιστροφές με βάση του όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα: Αντιπροσωπεύουν το μέρος των καθαρών εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που καλύπτει κατ' αναλογία την περίοδο από την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέχρι τη λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα μητρώα του Ομίλου.

Προβλέψεις για Κινδύνους σε Ισχύ: αφορά την πρόσθετη πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων όταν εκτιμάται ότι το απόθεμα των μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων μετά την αφαίρεση των αναλογούντων εξόδων πρόσκτησης δεν επαρκεί για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ την ημερομηνία αυτή.

Απόθεμα Εκκρεμών Αποζημιώσεων: τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών περιλαμβάνουν τις κατά φάκελο προβλέψεις για το κόστος των ζημιών, τα επιπλέον ποσά που εκτιμήθηκαν αναλογιστικά για να καλύψουν τυχόν ανεπάρκειες των προαναφερθέντων προβλέψεων, το κόστος των ζημιών που δεν έχουν αναγγελθεί καθώς και τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Το τελικό κόστος των εκκρεμών ζημιών υπολογίζεται με τη χρήση ενός φάσματος τυποποιημένων αναλογιστικών τεχνικών, όπως η Chain Ladder και η Bornheutter-Ferguson μέθοδοι. Η κύρια υπόθεση στην οποία βασίζονται αυτές οι τεχνικές είναι ότι η εμπειρία που έχει αποκομίσει ο Όμιλος από τις ζημιές του παρελθόντος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση των μελλοντικών ζημιών και συνεπώς για τον καθορισμό του τελικού κόστους των αξιώσεων.

Ανακτήσιμες & Αναγωγικές Ζημιές: αφορά την πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων για το μέρος της ζημίας που θα ανακτηθεί. Ο υπολογισμός της πρόβλεψης ελέγχεται με τη χρήση αναλογιστικής μεθόδου, βάσει ιστορικών στοιχείων.

Πληρωτέες παροχές: είναι οι ασφαλιστικές παροχές που οφείλονται στους ασφαλισμένους και για διάφορους λόγους δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Προβλέψεις για ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις: είναι οι προβλέψεις που προορίζονται για να καλύψουν υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια που οι παροχές τους είναι συνδεδεμένες με την αξία μεριδίων χρηματοοικονομικών μέσων .

Έλεγχος επάρκειας ασφαλιστικών αποθεμάτων (Liability Adequacy Test – «LAT»): ο Όμιλος αξιολογεί την επάρκεια των αναγνωριζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων εφαρμόζοντας τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες, από τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων, υποχρεώσεις του Ομίλου υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια», η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθέματα των κλάδων τους οποίους αφορά και επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.11.4 Αντασφαλιστικές Συμβάσεις

Τα οφέλη που λαμβάνει ο Όμιλος από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις που έχει συνάψει αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού «Απαιτήσεις από Αντασφαλιστές». Οι υποχρεώσεις προς τους αντασφαλιστές αφορούν κυρίως τα οφειλόμενα αντασφάλιστρα.

Ο Όμιλος εξετάζει αν οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές έχουν υποστεί απομείωση κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών της καταστάσεων, μειώνει τη λογιστική αξία τους αναλόγως και αναγνωρίζει τη ζημία απομείωσης στα αποτελέσματα. Μία απαίτηση από αντασφαλιστή είναι απομειωμένη όταν και μόνον όταν:

(i) υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις, ως αποτέλεσμα γεγονότος που συνέβη μετά την αρχική αναγνώριση της απαίτησης, ότι ο Όμιλος ενδέχεται να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που του αναλογεί σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου και

(ii) το γεγονός αυτό έχει αξιόπιστα μετρήσιμη επίδραση στα ποσά τα οποία ο Όμιλος θα εισπράξει από τον αντασφαλιστή.

Τα ποσά που καταβάλλονται για αναδρομική αντασφάλιση αναγνωρίζονται ως απαιτήσεις από αντασφαλιστές, αυξανόμενα μέχρι το ποσό των αποθεμάτων που σχετίζονται με τα αντασφαλιζόμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Τυχόν κέρδος μεταφέρεται σε επόμενες χρήσεις και αποσβένεται μέχρι την τακτοποίηση των εκκρεμών ζημιών. Σε

περίπτωση που τα καταβαλλόμενα ή προς καταβολή ποσά υπερβαίνουν τα αποθέματα που έχουν αναγνωρισθεί, το επιπλέον ποσό αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης.

2.12 Απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών

Οι απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών περιλαμβάνουν ασφάλιστρα από ασφαλισμένους, συνεργάτες με δικαίωμα είσπραξης και επίδικες υποθέσεις. Ο Όμιλος έχει καταρτίσει συμβάσεις για την παροχή πίστωσης χρόνου στους συνεργάτες για την είσπραξη των ασφαλιστρών. Οι εισπράξεις των ασφαλιστρών γενικά πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Διαχείρισης Παραγωγής και Είσπραξης Ασφαλιστρών (ΠΟΔΙΠΕΑ). Οι απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών καταχωρούνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία έκδοσης των Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων.

2.12.1 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χρεωστών ασφαλιστρών

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης σχηματίζεται όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των απαιτήσεων που είναι απαιτητά στα πλαίσια της σύμβασης και σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της.

Ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημίες στο χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων κατά ασφαλισμένων. Μία απαίτηση υπόκειται σε απομείωση της αξίας της όταν σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, παρουσιάζει καθυστέρηση περισσότερο από 90 ημέρες και / ή όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις, κατά την ημερομηνία εκτίμησης, οι οποίες καταδεικνύουν ότι οι χρεώστες ασφαλιστρών δεν θα έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις εκτιμώνται για να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το υπόλοιπο της συγκεκριμένης πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις προσαρμόζεται κατάλληλα σε κάθε ημερομηνία κλεισίματος ισολογισμού, ώστε να αντανakλά τους πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μη διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές πρακτικές και νομικές ενέργειες για την είσπραξη της.

2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων σε μια προσυμφωνημένη τιμή («Repos») εξακολουθούν να καταχωρούνται στην Κατάσταση οικονομικής θέσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται κατά περίπτωση ως υποχρέωση προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις.

2.14 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια (Ιδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Κτήρια (Μη ίδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	έως 5 έτη

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματου παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματου παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

2.15 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια που είναι ιδιόκτητα, τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δε διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται από εξωτερικούς εκτιμητές, σε τακτά χρονικά διαστήματα, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

2.16 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

2.16.1 Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης (βλ. Σημείωση 2.5.2) μείον τις όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες τις ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Κατά την εκτίμηση της εύλογης αξίας και της αξίας από τη χρήση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, όπως περιγράφεται στις Σημειώσεις 3 και 22. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας.

2.16.2 Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για

διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα **εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού** αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήση του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

2.16.3 Απομείωση

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

2.17 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

2.17.1 Ο Όμιλος ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο Όμιλος διατηρεί όλους τους κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων ενσώματων παγίων στοιχείων ή της παρούσας αξίας των ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που

αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ένας σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρείται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία παθητικού». Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά στη κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε απόσβεση. Η απόσβεση των συγκεκριμένων ενσώματων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής τους ή της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

2.17.2 Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων που πρέπει να καταβληθούν απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «δάνεια και απαιτήσεις κατά ασφαλισμένων».

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τις λειτουργικές ανάγκες του Ομίλου. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.18 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως, «έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα», «χαρτοφυλάκιο επενδύσεων» και «εμπορικό χαρτοφυλάκιο», των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων του.

2.19 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.20 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης

Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από τον οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού μέσου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) την καλύτερη εκτίμηση του ποσού που θα απαιτηθεί για το διακανονισμό της αναληφθείσας δέσμευσης κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2.21 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρίες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.21.1 Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή με το επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Το καθαρό επιτόκιο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το επιτόκιο προεξόφλησης στην αρχή της περιόδου στην καθαρή υποχρέωση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών.

Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η αναταξινόμησή της στην κατάσταση αποτελεσμάτων, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται πλήρως η αξία του ελλείμματος ή πλεονάσματος του προγράμματος.

2.21.2 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού.

2.22 Φόροι

Η υποχρέωση της καταβολής φόρου εισοδήματος επί των κερδών προσδιορίζεται με βάση την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο στη χρήση στην οποία πραγματοποιούνται τα κέρδη.

Ο υπολογισμός του αναβαλλόμενου φόρου γίνεται με τη μέθοδο του ισολογισμού και προσδιορίζεται για όλες τις προσωρινές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τις εκάστοτε φορολογικές διατάξεις.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων χρεογράφων και παραγώγων, από τα ασφαλιστικά αποθέματα και τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία και πάγια περιουσιακά στοιχεία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της Διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημίες μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Μητρική, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Μητρική διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων και αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημίες.

2.23 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (τα έσοδα της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σταδιακά κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.24 Μετοχικό κεφάλαιο

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μετά τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Μητρικής Εταιρίας.

2.25 Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρουσιάζει πληροφορίες κατά κλάδο δραστηριότητας με βάση τις σημαντικότερες ασφαλιστικές δραστηριότητες.

2.26 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή.

Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση, υπό τις εξαιρέσεις του Δ.Π.Χ.Α. 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί.

Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία.

Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις.

Αν ο Όμιλος έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδες στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, ο Όμιλος παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση.

Ο Όμιλος επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

- α) της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και
- β) του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

2.27 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες ο Όμιλος διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη της Διοίκησης της Εταιρίας καθώς και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Μητρικής Εταιρίας, τα στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, εταιρίες που ελέγχονται από αυτά ή στις οποίες τα τελευταία έχουν ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους.

2.28 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα λογίζονται μόνον όταν πιθανολογείται ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με τη συναλλαγή θα εισρεύσουν στην επιχείρηση. Η αναγνώριση εσόδων από ασφαλιστήρια συμβόλαια περιγράφεται στη σημείωση 2.11.

Τόκοι - Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται σύμφωνα με την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου.

Μερίσματα - Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης από τους μετόχους, δηλαδή μετά την έγκρισή τους από τη Γενική Συνέλευση.

Έσοδα από ενοίκια - Τα έσοδα ενοικίων από επενδύσεις σε ακίνητα λογίζονται σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.29 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.30 Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να αναγνωρίζεται όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται πλέον. Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά στα αντίστοιχα λογιστικά υπόλοιπα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η εφαρμογή υποκειμενικής κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: αποτίμηση μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά χρεογράφων, υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, ασφαλιστικά αποθέματα, απομείωση αξίας απαιτήσεων, ανοιχτές φορολογικές χρήσεις και εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι αποκλίσεις ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν επαρκώς τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και σχετική αβεβαιότητα: Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών είναι οι ακόλουθες:

3.1 Αποτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων

Ασφαλίσεις Ζωής

Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζωής (μακροπρόθεσμα συμβόλαια) γίνεται με τη χρήση αναγνωρισμένων αναλογιστικών μεθόδων που βασίζονται μεταξύ άλλων σε παραδοχές για τη μελλοντική απόδοση επενδύσεων, θνησιμότητα, διαχειριστικά έξοδα, επιλογές και εγγυήσεις, ατυχήματα και εξαγορές. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια αποτιμούνται με βάση τις τιμές των παραμέτρων που ισχύουν κατά την έκδοσή τους. Τυχόν αποκλίσεις των εκτιμήσεων προβλέπονται με ένα περιθώριο ασφαλείας. Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών καταστάσεων για να αποφασιστεί αν η επάρκεια είναι εξασφαλισμένη κάτω από το πρίσμα των τρεχουσών εκτιμήσεων. Η Διοίκηση της Μητρικής Εταιρίας παρακολουθεί σε συνεχή βάση τις εκτιμήσεις των εκκρεμών ζημιών, ώστε τα αποθέματα σε κάθε περίοδο να βρίσκονται στο επιθυμητό επίπεδο, βάση των τρεχουσών οικονομικών συνθηκών.

Γενικές Ασφαλίσεις

Πέραν από την κατά περίπτωση εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό κατάλληλων αποθεμάτων. Οι τεχνικές αυτές βασίζονται στη μελέτη των ιστορικών δεδομένων για τον προσδιορισμό του τελικού κόστους και σε υποθέσεις σχετικά με το μέσο κόστος αποζημίωσης, τον μελλοντικό πληθωρισμό και τις μεταβολές των κανόνων του νομικού πλαισίου που εφαρμόζονται. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο υπολογισμός των προβλέψεων για ζημιές που δεν έχουν γνωστοποιηθεί στις εταιρίες του Ομίλου μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

3.2 Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος:

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους. Η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος πιθανόν να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις Χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

3.3 Αναβαλλόμενος φόρος

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν αποτιμητικές ζημιές ομολόγων, μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων και εκπεστές προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στην έκταση που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή να καλύψουν τις φορολογικές ζημιές και τις εκπεστές προσωρινές διαφορές. Για τον προσδιορισμό του ποσού των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που θα αναγνωριστούν απαιτείται κρίση η οποία βασίζεται στην εκτίμηση του πιθανού χρόνου και επιπέδου πραγματοποίησης των φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το μελλοντικό φορολογικό προγραμματισμό.

Η Διοίκηση της Μητρικής Εταιρίας θεωρεί ότι η πραγματοποίηση του υπολοίπου των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων την 31 Δεκεμβρίου 2017 είναι περισσότερο πιθανή από τη μη πραγματοποίησή του, βασιζόμενη σε εκτιμήσεις ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη που είναι δυνατόν να συμψηφισθούν με κάθε κατηγορία ζημιών επί των οποίων σχηματίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, , όπως προκύπτει, από το εγκεκριμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας, πενταετές επιχειρηματικό σχέδιο περιόδου 2017-2021.

3.4 Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΛΠ 39 για τον προσδιορισμό χρεογράφων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων που έχουν υποστεί απομείωση. Ο προσδιορισμός αυτός απαιτεί την εφαρμογή κρίσης σε σημαντικό βαθμό ώστε να προσδιορισθεί αν έχει λάβει χώρα σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας της επένδυσης και υπολείπεται της λογιστικής της αξίας. Για να πραγματοποιήσει αυτή τη κρίση, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, τη φυσιολογική διακύμανση της τιμής του χρεογράφου στην αγορά, την οικονομική κατάσταση και τη βραχυπρόθεσμη προοπτική της επιχείρησης στην οποία γίνεται η επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η απόδοση του κλάδου που αυτή ανήκει, αλλαγές στη τεχνολογία, λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

3.5 Απομείωση αξίας χρεωστών ασφαλιστρών

Οι προβλέψεις επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών εισπράξεων ως αποτέλεσμα αξιολόγησης των ανείσπρακτων ασφαλιστρών και των πιθανών ζημιών που δύνανται να προκύψουν. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων διενεργείται με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και οδηγιών.

Η μεθοδολογία αυτή αποτελείται από δύο βασικά συστατικά μέρη: την ατομική αξιολόγηση και την αξιολόγηση σε συλλογικό επίπεδο.

Σε ατομικό επίπεδο, η αξία που η Διοίκηση εκτιμά ότι θα ανακτήσει από τον υπόχρεο προσδιορίζεται αφού ληφθούν υπόψη οι οικονομικές δυνατότητες του αντισυμβαλλομένου, τυχόν εξασφαλίσεις ή εγγυήσεις, δυνατότητα συμψηφισμού με υποχρεώσεις της Εταιρίας τρέχουσες ή μελλοντικές και το εύρος της συνεργασίας και το ιστορικό συμπεριφοράς στις συναλλαγές με την Εταιρία και τον Όμιλο.

Για την εκτίμηση της αξίας που θα ανακτηθεί σε συλλογικό επίπεδο, η Διοίκηση βασίζεται στην εμπειρία των τελευταίων ετών την οποία και προεκτείνει στο μέλλον λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή της ποιότητας και του μεγέθους του χαρτοφυλακίου.

3.6 Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων

Ο Όμιλος και η Μητρική εξετάζουν στη λήξη κάθε περιόδου αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των ακινήτων τους, συγκρίνοντας τη λογιστική αξία τους με την εύλογη αξία τους, όπως αυτή εκτιμάται από πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές. Για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία παρόμοιων ακινήτων στην ίδια περιοχή, καθώς και τα μελλοντικά έσοδα από μισθωτικές συμβάσεις εν ισχύ για τα συγκεκριμένα ακίνητα. Εφόσον η εύλογη αξία υπολείπεται της λογιστικής αξίας, αυτό θεωρείται ένδειξη απομείωσης, και εφόσον πρόκειται για επενδυτικό ή κενό ακίνητο, η λογιστική αξία προσαρμόζεται στην εύλογη αξία, η οποία θεωρείται και ως ανακτήσιμη αξία για τα συγκεκριμένα ακίνητα. Σε ότι αφορά τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας, λαμβάνεται υπόψη η αξία χρήσης για την εταιρία και διενεργείται απομείωση μόνο αν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής αξίας.

3.7 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Στην περίπτωση που τα χρηματοοικονομικά μέσα δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές ή οι τιμές τους δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης χρηματοροών, καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο παραμέτρους (observable parameters) και σε μικρό βαθμό σε μη προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο παραμέτρους (non-observable parameters).

Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC). Όλα τα μοντέλα αποτίμησης πριν χρησιμοποιηθούν, ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους ενώ μεταγενέστερα υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που δημιούργησε το μοντέλο. Όπου είναι εφικτό, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό τον περαιτέρω έλεγχο για την εγκυρότητα και αξιοπιστία των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και προβλεπόμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας και ο ίδιος πιστωτικός κίνδυνος.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, εξασφαλίζοντας έτσι τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά. Ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης. Για το λόγο αυτό, η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους εγγενείς κινδύνους που συνδέονται με τα μοντέλα αποτίμησης (π.χ. παράμετροι, παραδοχές).

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός των εύλογων αξιών προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό τη διενέργεια κρίσης, η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης καθώς και οι αλλαγές στις εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στη κατάσταση των αποτελεσμάτων, έγιναν σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, βάσει των μηχανισμών ελέγχου και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

3.8 Πρόγραμμα Εθελοντικής Ανταλλαγής Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου

Την 15 Νοεμβρίου 2017 το Υπουργείο Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας (ο «Προτείνων») εξέδωσε πρόσκληση (η «Πρόσκληση») με την οποία καλούσε τους κατόχους των 20 Προσδιορισμένων Τίτλων εκδόσεώς του που συμμετείχαν στο PSI (τα «Προσδιορισμένα Ομόλογα») να τους προσφέρουν, προκειμένου να ανταλλαχθούν με νέους τίτλους (οι «Νέοι Τίτλοι»), οι οποίοι θα εκδίδονταν σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονταν στο από 15/11/2017 Πληροφοριακό Δελτίο («INVITATION MEMORANDUM») που εξέδωσε σχετικά ο Προτείνων. Σύμφωνα με τους όρους της ανταλλαγής οι εκδιδόμενοι τίτλοι («Νέοι Τίτλοι»), αφορούσαν σε ομόλογα εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου σε ευρώ, σταθερού επιτοκίου και λήξεως 2023, 2028, 2033, 2037 και 2042. Η Μητρική Εταιρία συμμετείχε στην Προσφορά σύμφωνα με τους όρους του Δελτίου. Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39., η προσφορά θεωρήθηκε ως τροποποίηση των όρων των ομολόγων, που ήδη απεικονίζονταν στα βιβλία της Εταιρίας («Προσδιορισμένα Ομόλογα»). Οι μελλοντικές ταμιακές ροές των Νέων Τίτλων εκτιμήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τους όρους έκδοσης και προεξοφλήθηκαν με τον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης (Internal Rate of Return) των Προσδιορισμένων Ομολόγων. Η διαφορά μεταξύ της προκύπτουσας παρούσας αξίας των Νέων Τίτλων και της λογιστικής αξίας των Προσδιορισμένων Ομολόγων ανήλθε σε €4.444 χιλ. και αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της χρήσης (€4.301 χιλ. από το διακρατούμενο μέχρι τη λήξη χαρτοφυλάκιο, €36 χιλ. από το χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων και €107 χιλ. από το διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο) (βλέπε σημ. 9).

3.9 Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Το καθαρό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών εκτιμάται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης, την αύξηση αποδοχών, την κινητικότητα του προσωπικού και την αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων. Η αύξηση των αποδοχών διαμορφώνεται ουσιαστικά βάσει της ετήσιας μισθολογικής πολιτικής του Ομίλου. Η αναμενόμενη μακροπρόθεσμη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων αντιπροσωπεύει τις εκτιμήσεις της Διοίκησης ως προς τη μέση απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων των προγραμμάτων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος της Εθνικής Ασφαλιστικής θεωρεί την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων βασικό παράγοντα περιορισμού της έκθεσης του σε κινδύνους και προστασίας τόσο των μετόχων όσο και των ασφαλισμένων.

Ο Όμιλος για τον σκοπό αυτό, υιοθετεί πρακτικές και μεθοδολογίες διαχείρισης κινδύνων λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και απαιτήσεις της Εποπτικής Αρχής - Τράπεζα της Ελλάδος - και των Εποπτικών Αρχών που εποπτεύουν τις εταιρίες του Ομίλου, καθώς και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Για τον σκοπό αυτό έχουν συσταθεί: Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού («ALCO») και έχει δημιουργηθεί Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι κίνδυνοι που καλύπτονται από το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων κατ' ελάχιστον είναι:

- Ασφαλιστικός κίνδυνος
- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος Αγοράς
- Λειτουργικός κίνδυνος
- Κίνδυνος Ρευστότητας
- Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Το σύστημα διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αναφοράς των κινδύνων.

Με τη μετάβαση στο εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II, ο Όμιλος πλέον επιμετρά και τους κινδύνους στους οποίους υπόκειται και σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω πλαισίου.

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων συμπληρώνουν η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία έχει την ευθύνη για τη συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και εποπτικούς κανόνες και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και ελέγχει την αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και του περιβάλλοντος ελέγχου.

4.1.1 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων διαμορφώνει και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων καθώς και τις πολιτικές που διέπουν τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων και παρακολουθεί την εφαρμογή και τα αποτελέσματά τους.

Η Επιτροπή, από το Δεκέμβριο του 2016 αποτελείται από ένα εκτελεστικό μέλος, δύο μη εκτελεστικά μέλη και ένα ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος. Τα μέλη και ο Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζονται από το Δ.Σ. της Εταιρίας κατόπιν εισηγήσεων της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων.

Η Επιτροπή έχει την ευθύνη της αξιολόγησης των αναφορών και της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο της Εταιρίας και του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη την εγκεκριμένη Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων και το εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο της Εταιρίας και του Ομίλου. Στην επιτροπή εισηγείται ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων (Chief Risk Officer – CRO).

4.1.2 Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων υποστηρίζει την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και τη Διοίκηση στην διαμόρφωση και αποτελεσματική λειτουργία του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Συγκεκριμένα αποσκοπεί:

- Στην παρακολούθηση, στον έλεγχο, στην αξιολόγηση και αναφορά όλων των σημαντικών κινδύνων.
- Στην υποστήριξη των μονάδων ανάληψης κινδύνων παρέχοντάς τους κατάλληλες μεθοδολογίες και εργαλεία διαχείρισης κινδύνων.
- Στην εισήγηση πολιτικών διαχείρισης κινδύνου σχετικά με σημαντικούς κινδύνους που αναλαμβάνει η Εταιρία και ο Όμιλος.
- Στην υποβολή, σε συνεργασία με άλλες Μονάδες, σχεδίων δράσης για την προσαρμογή των αναλαμβανόμενων κινδύνων σε αποδεκτά επίπεδα.

4.1.3 Διαχείριση Ενεργητικού – Παθητικού

Η πολιτική Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού αποσκοπεί στη σύνθεση του ισολογισμού με τρόπο που να περιορίζεται ο κίνδυνος ρευστότητας και η έκθεση στον επιτοκιακό και τους λοιπούς κινδύνους της αγοράς.

Για το σκοπό αυτό έχει συσταθεί Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού («ALCO»), εξουσιοδοτούμενη από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της στρατηγικής και της πολιτικής διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού (Asset Liability Management), εντός του σχετικού πλαισίου που έχει τεθεί από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον 9 μέλη και συνεδριάζει μία φορά το δίμηνο ή εκτάκτως οποτεδήποτε κρίνεται απαραίτητο από τον Πρόεδρό της.

Η παρακολούθηση της Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού έχει ανατεθεί στη Διεύθυνση Διαχείρισης Επενδύσεων.

4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει ο Όμιλος περιλαμβάνουν ασφαλιστικό κίνδυνο. Ο κίνδυνος αφορά στην πιθανότητα επέλευσης του ασφαλισμένου γεγονότος και της επακόλουθης ζημιάς. Ο κίνδυνος βασίζεται σε τυχαία γεγονότα και για το λόγο αυτό είναι απρόβλεπτος.

Ο πρωταρχικός κίνδυνος που πιθανόν να αντιμετωπίσει ο Όμιλος από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχει εκδώσει είναι η απόκλιση από τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του πραγματικού αριθμού ζημιών, του χρόνου επέλευσής τους και του ύψους της αποζημίωσης. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί γιατί η συχνότητα και/ή η σφοδρότητα των ζημιών είναι μεγαλύτερες από τις εκτιμηθείσες. Ανάλογα με το ασφαλιστικό προϊόν, ο κίνδυνος αυτός επηρεάζεται από μεταβολές σε μακροοικονομικά μεγέθη, μεταβολές στη συμπεριφορά των ασφαλισμένων, μεταβολές στη δημόσια υγεία, από πανδημίες και καταστροφικά γεγονότα (σεισμούς, βιομηχανική καταστροφή, φωτιές, εξεγέρσεις, τρομοκρατία, κ.λπ.).

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής ανάληψης των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής πολιτικής και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολογιακή πολιτική βασίζεται σε παραδοχές και στατιστικές μελέτες, καθώς και στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις διακρίνονται σε προαιρετικές, συμβατικές (αναλογικές και μη) και καταστροφικού τύπου (catastrophe reinsurance).

4.2.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά προϊόντα, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit-Linked) και συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής.

4.2.1.1 Παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής ασφαλίζουν γεγονότα τα οποία σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή (π.χ. θάνατο ή επιβίωση).

Οι παροχές συνίστανται είτε στην καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού εφάπαξ ή σε περιοδικές προσόδους είτε στην αποκατάσταση της συγκεκριμένης οικονομικής ζημιάς που προήλθε από την επέλευση του γεγονότος.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

Κίνδυνος θνησιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης μεταξύ του πραγματικού αριθμού των θανάτων και του αναμενόμενου αριθμού τους.

Κίνδυνος επιβίωσης: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω μεγαλύτερης της εκτιμηθείσας, διάρκειας ζωής των ασφαλισμένων.

Κίνδυνος επενδυτικής απόδοσης: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης της πραγματικής απόδοσης έναντι της προσδοκώμενης

Κίνδυνος εξόδων: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.

Κίνδυνος ακυρωσιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές παραδοχές

. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται βασίζονται στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου και, στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς., Οι ασφαλιστικές προβλέψεις κατά την ανάληψη των κινδύνων εκτιμώνται με βάση τις τιμές των παραμέτρων που ισχύουν κατά την έκδοσή τους (επικείμενοι θάνατοι, ακυρώσεις συμβολαίων, αποδόσεις επενδύσεων, διαχειριστικά έξοδα κ.α.). Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών καταστάσεων για την επάρκεια των ασφαλιστικών αποθεμάτων κάτω από το πρίσμα της τρέχουσας εμπειρίας.

Οι θεμελιώδεις παραδοχές, στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

Θνησιμότητα:

Για τη θνησιμότητα η ανάλυση βασίστηκε σε εμπειρικά δεδομένα δέκα ετών βάσει των οποίων αναπροσαρμόζονται οι πιο αναθεωρημένοι πίνακες θνησιμότητας της Ένωσης Αναλογιστών Ελλάδος του 2005 (διαφορετικοί πίνακες ανά φύλο και τύπο ασφαλιστικού προγράμματος)

Απόδοση Επενδύσεων: Οι αποδόσεις των επενδύσεων που επηρεάζουν το προσδοκώμενο επίπεδο μελλοντικών παροχών βασίζονται τόσο στις τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς όσο και στις προβλέψεις μελλοντικών οικονομικών εξελίξεων.

Έξοδα: Οι παραδοχές σχετικά με τα λειτουργικά έξοδα της Εταιρίας αντανακλούν τις εκτιμώμενες δαπάνες για τη διατήρηση/ ανανέωση και εξυπηρέτηση του εν ισχύ χαρτοφυλακίου. Το επίπεδο των εξόδων όπως έχουν διαμορφωθεί την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχει θεωρηθεί αποδεκτό, προσαρμοσμένο με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό όπου χρειάζεται.

Ποσοστά ακυρώσεων και εξαγορών: Οι ακυρώσεις αφορούν στον τερματισμό των συμβολαίων λόγω μη καταβολής ασφαλίσεων. Οι εξαγορές αφορούν στον εθελούσιο τερματισμό των συμβολαίων από τους ασφαλισμένους..

Για τη μελέτη της ακυρωσιμότητας η ανάλυση βασίστηκε στα δεδομένα τριών ετών με κατάλληλη κατηγοριοποίηση των προϊόντων, ούτως ώστε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων να αντικατοπτρίζονται στις μελλοντικές εκτιμήσεις.

Συντελεστής προεξόφλησης: Η εκτίμηση της επάρκειας των υποχρεώσεων στηρίζεται στην εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας την καμπύλη επιτοκίων άνευ κινδύνου προσαυξημένης κατά το περιθώριο πριμοδότησης περιορισμένης ρευστότητας (“illiquidity premium”) που προσδιορίζεται με βάση τα χαρακτηριστικά χαρτοφυλακίου επενδύσεων σε αντιστοιχία με τη διάρκεια των υποχρεώσεων .

Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης: Το ποσοστό των ασφαλισμένων ατομικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων που επιλέγουν την καταβολή εφάπαξ ποσού (αξία εξαγοράς) αντί της καταβολής μηνιαίας σύνταξης, το οποίο εκτιμάται με βάση την εμπειρία της Εταιρίας.

Έλεγχος επάρκειας

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε τρεις κύριες κατηγορίες:

i. Ατομικά παραδοσιακά προγράμματα (απλή ασφάλεια θανάτου, μικτή, συνταξιοδοτικό πρόγραμμα κ.α.):

Ο έλεγχος βασίστηκε στην προβολή των μελλοντικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας τρέχουσες υποθέσεις θνησιμότητας, ακυρωσιμότητας, επιτοκίου και εξόδων, για την προσδοκώμενη υπολειπόμενη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Από την παραπάνω διαδικασία προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Ατομικά ασφαλιστήρια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (unit-linked) :

Αναλύθηκαν τόσο οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις παραμέτρους (θνησιμότητα, ακυρωσιμότητα, έξοδα, επιτόκιο) όσο και αυτοί που σχετίζονται με την εγγυημένη παροχή στη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Παρά την αύξηση

που σημείωσαν οι τιμές των μεριδίων των συνδεδεμένων κεφαλαίων το τελευταίο έτος, εξακολουθεί να είναι αναγκαίος ο σχηματισμός επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη των εγγυήσεων προς τους ασφαλισμένους.

iii. *Συνταξιούχοι που προέρχονται από ομαδικά συμβόλαια της μορφής DAF:*

Από την εφαρμογή ανάλογης μεθοδολογίας με τα ατομικά ασφαλιστήρια προέκυψε η ανάγκη επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη του κινδύνου μακροβιότητας.

Ανάλυση ευαισθησίας

Η ανάλυση ευαισθησίας που απεικονίζεται παρακάτω πραγματοποιείται για τους παράγοντες εκείνους οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί (επιτόκιο προεξόφλησης και ποσοστά ακυρώσεων) αναφορικά με την επίπτωση που επιφέρει η μεταβολή τους στο σύνολο των προβλέψεων που έχουν καταχωρηθεί.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας αφορούν στις υποχρεώσεις που συνδέονται με το χαρτοφυλάκιο των παραδοσιακών ασφαλίσεων ζωής, τις παροχές προς τους συνταξιούχους που προέρχονται από ομαδικά προγράμματα DAF, καθώς και το χαρτοφυλάκιο συμβολαίων Unit Linked.

Ανάλυση ευαισθησίας		
2017	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις (Ποσά σε χιλιάδες €)
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,50%	(50.524)
	-0,50%	55.078
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(8.021)
	Μείωση κατά -10%	9.185

2016		
	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις (Ποσά σε χιλιάδες €)
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,50%	(48.182)
	-0,50%	53.624
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(3.484)
	Μείωση κατά -10%	3.490

4.2.1.2 Συμπληρωματικές καλύψεις σε συμβόλαια ασφάλισης ζωής

Τα συμβόλαια Ζωής μπορεί να περιλαμβάνουν και συμπληρωματικές καλύψεις ασφάλισης ατυχημάτων και ασθενειών, καλύπτοντας τις συνέπειες της ανικανότητας ή την ανάγκη νοσηλείας εξαιτίας ατυχήματος ή και ασθένειας του ασφαλισμένου ή των εξαρτημένων μελών του.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τις συμπληρωματικές καλύψεις των συμβολαίων Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

Κίνδυνος νοσηρότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης του κόστους αποζημιώσεων που σχετίζονται με νοσοκομειακές καλύψεις έναντι του εκτιμηθέντος κόστους.

Κίνδυνος εξόδων: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.

Κίνδυνος ακυρωσιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές παραδοχές

Οι θεμελιώδεις παραδοχές (πέραν αυτών που αφορούν στην ακυρωσιμότητα, στα έξοδα και τα επιτόκια προεξόφλησης), στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

Νοσηρότητα: Η συχνότητα και σφοδρότητα νοσηλείας καθώς και η εξέλιξή τους ανά ηλικία και τύπο κάλυψης που προέρχονται από την ιστορική εμπειρία.

Ανικανότητα: Τα ποσοστά ανικανότητας για τις συμπληρωματικές καλύψεις ζωής με παροχές σε περίπτωση ανικανότητας του ασφαλισμένου, βασίζονται κυρίως στα αντίστοιχα ποσοστά των εν ενεργεία αντασφαλιστικών συμβάσεων.

Έλεγχος επάρκειας

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε δύο κύριες κατηγορίες:

i. Συμπληρωματικές καλύψεις εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης:

Για τη διενέργεια του ελέγχου λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες νοσηρότητας, τον ιατρικό πληθωρισμό των αποζημιώσεων, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων, τα έξοδα και την ετήσια αύξηση των ασφαλιστρών. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Λοιπές συμπληρωματικές καλύψεις:

Για τον έλεγχο επάρκειας λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες ανικανότητας, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων και τα έξοδα. Από τον έλεγχο προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

Για τα ατομικά προγράμματα νοσοκομειακής περίθαλψης ο έλεγχος επάρκειας βασίζεται στην εκτίμηση της παρούσας αξίας των χρηματοροών του χαρτοφυλακίου. Για την ημερομηνία αναφοράς η εκτίμηση αυτή δεν υπερβαίνει το απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών που έχει καταχωρηθεί και δεν σχηματίζεται επιπλέον τεχνική πρόβλεψη. Στον επόμενο πίνακα απεικονίζεται η επίπτωση που θα είχε στο τελικό αποτέλεσμα η μεταβολή των κύριων παραμέτρων που επηρεάζουν την εξέλιξη των μελλοντικών χρηματοροών του συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου.

Ανάλυση ευαισθησίας		
2017	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις (Ποσά σε χιλιάδες €)
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,50%	-
	-0,50%	-
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	-
	Μείωση κατά -10%	-
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	21.255
	Μείωση κατά -5%	-

2016	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις (Ποσά σε χιλιάδες €)
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,50%	-
	-0,50%	-
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	-
	Μείωση κατά -10%	-
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	661
	Μείωση κατά -5%	-

4.2.2 Γενικές Ασφαλίσεις

Τα προσφερόμενα προϊόντα καλύπτουν όλο το εύρος των γενικών ασφαλίσεων για κάλυψη προσωπικών, εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων που σχετίζονται με την απώλεια περιουσίας και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων.

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής αποδοχής των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολόγηση των προγραμμάτων βασίζεται σε εμπειρία του παρελθόντος, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων που σχετίζονται με πλήθος ζημιών και αντίστοιχων καταβολών αποζημιώσεων πέραν των αναμενόμενων μεγεθών, εφαρμόζονται κατάλληλες πρακτικές πρόληψης σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Ομίλου:

Διαδικασία ανάληψης κινδύνων («underwriting»): Τα κριτήρια αποδοχής για όλους τους κλάδους ασφάλισης είναι τέτοια που εξασφαλίζουν τη γεωγραφική διασπορά των κινδύνων και την κατανομή τους σε διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας. Επιπλέον, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, επιβάλλονται ανώτατα όρια κάλυψης και εκπιπτόμενα, που μειώνουν την ευθύνη του Ομίλου. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις οι ασφαλιστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν εξαιρέσεις κάλυψης κινδύνων των οποίων, τόσο ο χρόνος επέλευσης, όσο και οι οικονομικές συνέπειες, είναι δύσκολο να εκτιμηθούν (οι κίνδυνοι αυτοί είναι κυρίως αστικής ευθύνης ή περιβαλλοντικοί κίνδυνοι με δυσδιάκριτα αιτιογόνα γεγονότα και προσαγωγή ευθυνών).

Διαχείριση αποζημιώσεων: Η πολιτική διαχείρισης των ζημιών αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν ταχύτερη καταβολή της αποζημίωσης και την αποφυγή φαινομένων εξαπάτησης του Ομίλου με ατυχήματα προκαλούμενα από δόλο. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρησιμοποίηση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων, αξιόπιστων διαδικασιών πραγματογνωμοσύνης και την επάνδρωση των αρμοδίων τμημάτων με ανθρώπινο δυναμικό με τις τεχνικές γνώσεις και την ηθική ακεραιότητα που απαιτούνται.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων: Πέραν από την κατά περίπτωση εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό επαρκών αποθεμάτων. Οι τεχνικές αυτές βασίζονται στη μελέτη των ιστορικών δεδομένων για τον προσδιορισμό του τελικού κόστους και σε υποθέσεις σχετικά με το μέσο κόστος αποζημίωσης, τον μελλοντικό πληθωρισμό, τις μεταβολές των κανόνων του νομικού πλαισίου που εφαρμόζονται καθώς και στην κρίση των εμπειρογνομόνων. Η διαδικασία αυτή ενέχει σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας, ειδικότερα κατά την εκτίμηση του αποθέματος των αναγγελθεισών ζημιών στις περιπτώσεις σωματικών βλαβών, απώλειας ζωής, νομικών υποθέσεων, και καταστροφής περιουσίας. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο σχηματισμός αποθεμάτων για ζημιές που δεν έχουν γνωστοποιηθεί στις εταιρίες του Ομίλου μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

Αντασφαλιστική πολιτική: Η επιλογή κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης ποικίλλει ανάλογα με τη φύση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου για κάλυψη δυσμενών γεγονότων, συνυπολογίζοντας και το αντίστοιχο απαιτούμενο κόστος. Η δομή του τελικά επιλεγόμενου προγράμματος είναι τέτοια που να εξασφαλίζει κάλυψη για ασυνήθιστα μεγάλο πλήθος ζημιών ή μεμονωμένων αποζημιώσεων που αποκλίνουν σημαντικά από τα προσδοκώμενα μέσα μεγέθη. Ιδιαίτερη ευαισθησία επιδεικνύεται στην κάλυψη καταστροφικών φυσικών φαινομένων, κυρίως σεισμού, επιλέγοντας προγράμματα κάλυψης γεγονότων με πολύ μικρή πιθανότητα να συμβούν.

Έλεγχος επάρκειας

Έλεγχος επάρκειας των τεχνικών προβλέψεων διενεργείται σε όλους τους Κλάδους. Ειδικά για τον Κλάδο Αυτοκινήτων (τον μεγαλύτερο κλάδο βάσει ασφαλιστικών αποθεμάτων), επεξεργάστηκαν ιστορικά δεδομένα βάσει των αναλυτικών κινήσεων ανά περίπτωση ζημιάς, για κάθε έτος ατυχήματος μετά το 2000 και εφαρμόστηκαν οι κλασικές μέθοδοι προβολής των συσσωρευμένων πληρωμών, των επισυμβασών ζημιών, του μέσου κόστους ζημιών, καθώς και η μεθοδολογία Bornhuetter-Ferguson. Τελικά τα αποτελέσματα της μεθόδου προβολής των επισυμβασών ζημιών επιλέχθηκαν για την εκτίμηση του τελικού κόστους για κάθε έτος ατυχήματος.

Πίνακες εξέλιξης κόστους αποζημιώσεων

Στους παρακάτω πίνακες απεικονίζεται η εξέλιξη του συνολικού κόστους αποζημιώσεων για καθένα έτος ζημιάς από το 2011 έως το 2017. Επιπρόσθετα εμφανίζονται τα σωρευτικά ποσά πληρωμών, ούτως ώστε να είναι ευδιάκριτος ο επιμερισμός του εκάστοτε συνολικού κόστους σε πληρωμές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και σε προβλέψεις μελλοντικών πληρωμών για τις ζημιές που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Για τα έτη πριν το 2011 απεικονίζεται, για λόγους συμφωνίας, το ποσό της τρέχουσας εκτίμησης για τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών. Σημειώνεται ότι για την κάλυψη αστικής ευθύνης αυτοκινήτων καθώς και για τις ασφαλίσεις πυρός (που αποτελούν τους δύο μεγαλύτερους κλάδους) το επιπλέον απόθεμα που σχηματίζεται, πέραν των κατά περίπτωση προβλέψεων, ως αποτέλεσμα του ελέγχου επάρκειας που πραγματοποιείται, συμπεριλαμβάνεται στις εκτιμήσεις που απεικονίζονται.

Σημειώνεται ότι τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών για τους δύο μεγαλύτερους κλάδους υπερβαίνει το 83% του συνολικού αποθέματος εκκρεμών ζημιών για τις γενικές ασφαλίσεις.

Εξέλιξη ζημιών κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτου		(Ποσά σε χιλιάδες €)							
Έτος ζημιάς	Απόθεμα προ του 2011	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Σύνολο
Έτος ζημιάς	-	139.999	82.448	64.174	60.735	49.720	47.832	40.213	
Μετά ένα έτος	-	138.205	83.366	63.414	53.301	51.943	45.799		
Μετά δύο έτη	-	146.783	82.180	62.010	52.013	51.094			
Μετά τρία έτη	-	144.555	81.775	61.290	53.678				
Μετά τέσσερα έτη	-	144.321	83.409	64.179					
Μετά πέντε έτη	-	123.432	75.956						
Μετά έξι έτη	-	119.993							
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών		119.993	75.956	64.179	53.678	51.094	45.799	40.213	450.912
Έτος ζημιάς	-	(34.316)	(21.222)	(15.647)	(12.398)	(11.494)	(10.832)	(10.198)	
Μετά ένα έτος	-	(57.612)	(32.540)	(24.357)	(20.576)	(18.386)	(19.605)		
Μετά δύο έτη	-	(66.494)	(38.094)	(28.167)	(23.299)	(21.134)			
Μετά τρία έτη	-	(75.035)	(43.613)	(30.947)	(25.846)				
Μετά τέσσερα έτη	-	(82.572)	(47.008)	(33.471)					
Μετά πέντε έτη	-	(88.303)	(50.641)						
Μετά έξι έτη	-	(93.110)							
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		(93.110)	(50.641)	(33.471)	(25.846)	(21.134)	(19.605)	(10.198)	
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	65.917	26.883	25.316	30.708	27.832	29.960	26.194	30.015	262.824

Εξέλιξη ζημιών κλάδου πυρός		(Ποσά σε χιλιάδες €)							
Έτος ζημιάς	Απόθεμα προ του 2011	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Σύνολο
Έτος ζημιάς	-	19.047	15.911	9.792	14.890	36.378	17.467	14.246	
Μετά ένα έτος	-	17.546	14.552	8.929	13.175	34.477	21.241		
Μετά δύο έτη	-	17.385	14.258	8.668	20.125	13.540			
Μετά τρία έτη	-	16.822	13.812	8.642	31.571				
Μετά τέσσερα έτη	-	16.646	12.791	8.157					
Μετά πέντε έτη	-	16.070	19.472						
Μετά έξι έτη	-	16.515							
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών		16.515	19.472	8.157	31.571	13.540	21.241	14.246	124.742
Έτος ζημιάς	-	(6.773)	(4.973)	(3.228)	(6.154)	(4.679)	(12.306)	(2.759)	
Μετά ένα έτος	-	(13.777)	(9.746)	(6.970)	(9.976)	(10.957)	(15.386)		
Μετά δύο έτη	-	(14.663)	(10.390)	(7.453)	(11.270)	(11.391)			
Μετά τρία έτη	-	(15.390)	(10.455)	(7.541)	(30.414)				
Μετά τέσσερα έτη	-	(15.480)	(11.489)	(7.663)					
Μετά πέντε έτη	-	(15.503)	(18.564)						
Μετά έξι έτη	-	(15.548)							
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		(15.548)	(18.564)	(7.663)	(30.414)	(11.391)	(15.386)	(2.759)	
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	9.052	966	908	495	1.158	2.150	5.855	11.487	32.070

4.3 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, από τα συμβαλλόμενα, με αυτόν, μέρη. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο αντανακλάται από το ύψος του κάθε στοιχείου του ενεργητικού. Κύριοι αντισυμβαλλόμενοι στους οποίους ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, είναι οι αντασφαλιστές, οι οποίοι μπορεί να μην είναι σε θέση να καλύψουν την αναλογία τους επί των ασφαλιστικών αποζημιώσεων που έχουν ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους, οι ασφαλιζόμενοι και οι συνεργαζόμενοι με τον Όμιλο (πράκτορες και λοιποί συνεργάτες), οι οποίοι μπορεί να μην δύνανται να καταβάλλουν τα ποσά ασφαλιστρών που είναι απαιτητά, οι εκδότες χρεογράφων στα οποία ο Όμιλος έχει επενδύσει καθώς και οι τράπεζες στις οποίες κατέχει προθεσμιακές καταθέσεις. Με τη μετάβαση στο νέο εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II, ο Όμιλος πλέον επιμετρά κίνδυνο αθέτησης αντισυμβαλλόμενου σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω πλαισίου, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη και τη συγκέντρωση του εν λόγω κινδύνου ανά αντισυμβαλλόμενο. Οι κεφαλαιακές απατήσεις φερεγγυότητας για τον

κίνδυνος αθέτησης αντισυμβαλλομένου κατά την 31.12.2017 ανήλθαν σε 5.8% ως προς τη συνολική κεφαλαιακή απαίτηση (2016: 5.9%).

Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνάπτει συναλλαγές με τρίτους που ικανοποιούν υψηλά χρηματοοικονομικά κριτήρια και έχουν υψηλό επίπεδο πιστοληπτικής αξιοπιστίας.

Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο ανά περιουσιακό στοιχείο (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν εγγυήσεις η/και εξασφαλίσεις) όπως αυτά εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)		(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	26	145.362	136.547	145.362	136.547
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση					
- Ομόλογα	27	1.550.371	1.424.429	1.542.119	1.415.804
- Αμοιβαία κεφάλαια	27	313.945	269.883	313.945	269.883
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (ΑΣΕΑΜΑ)					
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου					
Ομόλογα	28	10.217	6.910	-	-
Μετοχές	28	447	365	-	-
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου					
Αμοιβαία κεφάλαια	28	3.563	3.500	-	-
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	28	1.194	525	1.194	525
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	29	105.696	131.385	105.696	131.385
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	31	168.163	171.677	158.340	158.570
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες	32	82.456	100.663	61.793	90.118
Ταμείο και καταθέσεις	33	91.129	72.856	71.830	50.369
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος		2.472.543	2.318.740	2.400.279	2.253.201

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει ανάλυση των αξιογράφων στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 31 Δεκεμβρίου 2016 ανά πιστοληπτική διαβάθμιση, σύμφωνα με τις αξιολογήσεις του οίκου αξιολόγησης Standard and Poors (S&P) ή κάποιου αντίστοιχου οίκου αξιολόγησης σε περίπτωση μη διαθεσιμότητας αξιολόγησης από την S&P. Η κατηγορία AAA αποτελεί τον μεγαλύτερο συντελεστή διαβάθμισης. Η κατηγορία με τα "Χωρίς βαθμολογία" αξιόγραφα περιλαμβάνει κυρίως έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Πιστοληπτική διαβάθμιση	ΟΜΙΛΟΣ										Σύνολο
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	C	Χωρίς βαθμ/γία	
31 Δεκεμβρίου 2017	(Ποσά σε χιλιάδες €)										
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	52.692	-	-	-	92.670	-	-	-	-	145.362
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση											
- Ομόλογα	24.022	230.402	140.216	432.696	33.690	632.094	2.370	-	-	54.881	1.550.371
- Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.824	29.824
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313.945	313.945
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων											
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου											
Ομόλογα	-	-	-	1.584	8.482	151	-	-	-	-	10.217
Μετοχές	-	-	-	-	-	10	-	-	-	437	447
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου											
Αμοιβαία κεφάλαια	-	2.503	-	-	-	-	1.060	-	-	-	3.563
Unit Linked (Συμβόλαια που τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο φέρει ο ασφαλισμένος)	-	2.467	5.783	466	9.981	90.775	345.800	-	-	158.765	614.037
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	-	1.194	-	-	-	-	1.194
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	-	-	-	96.758	4.365	-	-	4.573	105.696
Χρεώστες ασφαλιστρών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79.199	79.199
Δάνεια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19.618	19.618
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες	-	42.242	34.979	578	45	-	-	-	-	4.612	82.456
Ταμείο και καταθέσεις	-	-	1.243	-	-	1.991	75.600	-	-	12.295	91.129
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	24.022	330.306	182.221	435.324	52.198	915.643	429.195	-	-	678.149	3.047.058

Πιστοληπτική διαβάθμιση	ΟΜΙΛΟΣ										Σύνολο
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	C	Χωρίς βαθμ/γία	
31 Δεκεμβρίου 2016	(Ποσά σε χιλιάδες €)										
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	53.900	-	-	-	82.647	-	-	-	-	136.547
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση											
- Ομόλογα	24.465	243.961	135.447	385.673	50.400	27.546	1.957	-	319.026	235.954	1.424.429
- Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.441	30.441
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269.883	269.883
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων											
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου											
Ομόλογα	-	-	-	-	6.696	112	-	-	-	102	6.910
Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	365	365
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου											
Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.500	3.500
Unit Linked (Συμβόλαια που τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο φέρει ο ασφαλισμένος)	-	-	481	5.698	7.854	33.025	342.222	-	59.627	166.433	615.340
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	-	525	-	-	-	-	525
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	-	-	7.207	113.020	6.832	-	-	4.326	131.385
Χρεώστες ασφαλιστρών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	89.928	89.928
Δάνεια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.230	20.230
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες	-	42.455	54.138	-	-	-	-	-	-	4.070	100.663
Ταμείο και καταθέσεις	-	-	590	-	-	3.290	53.487	-	-	15.489	72.856
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	24.465	340.316	190.656	391.371	72.157	260.165	404.498	-	378.653	840.721	2.903.002

Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση 2017

Πιστοληπτική διαβάθμιση	ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ										
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	C	Χωρίς βαθμ/γία	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2017	(Ποσά σε χιλιάδες €)										
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	52.692	-	-	-	92.670	-	-	-	-	145.362
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση											
- Ομόλογα	24.022	230.402	140.216	424.444	33.690	632.094	2.370	-	-	54.881	1.542.119
- Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.824	29.824
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313.945	313.945
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων											
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου											
Ομόλογα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου											
Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Unit Linked (Συμβόλαια που τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο φέρει ο	-	-	5.143	-	-	89.814	338.099	-	-	157.522	590.578
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	-	1.194	-	-	-	-	1.194
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	-	-	-	96.758	4.365	-	-	4.573	105.696
Χρεώστες ασφαλιστρών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70.592	70.592
Δάνεια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19.618	19.618
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες Ταμείο και καταθέσεις	-	32.087	24.682	578	45	-	-	-	-	4.400	61.793
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	24.022	315.181	170.779	425.022	33.735	912.530	411.860	-	-	659.421	2.952.551

Πιστοληπτική διαβάθμιση	ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ										
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	C	Χωρίς βαθμ/γία	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2016	(Ποσά σε χιλιάδες €)										
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	53.900	-	-	-	82.647	-	-	-	-	136.547
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση											
- Ομόλογα	24.465	243.961	135.447	377.048	50.400	27.546	1.957	-	319.026	235.954	1.415.804
- Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.440	30.440
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269.883	269.883
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων											
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου											
Ομόλογα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου											
Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Unit Linked (Συμβόλαια που τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο φέρει ο	-	-	-	5.171	-	32.381	337.782	-	59.627	160.215	595.176
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	-	525	-	-	-	-	525
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	-	-	7.207	113.020	6.832	-	-	4.326	131.385
Χρεώστες ασφαλιστρών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78.164	78.164
Δάνεια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.230	20.230
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες Ταμείο και καταθέσεις	-	36.372	49.704	-	-	-	-	-	-	4.042	90.118
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	24.465	334.233	185.151	382.219	57.607	256.119	392.022	-	378.653	808.172	2.818.641

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με την έκθεση του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο και βασίζεται στην χρονοανάλυση των ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων.

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2017				31/12/2016			
	181 - 360				181 - 360			
	<180 ημέρες	181 - 360 ημέρες	>360 ημέρες	ζυγούλη ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων	<180 ημέρες	181 - 360 ημέρες	>360 ημέρες	ζυγούλη ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Χρεώστες ασφαλιστρών	62.460	3.487	13.251	79.199	67.344	4.382	18.202	89.928
Δάνεια	142	30	194	366	30	17	243	290
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες	22.497	4.331	55.628	82.456	24.192	5.684	70.787	100.663
Σύνολο	85.100	7.848	69.073	162.021	91.566	10.083	89.232	190.881

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2017				31/12/2016			
				ζυγυλο				ζυγυλο
	<180 ημέρες	181 - 360 ημέρες	>360 ημέρες	ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων	<180 ημέρες	181 - 360 ημέρες	>360 ημέρες	ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Χρεώστες ασφαλιστρων	56.335	2.057	12.199	70.592	60.721	1.807	15.636	78.164
Δάνεια	142	30	194	366	30	17	243	290
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	9.765	1.358	50.670	61.793	18.841	3.605	67.672	90.118
Σύνολο	66.242	3.446	63.064	132.751	79.592	5.429	83.551	168.572

Στα ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα «Χρεώστες ασφαλιστρων», «Δάνεια» και «Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες» που αναλύονται ανωτέρω, δεν εμφανίζονται τα υπόλοιπα, για τα οποία έχει διενεργηθεί η αντίστοιχη πρόβλεψη επισφάλειας (βλ. Σημείωση 31 και 32). Για τον υπολογισμό της παραπάνω πρόβλεψης, έχουν ληφθεί υπόψη οι εγγυήσεις και δεσμεύσεις ακινήτων υπέρ της Εταιρίας. Τα χρηματοπιστωτικά και μη, περιουσιακά στοιχεία, ελέγχονται για απομείωση σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου, όπως αναλύονται στη σημείωση 2. Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αφορούν σε δάνεια έχουν ληφθεί από τη Μητρική Εταιρία εμπράγματα εξασφαλίσεις επί της ακίνητης περιουσίας, χρηματοοικονομικές καθώς και λοιπές εξασφαλίσεις.

4.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αφορά στη χρονική αντιστοίχιση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων ώστε τα εκάστοτε ταμιακά ισοδύναμα και οι ταμειακές εισροές που προκύπτουν από τα ασφάλιστρα και τη ρευστοποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων να επαρκούν για την πληρωμή των αποζημιώσεων προς τους ασφαλισμένους και των λοιπών υποχρεώσεων του Ομίλου.

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία διαχειρίζονται τον κίνδυνο ρευστότητας με τη συνεχή παρακολούθηση των χρηματοροών τους (εισροών και εκροών). Προϋπολογίζουν και παρακολουθούν τις χρηματοροές τους και ενεργούν κατάλληλα ώστε να υπάρχουν ρευστά διαθέσιμα και αχρησιμοποίητα τραπεζικά πιστωτικά όρια. Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται η ωρίμανση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας.

ΟΜΙΛΟΣ

	Μέχρι ένα			Πάνω από 8		Σύνολο
	έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	έτη		
31 Δεκεμβρίου 2017	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και επενδυτικά συμβόλαια	409.585	299.079	789.574	993.832	2.492.070	
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	75.888	1.646	101	50.000	127.635	
Φόρος εισοδήματος	46	-	-	-	46	
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	25.619	16	26	-	25.661	
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	3.906	4.839	5.559	62.819	77.123	
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	612	-	-	612	
Σύνολο Υποχρεώσεων	515.044	306.192	795.260	1.106.651	2.723.147	

	Μέχρι ένα			Πάνω από 8		Σύνολο
	έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	έτη		
31 Δεκεμβρίου 2016	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και επενδυτικά συμβόλαια	307.396	375.142	847.302	886.664	2.416.504	
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	96.162	1.175	518	50.000	147.855	
Φόρος εισοδήματος	159	-	-	-	159	
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	31.295	65	105	-	31.465	
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	3.746	4.590	4.944	60.433	73.713	
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	864	-	-	864	
Σύνολο Υποχρεώσεων	438.758	381.836	852.869	997.097	2.670.560	

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Μέχρι ένα	1-3 έτη	4-8 έτη	Πάνω από	Σύνολο
	έτος			8 έτη	
31 Δεκεμβρίου 2017	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και επενδυτικά συμβόλαια	386.338	294.690	782.550	966.170	2.429.748
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	66.846	1.646	101	50.000	118.593
Φόρος εισοδήματος	-	-	-	-	-
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	25.452	16	26	-	25.494
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	3.906	4.839	5.559	62.819	77.123
Σύνολο Υποχρεώσεων	482.542	301.191	788.236	1.078.989	2.650.958

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Μέχρι ένα	1-3 έτη	4-8 έτη	Πάνω από	Σύνολο
	έτος			8 έτη	
31 Δεκεμβρίου 2016	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και επενδυτικά συμβόλαια	289.853	370.968	841.116	863.067	2.365.004
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	87.236	1.175	518	50.000	138.929
Φόρος εισοδήματος	-	-	-	-	-
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	31.194	65	105	-	31.364
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	3.746	4.590	4.944	60.236	73.516
Σύνολο Υποχρεώσεων	412.029	376.798	846.683	973.303	2.608.813

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει την ωρίμανση των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων (μη προεξοφλημένες χρηματοροές) του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας. Οι χρηματοροές αυτές έχουν βασιστεί είτε στην υπολειπόμενη περίοδο είσπραξης ασφαλιστών (ΜΕΠ), είτε στην αναμενόμενη συμβατική είσπραξη των απαιτήσεων. Τα αξιόγραφα που αφορούν σε συμβόλαια Unit Linked δεν ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες απαιτήσεις καθώς η ρευστοποίηση των υποκείμενων τίτλων τελεί υπό την διακριτική ευχέρεια του ασφαλισμένου που φέρει και τον επενδυτικό κίνδυνο.

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις *	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2017	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	126.687	-	126.687
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	94.124	-	94.124
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	11.440	-	11.440
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	14.913	29.118	-	44.031
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	140.503	-	140.503
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	145.362	-	145.362
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	543.292	1.350.848	-	1.894.140
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.010	14.706	610.742	629.458
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	105.696	-	105.696
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	126.333	41.830	-	168.163
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	26.828	55.628	-	82.456
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	3.859	14.383	-	18.242
Ταμείο και καταθέσεις	91.129	-	-	91.129
Σύνολο Ενεργητικού	810.364	2.130.325	610.742	3.551.431

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις *	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2016	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	127.707	-	127.707
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	89.160	-	89.160
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	11.530	-	11.530
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	8.456	30.045	-	38.501
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	20.336	136.342	-	156.678
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	136.547	-	136.547
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	518.972	1.205.781	-	1.724.753
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3.865	7.435	615.340	626.640
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	21.177	110.208	-	131.385
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	123.311	48.366	-	171.677
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.804	-	-	3.804
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32.991	67.672	-	100.663
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	10.729	14.940	-	25.669
Ταμείο και καταθέσεις	72.856	-	-	72.856
Σύνολο Ενεργητικού	816.497	1.985.733	615.340	3.417.570

*Αναμενόμενη ανάκτηση ή λήξη εντός 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται κυρίως με τους Κλάδους Ζωής, τους Κλάδους Ζημιών και τα επενδυτικά συμβόλαια DAF.

Τα αξιόγραφα που αφορούν σε συμβόλαια Unit Linked έχουν ταξινομηθεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων καθώς η ρευστοποίηση των υποκείμενων τίτλων τελεί υπό την διακριτική ευχέρεια του ασφαλισμένου που φέρει και τον επενδυτικό κίνδυνο.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις *	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2017	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	121.168	-	121.168
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	93.702	-	93.702
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	10.356	-	10.356
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	12.478	29.098	-	41.576
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	11.604	-	11.604
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	140.503	-	140.503
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	145.362	-	145.362
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	543.292	1.342.596	-	1.885.888
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	1.194	590.578	591.772
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	105.696	-	105.696
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	118.579	39.761	-	158.340
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-
Απαιτήσεις από αντισταθμιστικές δραστηριότητες	11.123	50.670	-	61.793
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	3.858	14.383	-	18.241
Ταμείο και καταθέσεις	71.830	-	-	71.830
Σύνολο Ενεργητικού	761.160	2.106.093	590.578	3.457.831

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις *	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2016	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	121.662	-	121.662
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	88.746	-	88.746
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	9.791	-	9.791
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	6.272	29.983	-	36.255
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	12.804	-	12.804
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	20.336	136.236	-	156.572
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	136.547	-	136.547
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	518.680	1.197.447	-	1.716.127
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	525	595.176	595.701
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	21.177	110.208	-	131.385
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	114.134	44.436	-	158.570
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	1.125	-	-	1.125
Απαιτήσεις από αντισταθμιστικές δραστηριότητες	22.446	67.672	-	90.118
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	10.553	14.940	-	25.493
Ταμείο και καταθέσεις	50.369	-	-	50.369
Σύνολο Ενεργητικού	765.092	1.970.997	595.176	3.331.265

* Αναμενόμενη ανάκτηση ή λήξη εντός 12 μηνών από την ημερομηνία των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται κυρίως με τους Κλάδους Ζωής, τους Κλάδους Ζημιών και τα επενδυτικά συμβόλαια DAF.

4.5 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την πιθανότητα απωλειών λόγω μεταβολής στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς, όπως είναι οι τιμές των μετοχών, επιτοκίων και συναλλαγματικών διαφορών, που επηρεάζουν άμεσα τον

κίνδυνο εύλογης αξίας. Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς, όπως η ανάλυση ευαισθησίας και η ανάλυση βασικού επιτοκιακού κινδύνου.

4.5.1 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμιακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος. Ο Όμιλος έχει περιορισμένη έκθεση στον συναλλαγματικό κίνδυνο καθότι δεν διενεργεί εμπορικές συναλλαγές σε διάφορα νομίσματα σε μεγάλη έκταση. Ωστόσο, εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο από ανασφαλίστικές υποχρεώσεις που έχουν συναφθεί με ρήτρα ξένου νομίσματος, από καταθέσεις όψεως και από τις λειτουργικές δραστηριότητες των θυγατρικών εταιριών, έκθεση η οποία σε επίπεδο Ομίλου δεν είναι σημαντική, δεδομένης της ελάχιστης επίδρασης των υπολοίπων σε ξένο νόμισμα, στο σύνολο των στοιχείων που διαμορφώνουν το ενεργητικό και το παθητικό αντίστοιχα. Οι απαιτήσεις της Μητρικής Εταιρίας σε ξένο νόμισμα αποτελούν το 0,3% του συνόλου του ενεργητικού της έναντι 0,2% το 2016. Το αντίστοιχο ποσοστό για τον Όμιλο ανήλθε σε 1,0% έναντι 0,8% το 2016.

Ο Όμιλος για να περιορίζει το συναλλαγματικό κίνδυνο σε στοιχεία παθητικού συσχετίζει υποχρεώσεις και απαιτήσεις ενεργητικού ίδιου νομίσματος που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια, καθώς και επενδυτικά προϊόντα.

Σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου, η Διοίκηση παρακολουθεί διαρκώς την έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους.

4.5.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμιακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά τις επιπτώσεις του επιτοκιακού κινδύνου. Πολιτική του Ομίλου είναι η επένδυση σημαντικού τμήματος του χαρτοφυλακίου σε ομόλογα.

Η Διοίκηση παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ομίλου με διαρκή στόχο την αντιστοίχιση Απαιτήσεων-Υποχρεώσεων της Εταιρίας.

Ανάλυση ευαισθησίας ομολόγων και ομολογιών σε παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης αποδόσεων:

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Μέχρι ένα έτος	1-2 έτη	2-5 έτη	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2017				
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			

+ 25 μ.β. - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	(63)	(156)	(1.455)	(18.820)
---	------	-------	---------	----------

- 25 μ.β. - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	63	157	1.451	19.592
---	----	-----	-------	--------

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Μέχρι ένα έτος	1-2 έτη	2-5 έτη	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2016				
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			

+ 25 μ.β. - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	(86)	(105)	(1.300)	(18.687)
---	------	-------	---------	----------

- 25 μ.β. - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	86	107	1.314	19.503
---	----	-----	-------	--------

Η αύξηση της επίδρασης της μεταβολής επιτοκίων από ομόλογα, οφείλεται κυρίως στην αύξηση του ομολογιακού χαρτοφυλακίου της εταιρείας μέσω αγορών κατά τη διάρκεια του έτους. Η επίδραση ήταν μεγαλύτερη στα ομόλογα με λήξη 2-5 χρόνια, καθώς εκεί κυρίως κατευθύνθηκαν οι αγορές. Η αύξηση του ομολογιακού χαρτοφυλακίου και η

σύνθεσή του αποφασίσθηκε από την ALCO στα πλαίσια της εναρμόνισης της ληκτότητας των επενδύσεων με αυτή των τεχνικών αποθεμάτων. Τα αποτελέσματα δεν επηρεάζονται από μεταβολή επιτοκίων εφόσον τα ευαίσθητα σε τέτοιες μεταβολές αξιόγραφα έχουν καταχωρηθεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις ή διαθέσιμα προς πώληση. Οι παραπάνω εκτιμήσεις αφορούν στα ομόλογα και ομολογίες του χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων Προς Πώληση κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, η μεταβολή της αξίας του οποίου θα επηρέαζε την Καθαρή Θέση. Η μέθοδος υπολογισμού της ανάλυσης ευαισθησίας δεν έχει αλλάξει σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

4.5.3 Μετοχικός κίνδυνος

Ο μετοχικός κίνδυνος αφορά στην μείωση της αξίας μιας επένδυσης εξαιτίας μιας ενδεχόμενης μείωσης στη τιμή της μετοχής της. Ο Όμιλος περιορίζει την έκθεσή του στο μετοχικό κίνδυνο με βάση τα όρια που τίθενται από την επενδυτική του πολιτική.

Ανάλυση ευαισθησίας χαρτοφυλακίου μετοχών σε διακυμάνσεις τιμών:

Δείκτης τιμών 31.12.2017	Αλλαγή μεταβλητών	Επίδραση στην Καθαρή Θέση (Ποσά σε χιλιάδες €)
ΓΔ ΧΑ	+5%	1.402
ΓΔ ΧΑ	-5%	(1.402)

Δείκτης τιμών 31.12.2016	Αλλαγή μεταβλητών	Επίδραση στην Καθαρή Θέση (Ποσά σε χιλιάδες €)
ΓΔ ΧΑ	+5%	1.166
ΓΔ ΧΑ	-5%	(1.166)

Η μέθοδος υπολογισμού της ανάλυσης ευαισθησίας δεν έχει αλλάξει σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

4.5.4 Κίνδυνος εγγυήσεων

Τα παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια παρέχουν εγγυημένη απόδοση βάσει τεχνικού επιτοκίου και οι ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit Linked) εξασφαλίζουν εγγυημένη παροχή στη λήξη τους. Η αρνητική απόκλιση μεταξύ της εγγυημένης παροχής / τεχνικού επιτοκίου και της επιτευχθείσας απόδοσης, δημιουργεί κίνδυνο εγγυήσεων.

Ο Όμιλος προκειμένου να μετριάσει τον κίνδυνο αυτό, τιμολογεί με συντηρητικότερο τεχνικό επιτόκιο, σε σχέση με το ανώτατο όριο που καθορίζεται από την εποπτική αρχή. Επιπρόσθετα η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού, παρακολουθεί συστηματικά και λαμβάνει μέτρα για τον περιορισμό του παραπάνω κινδύνου.

4.6 Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο κίνδυνος συγκέντρωσης για τον Όμιλο αφορά κυρίως σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (συγκέντρωση κινδύνου αγοράς) καθώς και σε συγκέντρωση απαιτήσεων από ασφαλιστικές δραστηριότητες, αντασφαλιστικές δραστηριότητες, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις (συγκέντρωση κινδύνου αντισυμβαλλομένου). Ο Όμιλος μεριμνά για την διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης με την εφαρμογή των ορίων και κατευθύνσεων που προσδιορίζονται στην επενδυτική του πολιτική, με την διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου ασφαλιστηρίων συμβολαίων και με την σύναψη αντασφαλιστικών συμβάσεων με αντασφαλιστές υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης. Με τη μετάβαση στο νέο εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II, ο Όμιλος πλέον επιμετρά τον κίνδυνο συγκέντρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω πλαισίου. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας για τον κίνδυνο συγκέντρωσης κατά την 31.12.2017 ανήλθαν σε 0,4% ως προς τη συνολική κεφαλαιακή απαίτηση (2016: 1,0%).

4.7 Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος αφορά στις περιπτώσεις που οι εσωτερικές διαδικασίες καθώς και τα συστήματα της Εταιρίας δεν λειτουργούν αποτελεσματικά, με συνέπεια τη δημιουργία τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών ζημιών. Η Εταιρία, προκειμένου να περιορίσει τον λειτουργικό κίνδυνο έχει δημιουργήσει επαρκείς μηχανισμούς ελέγχου και αναφορών που έχουν στόχο τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και την καταγραφή του λειτουργικού κινδύνου. Οι

μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν την αναλυτική καταγραφή των εσωτερικών διαδικασιών και ελέγχων, τον διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων, την συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού, τις διαδικασίες εγκρίσεων και συμφωνιών καθώς και την εποπτεία του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Στις περιπτώσεις όπου οι συνέπειες του λειτουργικού κινδύνου είναι σημαντικές, η Εταιρία έχει αναπτύξει σχέδιο ελαχιστοποίησης του λειτουργικού κινδύνου στα επιτρεπτά για την Εταιρία όρια, τα οποία συνάδουν με τη διάθεσή της σχετικά με το βαθμό κινδύνου που επιθυμεί να αναλάβει. Σημειώνεται ότι η βελτίωση του ελεγκτικού πλαισίου μέσα στο οποίο λειτουργεί η Εταιρία είναι συνεχής και εξελισσόμενη διαδικασία.

4.8 Διαχείριση κεφαλαίου

Το ελάχιστο ύψος του Μετοχικού Κεφαλαίου και του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων των εταιριών του Ομίλου ορίζονται από τις Εποπτικές Αρχές και τους Εμπορικούς Νόμους κάθε χώρας όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Ο Όμιλος παρακολουθεί τακτικά, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, το ύψος των Ιδίων Κεφαλαίων σε σχέση με τα απαιτούμενα ελάχιστα όρια και τις εξελίξεις στο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον κάθε εταιρίας του Ομίλου που μπορεί να επηρεάσουν σημαντικά τα διαθέσιμα κεφάλαια.

Από την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε ισχύ ο Ν.4364/2016 για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, ο οποίος δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ της 5 Φεβρουαρίου 2016. Ο νέος νόμος αντικαθιστά τον προηγούμενο νόμο 400/1970 για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και θέτει σε ισχύ τις απαιτήσεις της Οδηγίας Φερεγγυότητα II (Solvency II) 2009/138/ΕΕ. Η μετάβαση στο νέο εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II έλαβε χώρα και στις υπόλοιπες χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος, δηλαδή στην Κύπρο και στη Ρουμανία, κατά την ίδια ημερομηνία.

Ο Όμιλος παρακολουθεί τακτικά, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, την κεφαλαιακή επάρκεια σύμφωνα με το νέο εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II, εξετάζοντας τόσο το δείκτη κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας, όσο και το δείκτη ελάχιστης κεφαλαιακής απαίτησης, έναντι των ορίων που τίθενται από το ευρωπαϊκό και τα εθνικά κανονιστικά πλαίσια, αλλά και έναντι των ορίων που έχουν τεθεί εσωτερικά από την Εταιρία.

Επιπλέον, ο Όμιλος προβαίνει στην κατηγοριοποίηση των ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με τις διατάξεις των ως άνω κανονιστικών πλαισίων, εξετάζοντας κατά πόσο πληρούνται τα κριτήρια ένταξης κάθε τύπου κεφαλαίου σε συγκεκριμένες κατηγορίες, και εφαρμόζει τα ποσοτικά όρια για την επιλεξιμότητα των ιδίων κεφαλαίων.

Η θετική πορεία των κερδών της Μητρικής και του Ομίλου είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιάσουν πλεόνασμα κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας στο εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II για κάθε περίοδο αναφοράς από την πρώτη ημέρα εφαρμογής, με τη χρήση μεταβατικών μέτρων, με το δείκτη κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας να διαμορφώνεται κατά την 31.12.2017 σε 200% σε επίπεδο Μητρικής και σε 190% σε επίπεδο Ομίλου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Ο Όμιλος παρουσιάζει πληροφορίες ανά τομέα δραστηριότητας για τους εξής τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας (πρωτογενούς πληροφόρησης), οι οποίοι προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τον τρόπο που η Διοίκηση αντιλαμβάνεται και αξιολογεί την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ασφαλίσεις Ζωής: Περιλαμβάνει κυρίως συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο και περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit Linked), συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής και επενδυτικά συμβόλαια.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Κλάδος Αυτοκινήτων: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων, χερσαίων οχημάτων και νομικής προστασίας.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Κλάδος Πυρός: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της πυρκαγιάς, σεισμού, κλοπής και απώλειας κερδών.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Λοιποί Κλάδοι: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο, μεταφορών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων, εγγυήσεων, βοήθειας, σκαφών, πληρωμάτων και λοιπά.

Οι πληροφορίες όπως παρουσιάστηκαν ανά τομέα δραστηριότητας στην προηγούμενη χρήση έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας. Η αναμόρφωση αυτή στην πληροφόρηση ανά τομέα δραστηριότητας δεν έχει καμία επίδραση στις Καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος, Οικονομικής Θέσης, Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της προηγούμενης χρήσης.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στις αγορές της Ελλάδας, της Ρουμανίας και της Κύπρου.

Κανένας μεμονωμένος ασφαλισμένος ή Όμιλος ασφαλισμένων, δε συμβάλλει με άνω του 10% στα συνολικά εγγεγραμμένα ασφάλιστρα της Μητρικής και του Ομίλου.

ΟΜΙΛΟΣ						
31/12/2017						
	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	407.729	86.567	73.573	36.786	604.655
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(4.590)	(4.755)	(38.481)	(14.941)	(62.767)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		403.139	81.812	35.092	21.845	541.888
Έσοδα επενδύσεων	8,9,10	83.829	8.605	1.890	1.202	95.526
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	-	(83)	-	-	(83)
Συνολικά έσοδα επενδύσεων		83.829	8.522	1.890	1.202	95.443
Λοιπά έσοδα	12	6.675	1.980	469	766	9.890
		493.643	92.314	37.451	23.813	647.221
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(280.167)	(32.535)	(4.443)	(10.490)	(327.635)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(50.404)	(12.163)	(3.806)	(3.335)	(69.708)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	(91.943)	-	-	-	(91.943)
Λειτουργικά έξοδα		(50.503)	(27.567)	(12.130)	(11.170)	(101.370)
Κέρδη/(Ζημιές) προ αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών		20.626	20.049	17.072	(1.182)	56.565
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24					539
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						57.104
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού						15.000
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						72.104

ΟΜΙΛΟΣ**31/12/2016**

	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	361.362	91.503	76.466	39.549	568.880
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(4.772)	(2.793)	(39.638)	(18.274)	(65.477)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		356.590	88.710	36.828	21.275	503.403
Έσοδα επενδύσεων	8,9,10	55.258	8.659	1.040	1.748	66.705
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(5.766)	(40)	(351)	(340)	(6.497)
Συνολικά έσοδα επενδύσεων		49.492	8.619	689	1.408	60.208
Λοιπά έσοδα	12	5.474	352	160	307	6.293
		411.556	97.681	37.677	22.990	569.904
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(263.272)	18.062	(1.467)	(10.723)	(257.400)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(51.359)	(11.356)	488	(3.095)	(65.322)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	(93.420)	-	-	-	(93.420)
Λειτουργικά έξοδα		(40.148)	(28.342)	(13.107)	(15.349)	(96.946)
Κέρδη/(Ζημιές) προ αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών		(36.643)	76.045	23.591	(6.177)	56.816
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24					983
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						57.799

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ**31/12/2017**

	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	398.537	78.556	67.579	25.452	570.124
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(3.461)	(3.359)	(34.413)	(14.158)	(55.391)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		395.076	75.197	33.166	11.294	514.733
Έσοδα επενδύσεων	8,9,10	83.410	8.108	1.513	1.047	94.078
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	-	(83)	-	-	(83)
Συνολικά έσοδα επενδύσεων		83.410	8.025	1.513	1.047	93.995
Λοιπά έσοδα	12	6.643	1.726	309	355	9.033
		485.129	84.948	34.988	12.696	617.761
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(277.390)	(27.818)	(3.795)	(3.605)	(312.608)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(49.589)	(10.988)	(4.137)	(1.197)	(65.911)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	(87.611)	-	-	-	(87.611)
Λειτουργικά έξοδα		(48.298)	(25.014)	(10.598)	(8.570)	(92.480)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		22.241	21.128	16.458	(676)	59.151
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού						15.000
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						74.151

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ						
31/12/2016						
Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	352.948	84.491	70.137	28.634	536.210
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(3.556)	(1.662)	(35.233)	(17.616)	(58.067)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		349.392	82.829	34.904	11.018	478.143
Έσοδα επενδύσεων	8,9,10	56.242	8.381	799	776	66.198
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(7.121)	(40)	(351)	(340)	(7.852)
Συνολικά έσοδα επενδύσεων		49.121	8.341	448	436	58.346
Λοιπά έσοδα	12	5.461	145	26	25	5.657
		403.974	91.315	35.378	11.479	542.146
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(260.563)	21.607	(1.293)	(4.187)	(244.436)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(50.301)	(11.957)	(183)	(822)	(63.263)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	(90.906)	-	-	-	(90.906)
Λειτουργικά έξοδα		(38.024)	(26.316)	(11.642)	(9.822)	(85.804)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		(35.820)	74.649	22.260	(3.352)	57.737

Οι ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αφορούν σε μετοχικούς τίτλους που κατέχονται από την Μητρική Εταιρία, των οποίων η μείωση της εύλογης αξίας είναι σημαντική ή παρατεταμένη.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ (ΜΙΚΤΑ) ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	409.501	361.316	400.331	353.082
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	(1.772)	46	(1.794)	(134)
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα Ζωής	407.729	361.362	398.537	352.948
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	85.458	83.085	77.130	75.649
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	1.109	8.418	1.426	8.842
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα Τομέας Αυτοκινήτων	86.567	91.503	78.556	84.491
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	67.281	77.437	61.309	71.385
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	6.292	(971)	6.270	(1.248)
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα Πυρός	73.573	76.466	67.579	70.137
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	33.834	40.002	22.116	28.421
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	2.952	(453)	3.336	213
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα Λοιπών Κλάδων Ζημιών	36.786	39.549	25.452	28.634
Σύνολο Δεδουλευμένων (Μικτών) Ασφαλιστρών και συναφών εσόδων	604.655	568.880	570.124	536.210

Στα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα της χρήσης 2017 του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας, περιλαμβάνονται και ασφάλιστρα από αναληφθείσες αντισταθμίσεις ποσού €520 χιλ. και €496 χιλ. αντίστοιχα. Τα αντίστοιχα ποσά για την χρήση 2016, ήταν €523 χιλ. και €517 χιλ. αντίστοιχα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΕΚΧΩΡΗΘΕΝΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(4.048)	(3.783)	(2.911)	(2.714)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(542)	(989)	(550)	(842)
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Ζωής	(4.590)	(4.772)	(3.461)	(3.556)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(4.953)	(3.452)	(3.404)	(2.237)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	198	659	45	575
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Αυτοκινήτων	(4.755)	(2.793)	(3.359)	(1.662)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(32.838)	(41.562)	(28.832)	(37.405)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(5.643)	1.924	(5.581)	2.172
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Πυρός	(38.481)	(39.638)	(34.413)	(35.233)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(12.112)	(17.924)	(11.337)	(17.249)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(2.829)	(350)	(2.821)	(367)
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Λοιπών Κλάδων Ζημιών	(14.941)	(18.274)	(14.158)	(17.616)
Σύνολο Εκχωρηθέντων Ασφαλίσεων	(62.767)	(65.477)	(55.391)	(58.067)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο				
Μερίσματα	92	72	-	-
Τόκοι Χρεογράφων	328	271	-	-
	420	343	-	-
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων				
Μερίσματα	791	868	791	868
Τόκοι Χρεογράφων	27.639	23.892	27.358	23.594
	28.430	24.760	28.149	24.462
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων ως τη λήξη αξιογράφων				
Τόκοι Χρεογράφων	15.697	14.886	15.697	14.886
	15.697	14.886	15.697	14.886
Χαρτοφυλάκιο κατατασσόμενων ως δάνεια και απαιτήσεις				
Τόκοι Χρεογράφων	10.443	14.560	10.443	14.560
	10.443	14.560	10.443	14.560
Λοιπές Επενδύσεις				
Έσοδα από ενοίκια	4.531	4.561	4.516	4.546
Τόκοι καταθέσεων και λοιποί πιστωτικοί τόκοι	4.097	3.937	3.898	3.668
Μερίσματα από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	47	-	47	1.520
	8.675	8.498	8.461	9.734
Απόδοση προς κατόχους ομαδικών επενδυτικών συμβολαίων	(14.746)	(8.191)	(14.746)	(8.191)
Σύνολο Λοιπών Εσόδων Επενδύσεων	48.919	54.856	48.004	55.451

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση Αξιογράφων				
Μετοχών	4.396	3.170	4.396	3.170
Ομολόγων	(1.705)	2.171	(1.705)	2.171
Αμοιβαίων Κεφαλαίων	3.796	4.885	3.796	4.885
Υποσύνολο	6.487	10.226	6.487	10.226
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων ως τη λήξη αξιογράφων				
Ομολόγων	4.301	-	4.301	-
Υποσύνολο	4.301	-	4.301	-
Χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων				
Ομολόγων	2.699	496	2.699	496
Υποσύνολο	2.699	496	2.699	496
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	6.675	185	9.365	261
Σύνολο Κερδών/(Ζημιών) από Πώληση Επενδύσεων	20.162	10.907	22.852	10.983

Την 15 Νοεμβρίου 2017 το Υπουργείο Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας (ο «Προτείνων») εξέδωσε πρόσκληση (η «Πρόσκληση») με την οποία καλούσε τους κατόχους των 20 Προσδιορισμένων Τίτλων εκδόσεως του που συμμετείχαν στο PSI (τα «Προσδιορισμένα Ομόλογα») να τους προσφέρουν, προκειμένου να ανταλλάξουν με νέους τίτλους (οι «Νέοι Τίτλοι»), οι οποίοι θα εκδίδονταν σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονταν στο από 15/11/2017 Πληροφοριακό Δελτίο («INVITATION MEMORANDUM») που εξέδωσε σχετικά ο Προτείνων. Σύμφωνα με τους όρους της ανταλλαγής οι εκδιδόμενοι τίτλοι («Νέοι Τίτλοι»), αφορούσαν σε ομόλογα εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου σε ευρώ, σταθερού επιτοκίου και τα βασικά χαρακτηριστικά τους περιγράφονται ως εξής:

ISIN	ΗΜΕΡ. ΕΚΔΟΣΗΣ	ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ	ΕΠΙΤΟΚΙΟ
GR0114030555	5/12/2017	30/1/2023	3,50%
GR0124034688	5/12/2017	30/1/2028	3,75%
GR0128015725	5/12/2017	30/1/2033	3,90%
GR0133011248	5/12/2017	30/1/2037	4,00%
GR0138015814	5/12/2017	30/1/2042	4,20%

Ο Όμιλος συμμετείχε στην Προσφορά σύμφωνα με τους όρους του Δελτίου.

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39., η προσφορά θεωρήθηκε ως τροποποίηση των όρων των ομολόγων, που ήδη απεικονίζονταν στα βιβλία της Εταιρίας («Προσδιορισμένα Ομόλογα»). Οι μελλοντικές ταμιακές ροές των Νέων Τίτλων εκτιμήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τους όρους έκδοσης και προεξοφλήθηκαν με τον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης (Internal Rate of Return) των Προσδιορισμένων Ομολόγων. Η διαφορά μεταξύ της προκύπτουσας παρούσας αξίας των Νέων Τίτλων και της λογιστικής αξίας των Προσδιορισμένων Ομολόγων ανήλθε σε €4.444 χιλ. και αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της χρήσης (€4.301 χιλ από το διακρατούμενο μέχρι τη λήξη χαρτοφυλάκιο, €36 χιλ από το χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων και €107 χιλ από το διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο).

Τον Ιούνιο του 2017 ολοκληρώθηκε η πώληση των UBB Metlife Insurance Company AD και UBB Insurance Broker AD, στις οποίες η Εθνική Ασφαλιστική κατείχε μερίδιο 30% και 20% αντίστοιχα, βάσει της από 30.12.2016 σύμβασης που είχε υπογράψει η μητρική εταιρία Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος («ΕΤΕ») με τη Βελγική τράπεζα KBC για την πώληση του 99,91% της θυγατρικής της ΕΤΕ στη Βουλγαρία, United Bulgarian Bank A.D. (UBB), με τη δέσμευση να μεταφερθούν στην KBC και οι δύο αναφερόμενες Εταιρίες. Η τιμή πώλησης για την UBB Metlife Insurance Company AD και η UBB Insurance Broker AD ανήλθε σε €9.370 χιλ και €1.130 χιλ αντίστοιχα, πολύ υψηλότερη της λογιστικής τους αξίας (ύψους €1.074 χιλ. και €51 χιλ. αντίστοιχα σε επίπεδο Μητρικής Εταιρίας). Το συνολικό κέρδος από την πώληση ανήλθε σε €9.375 και περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Στα κέρδη από πώληση ομολόγων του χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων προς Πώληση Αξιογράφων συμπεριλαμβάνεται η απόσβεση μη πραγματοποιηθέντων κερδών/ (ζημιών) ύψους €7.298χιλ. (2016: (€7.400) χιλ.), που αφορά σε ομόλογα

τα οποία είχαν μεταφερθεί από το χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση Αξιογράφων στο χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων κατά την χρήση 2015.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο				
Μετοχών	94	(5)	-	-
Χρεογράφων	994	66	-	-
Παραγώνων	669	(450)	669	(430)
Υποσύνολο	1.757	(389)	669	(430)
Λοιπές επενδύσεις				
Αμοιβαία Κεφάλαια	63	106	-	-
Διαφορές αποτίμησης Unit-Linked	24.625	1.225	22.553	194
Υποσύνολο	24.688	1.331	22.553	194
Σύνολο Κερδών/(Ζημιών) από αποτίμηση επενδύσεων	26.445	942	23.222	(236)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η ζημιά από απομείωση επενδύσεων στον Όμιλο και τη Μητρική αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)		(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων				
Ομόλογα	-	-	-	-
Μετοχικοί Τίτλοι	-	(6.410)	-	(6.410)
Αμοιβαία Κεφάλαια	(83)	(87)	(83)	(87)
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	(1.355)
Συνολική ζημιά απομείωσης επενδύσεων	(83)	(6.497)	(83)	(7.852)

Η απομείωση των Επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις αφορά κατά κύριο λόγο στην συμμετοχή της Μητρικής Εταιρίας στην National Μεσσιτική Ασφαλίσεων Α.Ε. (βλ. Σημείωση 24).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Έσοδα/(Έξοδα) από συναλλαγματικές διαφορές	16	(38)	(164)	(205)
Έσοδα διαχείρισης και ρήτρες συμβολαίων Unit-Linked	5.061	5.337	5.061	5.337
Δικαιώματα από ασφαλ/κές εξυπηρετήσεις τρίτων	18	7	18	7
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση και καταστροφή περιουσιακών στοιχείων	267	12	2	12
Λοιπά έσοδα από τόκους	3.553	-	3.553	-
Λοιπά	975	975	563	506
Σύνολο λοιπών εσόδων	9.890	6.293	9.033	5.657

Τα «Λοιπά έσοδα από τόκους» αφορούν σε έσοδα τόκων όπως προβλέπονται στο προσύμφωνο μεταβίβασης του οικοπέδου της Μητρικής Εταιρίας επί της οδού 35ης οδού στο Ελληνικό (βλ. Σημείωση 20).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

ΟΜΙΛΟΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ			ΑΝΑΛΟΓΙΑ		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΟΜΙΛΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΟΜΙΛΟΥ
	31/12/2017			31/12/2016		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Ασφάλειες Ζωής	(277.640)	542	(277.098)	(272.740)	778	(271.962)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(59.780)	1.402	(58.378)	(48.097)	1.313	(46.784)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(36.360)	34.347	(2.013)	(21.010)	14.904	(6.106)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(17.962)	8.617	(9.345)	(12.735)	5.624	(7.111)
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	(391.742)	44.908	(346.834)	(354.582)	22.619	(331.963)
Ασφάλειες Ζωής	(3.129)	60	(3.069)	8.209	481	8.690
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	25.916	(73)	25.843	65.455	(609)	64.846
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	10.771	(13.201)	(2.430)	476	4.163	4.639
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(3.276)	2.131	(1.145)	(2.340)	(1.272)	(3.612)
Μεταβολή εκκρεμών αποζημιώσεων	30.282	(11.083)	19.199	71.800	2.763	74.563
Σύνολο αποζημιώσεων ασφαλισμένων	(361.460)	33.825	(327.635)	(282.782)	25.382	(257.400)

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ			ΑΝΑΛΟΓΙΑ		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ
	31/12/2017			31/12/2016		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Ασφάλειες Ζωής	(274.324)	96	(274.228)	(269.874)	616	(269.258)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(55.150)	700	(54.450)	(44.222)	800	(43.422)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(34.697)	33.093	(1.604)	(20.626)	14.627	(5.999)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(10.855)	8.487	(2.368)	(7.232)	5.324	(1.908)
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	(375.026)	42.376	(332.650)	(341.954)	21.367	(320.587)
Ασφάλειες Ζωής	(3.196)	34	(3.162)	8.371	324	8.695
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	26.922	(290)	26.632	65.629	(600)	65.029
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	15.226	(17.417)	(2.191)	426	4.280	4.706
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(3.442)	2.205	(1.237)	(982)	(1.297)	(2.279)
Μεταβολή εκκρεμών αποζημιώσεων	35.510	(15.468)	20.042	73.444	2.707	76.151
Σύνολο αποζημιώσεων ασφαλισμένων	(339.516)	26.908	(312.608)	(268.510)	24.074	(244.436)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΟΜΙΛΟΣ	ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ		ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ		ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ		ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ	
	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	
	ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	
	31/12/2017			31/12/2016				
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Ασφάλειες Ζωής	(52.291)	1.887	(50.404)	(52.786)	1.427	(51.359)		
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(12.269)	106	(12.163)	(11.488)	132	(11.356)		
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(12.719)	8.913	(3.806)	(9.937)	10.425	488		
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(5.064)	1.729	(3.335)	(5.159)	2.064	(3.095)		
Σύνολο δεδουλευμένων προμηθειών παραγωγής	(82.343)	12.635	(69.708)	(79.370)	14.048	(65.322)		

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ			ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ			ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ			ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ		
	31/12/2017			31/12/2016			31/12/2017			31/12/2016		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)								
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
Ασφάλειες Ζωής	(50.768)	1.179	(49.589)	(51.429)	1.128	(50.301)						
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(10.988)	-	(10.988)	(11.957)	-	(11.957)						
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(11.787)	7.650	(4.137)	(9.072)	8.889	(183)						
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(2.649)	1.452	(1.197)	(2.642)	1.820	(822)						
Σύνολο δεδουλευμένων προμηθειών παραγωγής	(76.192)	10.281	(65.911)	(75.100)	11.837	(63.263)						

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2017			31/12/2016		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων	(92.910)	967	(91.943)	(93.976)	556	(93.420)
Σύνολο	(92.910)	967	(91.943)	(93.976)	556	(93.420)

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2017			31/12/2016		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων	(87.627)	16	(87.611)	(90.908)	2	(90.906)
Σύνολο	(87.627)	16	(87.611)	(90.908)	2	(90.906)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(51.410)	(50.347)	(45.488)	(44.010)
Αμοιβές τρίτων	(13.621)	(13.683)	(13.244)	(12.931)
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	(3.129)	(2.894)	(2.951)	(2.741)
Φόροι / τέλη	(1.553)	(1.837)	(1.398)	(1.648)
Αποσβέσεις & απομειώσεις περ. στοιχείων	(11.190)	(10.567)	(10.850)	(8.654)
Τηλεπικοινωνίες-Ταχυδρομικά	(4.803)	(4.100)	(4.700)	(3.993)
Ενοίκια	(1.744)	(1.835)	(1.415)	(1.502)
Έξοδα μεταφορών και ταξιδίων	(1.641)	(989)	(1.455)	(795)
Έντυπα και γραφική ύλη	(513)	(521)	(424)	(432)
Επισκευές και συντηρήσεις	(1.239)	(2.907)	(868)	(2.657)
Ασφάλιστρα	(545)	(539)	(496)	(440)
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	(1.218)	(260)	(1.218)	(260)
Πρόβλεψη υποχρεώσεων έναντι τρίτων	16.131	754	16.153	754
Λοιπά	(4.132)	(1.609)	(3.613)	(1.141)
Σύνολο εξόδων διοίκησης και διάθεσης	(80.607)	(91.334)	(71.967)	(80.450)

Το κονδύλι «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού» αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Μισθοδοσία και ημερομίσθια	(36.882)	(37.899)	(32.071)	(32.765)
Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(10.648)	(8.243)	(9.827)	(7.318)
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	(1.652)	(1.938)	(1.652)	(1.938)
Ασφάλιστρα ζωής ομαδικών προγραμμάτων προσωπικού	(2.228)	(2.267)	(1.938)	(1.989)
Σύνολο αμοιβών και εξόδων προσωπικού	(51.410)	(50.347)	(45.488)	(44.010)

Στο κονδύλι «Πρόβλεψη υποχρεώσεων έναντι τρίτων» περιλαμβάνεται έσοδο ποσού €15.000 χιλ., το οποίο αφορά σε απελευθέρωση μη χρησιμοποιηθείσας πρόβλεψης για την επιβολή προστίμου από την επιτροπή Ανταγωνισμού. Στο κονδύλι «Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης», καθώς και στα «Λοιπά» για το 2016 περιλαμβάνεται έσοδο ποσού €5.430 χιλ. και €2.659 χιλ. αντίστοιχα, από την απελευθέρωση μη χρησιμοποιηθείσας πρόβλεψης μετά τη διευθέτηση των διαφορών μεταξύ της Μητρικής Εταιρίας και του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Ασφαλιστικών Υπαλλήλων (ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ) και αφορούσε στον καταλογισμό επιπλέον εισφορών από το ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ (βλ. Σημείωση 45). Στο κονδύλι «Ασφάλιστρα ζωής ομαδικών προγραμμάτων προσωπικού» περιλαμβάνονται εισφορές της Μητρικής Εταιρίας ύψους €688 χιλ. για το 2017 (€700 χιλ. για το 2016), που αφορούν στο ομαδικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο καθορισμένης εισφοράς του υπαλληλικού της προσωπικού.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2017, ο Όμιλος απασχόλησε κατά μέσο όρο 979 εργαζόμενους και η Μητρική Εταιρία 774 εργαζόμενους (2016: 990 εργαζόμενους ο Όμιλος και 780 εργαζόμενους η Μητρική).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Τόκοι δανείου μειωμένης εξασφάλισης	(3.930)	(4.011)	(3.930)	(4.011)
Τόκοι αντασφαλιστών	(706)	(1.845)	(706)	(1.845)
Λοιπά έξοδα	(745)	435	(630)	535
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	(5.381)	(5.421)	(5.266)	(5.321)

Στο κονδύλι «Λοιπά έξοδα» για 31.12.2016 περιλαμβάνεται έσοδο ποσού €929 χιλ. από την απελευθέρωση μη χρησιμοποιηθείσας πρόβλεψης μετά τη διευθέτηση των διαφορών μεταξύ της Μητρικής Εταιρίας και του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Ασφαλιστικών Υπαλλήλων (ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ) και αφορούσε στον καταλογισμό τόκων υπερημερίας από το ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ (βλ. Σημείωση 45).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΦΟΡΟΙ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Φόρος εισοδήματος	(151)	(215)	-	-
Φόροι προηγούμενων χρήσεων	9.749	17	9.749	17
Αναβαλλόμενος φόρος	(12.276)	(14.467)	(12.456)	(14.453)
Σύνολο φόρων	(2.678)	(14.665)	(2.707)	(14.436)

Στο κονδύλι «Φόροι προηγούμενων χρήσεων», περιλαμβάνεται έσοδο ποσού €9.039 χιλ. από την απελευθέρωση μη χρησιμοποιηθείσας πρόβλεψης ποσού €9.039 χιλ., που αφορούσε σε επίδικη απαίτηση της Μητρικής Εταιρίας παρακρατούμενων φόρων χρήσεων 2008 και 2009 από το Ελληνικό Δημόσιο, σε συνέχεια τελεσίδικης ευνοϊκής για την Μητρική Εταιρία δικαστικής απόφασης.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	72.104	57.799	74.151	57.737
Φόρος με βάση τον εφαρμοστέο φορολογικό συντελεστή	(20.910)	(16.762)	(21.504)	(16.744)
Επίπτωση από την αλλαγή του φορολογικού συντελεστή στην Ελλάδα	-	-	-	-
Επίπτωση από την εφαρμογή διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε άλλες χώρες	28	88	-	-
Έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας	9.505	2.614	9.505	2.584
Μη φορολογικά εκπιπτόμενες δαπάνες	(314)	(120)	(314)	(82)
Φόρος εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων	9.598	162	9.598	162
Λοιπές διαφορές	(585)	(647)	8	(356)
Φόρος με βάση τον πραγματικό φορολογικό συντελεστή	(2.678)	(14.665)	(2.707)	(14.436)
Εφαρμοστέος φορολογικός συντελεστής	29%	29%	29%	29%
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	4%	25%	4%	25%

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Μητρικής Εταιρίας για τις χρήσεις 2017 και 2016 ανέρχεται σε 29%, σύμφωνα με τον Ν.4334/2015, ο οποίος είναι σε ισχύ από 01/01/2015 και αυξήθηκε από 26%. Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ανά εταιρία του Ομίλου παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΤΑΙΡΙΑ	ΧΩΡΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
«Η ΕΘΝΙΚΗ» Α.Ε.Ε.Γ.Α.	ΕΛΛΑΔΑ	2012 - 2017
ΕΘΝΙΚΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ	ΚΥΠΡΟΣ	2004 - 2017
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ	ΚΥΠΡΟΣ	2004 - 2017
NATIONAL INSURANCE AGENTS & CONSULTANTS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	2004 - 2017
SOCIETATE COMERCIALA GARANTA ASIGURARI S.A.	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	2003 - 2017
AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	2010 - 2017

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2017			31/12/2016		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	14.493	(3.194)	11.299	12.213	(1.892)	10.321
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	1.338	(388)	950	(3.941)	1.143	(2.798)
Συναλλαγματικές διαφορές	(401)	-	(401)	(31)	-	(31)
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	(22)	-	(22)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	15.430	(3.582)	11.848	8.219	(749)	7.470

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2017			31/12/2016		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	15.252	(3.225)	12.027	11.973	(1.889)	10.084
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	1.338	(388)	950	(3.941)	1.143	(2.798)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	16.590	(3.613)	12.977	8.032	(746)	7.286

Στο κονδύλι «Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση» του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας της χρήσης 2017, δεν περιλαμβάνεται ποσό ύψους €83 χιλ. (2016: €6.497 χιλ.), που αφορά σε απομείωση αξιόγραφων διαθέσιμων προς

πώληση (μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια), τα οποία έχουν χρεωθεί στα αποτελέσματα της αντίστοιχης χρήσης (βλ. Σημείωση 11).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΟΜΙΛΟΣ						
	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιή- σεις υπό κατασκευή	Σύνολο
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2016	64.594	98.270	34.761	2.948	1.688	202.261
Προσθήκες	-	186	727	40	46	999
Μεταφορές	(214)	(645)	-	-	-	(859)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	(8.192)	-	-	(8.192)
Υπόλοιπο 31/12/2016	64.380	97.811	27.296	2.988	1.734	194.209
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2016	(936)	(35.454)	(33.209)	(2.211)	-	(71.810)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	8.147	3	-	8.150
Μεταφορές	18	403	4	-	-	425
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.460)	(640)	(212)	-	(3.312)
Απομειώσεις	-	46	-	(1)	-	45
Υπόλοιπο 31/12/2016	(918)	(37.465)	(25.698)	(2.421)	-	(66.502)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	63.462	60.346	1.598	567	1.734	127.707
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2017	64.380	97.811	27.296	2.988	1.734	194.209
Προσθήκες	1.849	5.657	447	56	-	8.009
Μεταφορές	-	(6.835)	-	-	-	(6.835)
Πωλήσεις & Διαγραφές	(106)	(897)	(515)	(1.153)	-	(2.671)
Εξαγορά/πώληση θυγατρικής εταιρείας	-	-	(104)	(83)	(54)	(241)
Υπόλοιπο 31/12/2017	66.123	95.736	27.124	1.808	1.680	192.471
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2017	(918)	(37.465)	(25.698)	(2.421)	-	(66.502)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	716	431	939	-	2.086
Αποσβέσεις μεταφορών	-	1.501	-	-	-	1.501
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.389)	(694)	(118)	-	(3.201)
Απομειώσεις	523	(361)	-	-	-	162
Εξαγορά/πώληση θυγατρικής εταιρείας	-	-	87	82	-	169
Υπόλοιπο 31/12/2017	(395)	(37.998)	(25.874)	(1.517)	-	(65.784)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	65.728	57.738	1.250	291	1.680	126.687

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιή- σεις υπό κατασκευή	Σύνολο
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2016	63.578	91.383	31.556	2.780	1.680	190.977
Προσθήκες	-	131	532	21	0	684
Μεταφορές	(214)	(645)	-	-	0	(859)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	(8.050)	-	-	(8.050)
Υπόλοιπο 31/12/2016	63.364	90.869	24.038	2.801	1.680	182.752
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2016	(856)	(33.334)	(30.324)	(2.103)	-	(66.617)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	8.007	-	-	8.007
Μεταφορές	18	407	-	-	-	425
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.160)	(543)	(202)	-	(2.905)
Υπόλοιπο 31/12/2016	(838)	(35.087)	(22.860)	(2.305)	-	(61.090)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	62.526	55.782	1.178	496	1.680	121.662
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2017	63.364	90.869	24.038	2.801	1.680	182.752
Προσθήκες	1.849	5.657	282	39	-	7.827
Μεταφορές	-	(6.835)	-	-	-	(6.835)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	(42)	(1.153)	-	(1.195)
Υπόλοιπο 31/12/2017	65.213	89.691	24.278	1.687	1.680	182.549
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2017	(838)	(35.087)	(22.860)	(2.305)	-	(61.090)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	29	939	-	968
Αποσβέσεις μεταφορών	-	1.501	-	-	-	1.501
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.217)	(596)	(107)	-	(2.920)
Απομειώσεις	516	(356)	-	-	-	160
Υπόλοιπο 31/12/2017	(322)	(36.159)	(23.427)	(1.473)	-	(61.381)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	64.891	53.532	851	214	1.680	121.168

Οι παραπάνω αποσβέσεις και απομειώσεις περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης» της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Στην αξία κτήσης του λογαριασμού «Γήπεδα και Οικόπεδα» περιλαμβάνεται ποσό €6.250 χιλ. που αφορά οικόπεδο της Εταιρίας (οικόπεδο Ελληνικού – 35^{ης} οδού) στο οποίο ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Ο.Σ.Κ. Α.Ε.), πρόεβη σε ανέγερση κτιρίου. Το Δ.Σ. της Εταιρίας κατά την υπ' αριθμ. 2071/19 Δεκεμβρίου 2006 συνεδρίασή του, αποφάσισε ομόφωνα όπως ασκηθεί διεκδικητική αγωγή κατά της Ο.Σ.Κ. Α.Ε., του Ελληνικού Δημοσίου και του Δήμου Ελληνικού.

Συζητήθηκε και εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 2441/2011 απόφαση, με την οποία η αγωγή μας έγινε δεκτή ως προς την Ο.Σ.Κ. Α.Ε. και το Δήμο Ελληνικού, αναγνωρίστηκε η κυριότητα της Εταιρίας μας επί του επιδίκου οικοπέδου και υποχρεώθηκαν οι δύο ανωτέρω εναγόμενοι να μας καταβάλουν από κοινού ως αποζημίωση το ποσό των €5.774 χιλ. και επιπλέον ο Ο.Σ.Κ. το ποσό των €67 χιλ. για την αξία των επικειμένων και ο Δήμος Ελληνικού το ποσό των €783 χιλ., όλα τα ποσά νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής (12.2.2008), ενώ επίσης ο Δήμος Ελληνικού καταδικάζεται στη δικαστική μας δαπάνη ποσού €120 χιλ. Κατά της ως άνω πρωτόδικης απόφασης ασκήθηκαν αντίθετες εφέσεις από την Εταιρία και τους αντιδίκους Ο.Σ.Κ. Α.Ε. και Δήμο Ελληνικού-Αργυρούπολης, οι οποίες συνεκδικάστηκαν εξ αναβολής στις 18/4/2013 ενώπιον του Εφετείου Αθηνών και εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 5867/2013 απόφαση, με την οποία : α) απορρίφθηκε η έφεση του Ο.Σ.Κ., β) έγινε δεκτή η έφεση του Δήμου Ελληνικού- Αργυρούπολης και απορρίφθηκε η αγωγή μας ως προς αυτόν και γ) έγινε δεκτή η έφεση της Εταιρίας ως προς τον Ο.Σ.Κ., αναγνωρίστηκε η κυριότητα της Εταιρίας μας επί του επιδίκου οικοπέδου και υποχρεούται να μας καταβάλει το ποσό των € 6.624 χιλ. πλέον τόκων από την επίδοση της αγωγής (12/2/2008) και € 280 χιλ. ως δικαστική δαπάνη. Κατά της ως άνω απόφασης η «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ

Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση 2017

ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.” ως καθολική διάδοχος του Ο.Σ.Κ. άσκησε Αίτηση Αναστολής εκτέλεσης της εφετειακής απόφασης, η οποία συζητήθηκε ενώπιον του Γ΄ Τμήματος του Αρείου Πάγου κατά τη δικάσιμο της 7/5/2014 και εκδόθηκε η υπ’ αριθμ. 75/2014 απόφαση, που κάνει δεκτή την Αίτηση μέχρι τη συζήτηση της Αναίρεσης, ενώ μέχρι τότε έλαβε προσωρινή διαταγή περί μη εκτέλεσης. Επίσης άσκησε Αίτηση Αναίρεσης και Πρόσθετους Λόγους Αναίρεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου με δικάσιμο την 5/11/2014 οπότε συζητήθηκε και εκδόθηκε η υπ’ αριθμ. 144/2015 απόφαση του Αρείου Πάγου η οποία παρά την περί απόρριψης της αναίρεσης εισήγηση, αναίρεσε την απόφαση του Εφετείου, παρέπεμψε την έφεση στο Εφετείο και η υπόθεση συζητήθηκε τελικά στις 19.11.2015 και εκδόθηκε η υπ’ αριθμ. 1347/2016 απόφαση, με την οποία γίνεται δεκτή η έφεση της αντιδίκου. Το επικριζόμενο ποσό διαμορφώθηκε στα €6.120 χιλ. πλέον τόκων. Στις 20.06.2017 υπογράφηκε προσύμφωνο μεταβίβασης του εν λόγω ακινήτου, το οποίο προβλέπει τη σταδιακή τακτοποίηση της απαίτησης μας (ποσού €6.120 πλέον τόκων) σε τμηματικές δόσεις. Το ανεξόφλητο κεφάλαιο κατά την 31.12.2017 ανέρχεται σε ποσό €3.654.

Η Διοίκηση της Μητρικής Εταιρείας ανέθεσε σε πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές την αποτίμηση των ακινήτων της κατά την 31.12.2017 οι οποίοι προσδιόρισαν την εύλογη αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων κατά την ημερομηνία αυτή σε €115.724. Σημειώνεται ότι, για το ακίνητο του Ελληνικού λήφθηκε υπόψη η αξία που ορίστηκε από το υπ' αριθμόν 31.365/20.06.2017 Προσύμφωνο Μεταβίβασης Ακινήτων.

Κατά την 09.02.2017 η Μητρική Εταιρεία απέκτησε ακίνητα της International Life συνολικού ύψους €7.385 χιλ. (οικόπεδα €1.849 χιλ. και κτίρια €5.536 χιλ.)

Κατά τη διάρκεια της χρήσης η Μητρική Εταιρεία διενήργησε απομείωση συνολικού ύψους €428 χιλ. (οικόπεδα €72 χιλ. και κτίρια €356 χιλ.) και αναστροφή απομείωσης συνολικού ύψους (€588) χιλ. (οικόπεδο Ελληνικού).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

	ΟΜΙΛΟΣ				ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ			
	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτήρια	Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή	Σύνολο	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτήρια	Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή	Σύνολο
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>							
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1/1/2016	49.327	104.889	-	154.216	49.210	104.314	-	153.524
Μεταφορές	214	645	-	859	214	645	-	859
Προσθήκες	-	80	-	80	-	80	-	80
Υπόλοιπο 31/12/2016	49.541	105.614	-	155.155	49.424	105.039	-	154.463
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις								
Υπόλοιπο 1/1/2016	(3.905)	(58.788)	-	(62.693)	(3.904)	(58.524)	-	(62.428)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.875)	-	(2.875)	-	(2.864)	-	(2.864)
Μεταφορές	(18)	(407)	-	(425)	(18)	(407)	-	(425)
Απομείωση	-	(2)	-	(2)	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2016	(3.923)	(62.072)	-	(65.995)	(3.922)	(61.795)	-	(65.717)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	45.618	43.542	-	89.160	45.502	43.244	-	88.746
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1/1/2017	49.541	105.614	-	155.155	49.424	105.039	-	154.463
Μεταφορές	-	6.835	-	6.835	-	6.835	-	6.835
Προσθήκες	2.600	1.656	-	4.256	2.600	1.656	-	4.256
Υπόλοιπο 31/12/2017	52.141	114.105	-	166.246	52.024	113.530	-	165.554
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις								
Υπόλοιπο 1/1/2017	(3.923)	(62.072)	-	(65.995)	(3.922)	(61.795)	-	(65.717)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.768)	-	(2.768)	-	(2.757)	-	(2.757)
Μεταφορές	-	(1.501)	-	(1.501)	-	(1.501)	-	(1.501)
Απομείωση	(1.132)	(726)	-	(1.858)	(1.133)	(744)	-	(1.877)
Υπόλοιπο 31/12/2017	(5.055)	(67.067)	-	(72.122)	(5.055)	(66.797)	-	(71.852)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	47.086	47.038	-	94.124	46.969	46.733	-	93.702

Οι παραπάνω αποσβέσεις και απομειώσεις περιλαμβάνονται στο κονδύλι Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Τα έσοδα από ενοίκια για τον Όμιλο και την Μητρική Εταιρεία ανήλθαν την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε €4.531 χιλ. και €4.516 χιλ. αντίστοιχα. Για τη χρήση 2016, τα έσοδα από ενοίκια για τον Όμιλο και τη Μητρική Εταιρεία ανήλθαν σε €4.561 χιλ. και €4.546 χιλ. αντίστοιχα.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 η Διοίκηση της Εταιρείας ανέθεσε σε πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές την αποτίμηση των ακινήτων της Μητρικής οι οποίοι και προσδιόρισαν την εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα κατά την ημερομηνία αυτή σε €88.691.

Κατά την 09.02.2017 η Μητρική Εταιρεία στο πλαίσιο της μεταβίβασης μέρους του χαρτοφυλακίου της ασφαλιστικής εταιρείας International Life, απέκτησε ακίνητα συνολικού ύψους €3.591 χιλ. (οικόπεδα €2.160 χιλ. και κτίρια €1.431 χιλ.), για τα οποία υφίστανται βάρη προσημείωσης συνολικού ποσού €700 χιλ.. Επίσης, κατά την 17.07.2017 απέκτησε ένα ακόμα ακίνητο επί της οδού Μητροπόλεως 5 συνολικού ύψους €556 χιλ. (οικόπεδο €439 χιλ. και κτίριο €117 χιλ.). Κατά τη διάρκεια της χρήσης η Μητρική Εταιρεία διενήργησε απομείωση συνολικού ύψους €1.877 χιλ. (οικόπεδα €1.133 χιλ. και κτίρια €744 χιλ.).

Τα έξοδα μελλοντικών ενοικίων του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Μέχρι 1 έτος	1 έως 5 έτη (Ποσά σε χιλιάδες €)	5 έτη και άνω
Έξοδα	(1.354)	(3.555)	(1.913)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	ΟΜΙΛΟΣ			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	Υπεραξία	Λογισμικό	Σύνολο	Υπεραξία	Λογισμικό	Σύνολο
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2016	2.757	31.956	34.713	-	30.958	30.958
Προσθήκες	-	4.982	4.982	-	4.552	4.552
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	(93)	(93)	-	(23)	(23)
Απομείωση	(1.477)	-	(1.477)	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2016	1.280	36.845	38.125	-	35.487	35.487
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2016	(187)	(23.544)	(23.731)	-	(22.821)	(22.821)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	79	79	-	9	9
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.943)	(2.943)	-	(2.884)	(2.884)
Υπόλοιπο 31/12/2016	(187)	(26.408)	(26.595)	-	(25.696)	(25.696)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	1.093	10.437	11.530	-	9.791	9.791
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2017	1.280	36.845	38.125	-	35.487	35.487
Προσθήκες	-	4.044	4.044	-	4.021	4.021
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις & Διαγραφές	(609)	-	(609)	-	-	-
Απομείωση	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2017	671	40.889	41.560	-	39.508	39.508
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2017	(187)	(26.408)	(26.595)	-	(25.696)	(25.696)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(3.525)	(3.525)	-	(3.456)	(3.456)
Υπόλοιπο 31/12/2017	(187)	(29.933)	(30.120)	-	(29.152)	(29.152)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	484	10.956	11.440	-	10.356	10.356

Οι παραπάνω αποσβέσεις περιόδου περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης» της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Οι υπεραξίες που προκύπτουν αφορούν σε εξαγορά θυγατρικών κατά τις προηγούμενες χρήσεις. Η Μητρική εκτιμά το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας, τουλάχιστον ετησίως, για να διαπιστώσει την ύπαρξη τυχόν απομείωσης της αξίας αυτής. Η απομείωση της υπεραξίας ύψους €1.477 χιλ. που διενεργήθηκε κατά το 2016 αφορά τη θυγατρική εταιρία “National Μεσιτική Ασφαλίσεων Α.Ε.”, καθώς λήφθηκε προσφορά για την αγορά της ύψους €1.200 χιλ.. Η εν λόγω απομείωση συμπεριλαμβάνεται στα «Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης», τα οποία αναλύονται στη σημείωση 16.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Οι προμήθειες και τα άλλα έξοδα πρόσκτησης τόσο των νέων συμβολαίων όσο και των ανανεώσεων που αναλογούν σε επόμενες χρήσεις αναλύονται κατά κλάδο ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων (ΜΕΠ) Κλάδου Ζωής	35.185	30.252	35.185	30.252
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων (ΜΕΠ) Κλάδου Γενικών Ασφαλίσεων	8.846	8.249	6.391	6.003
Σύνολο προμηθειών και άλλων εξόδων παραγωγής επόμενων χρήσεων (ΜΕΠ)	44.031	38.501	41.576	36.255

ΚΙΝΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων Κλάδου Ζωής (ΜΕΠ) κατά την έναρξη της χρήσης	38.501	35.711	36.255	35.711
Μεταβολή Νέας Παραγωγής	21.367	19.498	21.158	17.252
Μεταβολές χρήσης	(15.837)	(16.708)	(15.837)	(16.708)
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων Κλάδου Ζωής (ΜΕΠ) κατά την λήξη της χρήσης	44.031	38.501	41.576	36.255

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ / ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΟΡΙΖΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Συμμετοχή	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής	31/12/2017	31/12/2016
			Λογιστική Αξία	Λογιστική Αξία
			<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>	
Μητρική				
SOCIETATE COMERCIALA GARANTA ASIGURARI S.A.	Ρουμανία	94,96%	6.528	6.528
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ	Κύπρος	89,09%	4.119	4.119
AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	70,00%	957	957
NATIONAL ΜΕΣΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΑΕ	Ελλάδα	-	-	1.200
Σύνολο επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			11.604	12.804

Η Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) Λτδ. κατέχει ποσοστό συμμετοχής 99,99% της Εθνικής Ασφαλιστικής Κύπρου Γενικών Ασφαλειών Λτδ. και ποσοστό 100% της National Insurance Agents & Consultants Ltd, με έδρα την Κύπρο. Αντικείμενο των συνδεδεμένων εταιριών είναι οι ασφαλιστικές εργασίες και η μεσιτεία ασφαλίσεων.

Την 02.01.2018 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λίμιτεδ μεταβίβασε το 10,91% των μετοχών της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λτδ. που κατείχε (ήτοι 782.835 μετοχές) στην Εθνική Ασφαλιστική έναντι του συμφωνηθέντος τιμήματος € 1.581 χιλ. Η Εθνική Ασφαλιστική καθίσταται πλέον ιδιοκτήτης του 100% της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λτδ.

Την 25.11.2009, τα Διοικητικά Συμβούλια της AUDATEX ΕΛΛΑΣ ΑΕ και της AUDATEX GmbH, αποφάσισαν από κοινού, τον τερματισμό της μεταξύ τους σύμβασης άδειας αποκλειστικής χρήσης λογισμικού. Η Εταιρία διέκοψε τη χρήση του λογισμικού που παρεχόταν από την Audatex GmbH τον Ιούνιο του 2010. Η AUDATEX ΕΛΛΑΣ ΑΕ τελεί υπό εκκαθάριση από την 26.06.2010.

Κατά την 31.12.2016, διενεργήθηκε απομείωση της συμμετοχής της Μητρικής στη “National Μεσιτική Ασφαλίσεων Α.Ε.” ύψους €1.250 χιλ. καθώς η λήψη προσφοράς το Δεκέμβριο του 2016 για αγορά της εταιρίας έναντι τιμήματος €1.200 χιλ. αποτέλεσε ένδειξη για την απομείωση της. Την 20η Ιανουαρίου 2017, σε συνέχεια της από 13 Ιανουαρίου 2017 απόφασης του Δ.Σ. της Μητρικής Εταιρίας, ολοκληρώθηκε η πώληση αντί τιμήματος €1.200 χιλ..

Για την ενοποίηση των θυγατρικών εταιριών εφαρμόζεται η μέθοδος της ολικής ενοποίησης σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. 3 και Δ.Π.Χ.Α. 10.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΟΡΙΖΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
UBB METLIFE INSURANCE COMPANY AD	-	3.658	-	1.074
UBB INSURANCE BROKER AD	-	146	-	51
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση	-	3.804	-	1.125

Τον Ιούνιο του 2017 ολοκληρώθηκε η πώληση των UBB Metlife Insurance Company AD και UBB Insurance Broker AD, στις οποίες η Εθνική Ασφαλιστική κατείχε μερίδιο 30% και 20% αντίστοιχα, βάσει της από 30.12.2016 σύμβασης που είχε υπογράψει η μητρική εταιρία Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος («ΕΤΕ») με τη Βελγική τράπεζα KBC για την πώληση του 99,91% της θυγατρικής της ΕΤΕ στη Βουλγαρία, United Bulgarian Bank A.D. (UBB), με τη δέσμευση να μεταφερθούν στην KBC και οι δύο αναφερόμενες Εταιρίες. Η τιμή πώλησης για την UBB Metlife Insurance Company AD και η UBB Insurance Broker AD ανήλθε σε € 9.370 χιλ και € 1.130 χιλ αντίστοιχα, πολύ υψηλότερη της λογιστικής τους αξίας (ύψους €1.074 χιλ. και €51 χιλ. αντίστοιχα σε επίπεδο Μητρικής Εταιρίας). Το συνολικό αποτέλεσμα από την πώληση ανήλθε σε € 9.375 και μεταφέρθηκε στα αποτελέσματα της χρήσης

31/12/2016	UBB METLIFE	UBB INSURANCE	Σύνολο
	INSURANCE COMPANY	BROKER	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Έσοδα	22.694	1.310	24.004
Κέρδη πρό φόρων	3.340	501	3.841
Κέρδη μετά φόρων	2.978	450	3.428
Αναλογία Εταιρίας στα κέρδη μετά φόρων	893	90	983
Σύνολο μερισμάτων	3.625	499	4.124
Αναλογία Εταιρίας στα μερίσματα	1.088	100	1.188
Ενεργητικό	44.521	880	45.401
Παθητικό	32.326	149	32.475
Καθαρή Θέση	12.195	731	12.926
Αναλογία Εταιρίας στην Καθαρή Θέση	3.658	146	3.804
Αναλογία Εταιρίας στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα	307	-	307

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ / ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2017	Επίδραση στα αποτελέσματα	Επίδραση στα Ι.Κ.	Πώσεις θυγατρικών	Υπόλοιπο λήξης 31/12/2017
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	6	2	-	-	8
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	45.832	(31.769)	-	-	14.063
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	2.477	(49)	(388)	(66)	1.974
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	13.786	(197)	-	-	13.589
Επενδύσεων σε ακίνητα	(6.353)	(748)	-	-	(7.101)
Ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	(5.086)	794	-	-	(4.292)
Αφορ. αποθεματικό εμπορικού χαρτοφ.	(151)	(194)	-	-	(345)
Αφορ. αποθεματικό δανείων-απαιτήσεων	1.236	(21)	-	-	1.215
Αφορ. αποθεματικό διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	20.493	23.565	-	-	44.058
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	(7.841)	1.278	(3.225)	-	(9.788)
Χρεωστικής διαφοράς Ν.4046/12	89.628	(3.585)	-	-	86.043
Λοιπές προβλέψεις	2.651	(1.572)	-	-	1.079
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	156.678	(12.496)	(3.613)	(66)	140.503
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων περ. στοιχείων	(16)	-	-	-	(16)
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων επενδύσεων σε ακίνητα	(27)	3	-	-	(24)
Λοιπές προβλέψεις	824	(223)	-	-	601
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	83	-	(32)	-	51
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	864	(220)	(32)	-	612

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2017	Επίδραση στα αποτελέσματα	Επίδραση στα Ι.Κ.	Υπόλοιπο λήξης 31/12/2017
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	6	2	-	8
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	45.832	(31.769)	-	14.063
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	2.411	(49)	(388)	1.974
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	13.786	(197)	-	13.589
Επενδύσεων σε ακίνητα	(6.353)	(748)	-	(7.101)
Ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	(5.126)	834	-	(4.292)
Αφορ. αποθεματικό εμπορικού χαρτοφ.	(151)	(194)	-	(345)
Αφορ. αποθεματικό δανείων-απαιτήσεων	1.236	(21)	-	1.215
Αφορ. αποθεματικό διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	20.493	23.565	-	44.058
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	(7.841)	1.278	(3.225)	(9.788)
Χρεωστικής διαφοράς Ν.4046/12	89.628	(3.585)	-	86.043
Λοιπές προβλέψεις	2.651	(1.572)	-	1.079
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	156.572	(12.456)	(3.613)	140.503

Με βάση τις λογιστικές αρχές του Ομίλου και τις εκτιμήσεις των μελλοντικών φορολογητέων κερδών, οι ανωτέρω απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους που αφορούν προσωρινές φορολογικά εκπεστέες διαφορές, είναι ανακτήσιμες. Οι λόγοι για τους οποίους η Διοίκηση εκτίμησε ότι η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση είναι ανακτήσιμη, παρατίθενται στην Σημείωση 3.3.

Η χρεωστική διαφορά του Ν.4046/2012 που προέκυψε σε συνέχεια της ανταλλαγής των ΟΕΔ, θεωρείται φορολογικά εκπιπτόμενη δαπάνη και αποσβένεται σε 30 ισόποσες ετήσιες δόσεις. Η αναπόσβεστη χρεωστική διαφορά κατά την 31.12.2017 ανέρχεται σε €296.698 χιλ.

Την 31.12.2017 η πρόβλεψη για το ύψος των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών που προέκυψαν κατά τη χρήση 2014, ανέρχεται σε €48.491 χιλ για την Μητρική Εταιρία (2016: €158.041 χιλ). Για τις ανωτέρω φορολογικές ζημιές η Διοίκηση της Μητρικής Εταιρίας έχει εκτιμήσει ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για το λόγο αυτό αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Το έτος παραγραφής των ανωτέρω φορολογικών ζημιών είναι το 2019.

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία έχουν συμψηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρία ξεχωριστά, δεδομένου ότι οι τοπικές φορολογικές αρχές της κάθε χώρας παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από κύριο φόρο εισοδήματος ανά εταιρία και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Κρατικά ημεδαπής	92.670	82.647	92.670	82.647
Κρατικά αλλοδαπής	52.692	53.900	52.692	53.900
Σύνολο αξιογράφων	145.362	136.547	145.362	136.547

Η εύλογη αξία των διακρατούμενων ως τη λήξη αξιογράφων και η κατηγοριοποίησή τους σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13, για το 2017, έχει ως εξής: €63.982 χιλ. στο επίπεδο 1 και €228.090 χιλ. στο επίπεδο 2. Κατά το 2016 η εύλογη αξία των διακρατούμενων μέχρι τη λήξη αξιογράφων ανερχόταν σε €68.004 χιλ. στο επίπεδο 1 και €162.708 χιλ. στο επίπεδο 2.

Κατά τη χρήση 2017 δεν υπήρξε μεταφορά χρεογράφων από το επίπεδο 1 στο επίπεδο 2 ή 3.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Κρατικά ημεδαπής	607.907	535.495	607.907	535.495
Κρατικά αλλοδαπής	700.301	690.056	692.049	681.431
Εταιρικά εισηγμένα	242.163	198.878	242.163	198.878
	1.550.371	1.424.429	1.542.119	1.415.804
ΜΕΤΟΧΕΣ				
Εισηγμένες	25.895	28.335	25.895	28.333
Μη Εισηγμένες	3.929	2.106	3.929	2.106
	29.824	30.441	29.824	30.439
ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
Εσωτερικού	240.913	202.812	240.913	202.812
Κρατών εντός Ε.Ε.	73.032	67.071	73.032	67.072
	313.945	269.883	313.945	269.884
Σύνολο αξιογράφων	1.894.140	1.724.753	1.885.888	1.716.127

Τα ανωτέρω χρεόγραφα Διαθέσιμα προς Πώληση κατηγοριοποιούνται με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 13 στα ακόλουθα επίπεδα εύλογης αξίας.

	ΟΜΙΛΟΣ				ΣΥΝΟΛΟ	ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ				ΣΥΝΟΛΟ
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	Μη Διαθέσιμη Εύλογη Αξία		ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	Μη Διαθέσιμη Εύλογη Αξία	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)									
Διαθέσιμα προς πώληση										
31.12.2017	968.404	921.807	-	3.929	1.894.140	955.693	926.266	-	3.929	1.885.888
31.12.2016	918.314	804.333	-	-	1.722.647	918.313	795.708	-	-	1.714.021

Κατά τη χρήση 2017 μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1 χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση αξίας € 14.898 χιλ..

Στα διαθέσιμα προς πώληση αξιογραφα συμπεριλαμβάνονται και μη εισηγμένες μετοχές ύψους €3.929 χιλ., που έχουν αποτιμηθεί στο κόστος εκ των οποίων €2.256 χιλ. αφορούν επένδυση στο Επενδυτικό Κεφάλαιο Southbridge SICAR και €1.665 χιλ. στο Επενδυτικό Κεφάλαιο Diorama Investments SICAR SA. Τα αντίστοιχα ποσά για το 2016 ανέρχονταν σε €2.106 χιλ (€1.007 χιλ. Southbridge SICAR, €1.092 χιλ. Diorama Investments SICAR SA και €7 χιλ. λοιπές). Τα συγκεκριμένα επενδυτικά κεφάλαια έχουν μέγιστη συνολική διάρκεια 10 ετών, δεν είναι εισηγμένα σε οργανωμένες

αγορές και επενδύουν σε ομόλογα ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων με προοπτικές ανάπτυξης. Οι λοιπές μη εισηγμένες μετοχές που αποτιμώνται στο κόστος ανέρχονται σε €8 χιλ.

Το 2008 η Μητρική Εταιρία μετέφερε μετοχές από τα αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς στο χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση. Την 31.12.2017, η συνολική λογιστική και εύλογη αξία των χρεογράφων που μεταφέρθηκαν το 2008 και διακρατούνται ακόμη από την Μητρική Εταιρία, ανέρχεται σε €1.206 χιλ. και €1.206 χιλ. αντίστοιχα. Τα έσοδα από μερίσματα που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα, ανήλθαν σε €14 χιλ.. Εάν οι τίτλοι αυτοί δεν είχαν μεταφερθεί και δεν είχε διενεργηθεί απομείωση, στα κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων θα είχε προστεθεί κέρδος €338 χιλ..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ				
Ομόλογα				
Κρατικά αλλοδαπής	10.217	6.808	-	-
Εταιρικά – Εισηγμένα ημεδαπής	-	102	-	-
	10.217	6.910	-	-
Μετοχές				
Εισηγμένες	437	355	-	-
Μη εισηγμένες	10	10	-	-
	447	365	-	-
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων				
Εσωτερικού	-	-	-	-
Σύνολο αξιογράφων για εμπορικούς σκοπούς	10.664	7.275	-	-
ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ UNIT-LINKED ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ				
Αμοιβαία κεφάλαια	151.471	163.849	150.308	160.214
Ομόλογα	113.736	105.384	102.171	97.180
Μετοχές	2.871	1.647	-	-
Μακροπρόθεσμες τοποθετήσεις	345.959	344.460	338.099	337.782
Σύνολο αξιογράφων unit-linked συμβολαίων	614.037	615.340	590.578	595.176
ΑΣΕΑΜΑ ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΙ UNIT-LINKED				
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων				
Εξωτερικού	3.563	3.500	-	-
Σύνολο ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου και unit-linked	3.563	3.500	-	-
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.194	525	1.194	525
Σύνολο αξιογράφων	629.458	626.640	591.772	595.701

Τα ανωτέρω χρεόγραφα κατηγοριοποιούνται με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 13 στα ακόλουθα επίπεδα εύλογης αξίας.

	ΟΜΙΛΟΣ				ΣΥΝΟΛΟ
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	Μη Διαθέσιμη	
				Εύλογη Αξία	
(Ποσά σε χιλιάδες €)					
31.12.2017					
Unit-Linked	177.773	436.264	-	-	614.037
Λοιπά ΑΣΕΑΜΑ	3.563	-	-	-	3.563
Εμπορικό	437	10.217	-	10	10.664
Παράγωγα	-	1.194	-	-	1.194
Σύνολο	181.773	447.675	-	10	629.458
31.12.2016					
Unit-Linked	172.925	442.415	-	-	615.340
Λοιπά ΑΣΕΑΜΑ	3.500	-	-	-	3.500
Εμπορικό	355	6.910	-	10	7.275
Παράγωγα	-	525	-	-	525
Σύνολο	176.780	449.850	-	10	626.640

	ΜΗΤΡΙΚΗ				ΣΥΝΟΛΟ
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	Μη Διαθέσιμη	
				Εύλογη Αξία	
(Ποσά σε χιλιάδες €)					
31.12.2017					
Unit-Linked	167.530	423.048	-	-	590.578
Εμπορικό	-	-	-	-	-
Παράγωγα	-	1.194	-	-	1.194
Σύνολο	167.530	424.242	-	-	591.772
31.12.2016					
Unit-Linked	165.603	429.573	-	-	595.176
Εμπορικό	-	-	-	-	-
Παράγωγα	-	525	-	-	525
Σύνολο	165.603	430.098	-	-	595.701

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Εταιρικά εισηγημένα ημεδαπής	64.180	87.327	64.180	87.327
Κρατικά ημεδαπής	41.516	44.058	41.516	44.058
Σύνολο αξιογράφων	105.696	131.385	105.696	131.385

Η εύλογη αξία των αξιογράφων κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις και η κατηγοριοποίησή τους σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13, για το 2017, έχει ως εξής: €118.966 χιλ. στο επίπεδο 2. Κατά το 2016 η εύλογη αξία των αξιογράφων κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις είχε ανέλθει σε €146.463 χιλ. στο επίπεδο 2. Κατά τη χρήση 2017 δεν υπήρξε μεταφορά χρεογράφων από το επίπεδο 1 στο επίπεδο 2 ή 3.

Το 2015 η Μητρική Εταιρία μετέφερε χρεόγραφα από το χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση στο χαρτοφυλάκιο κατατασσόμενων ως Δάνεια και Απαιτήσεις. Κατά την ημερομηνία μεταφοράς, τα μεταφερθέντα χρεόγραφα δεν διαπραγματεύονταν σε ενεργή αγορά τα οποία ο Όμιλος έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει στο προσεχές μέλλον ή μέχρι την ημερομηνία της λήξης τους. Την 31.12.2017, η συνολική λογιστική και εύλογη αξία των χρεογράφων που μεταφέρθηκαν το 2015 και διακρατούνται ακόμη από την Μητρική Εταιρία, ανέρχονταν σε € 64.180 χιλ. και € 70.055 χιλ. αντίστοιχα. Τα έσοδα από τόκους (συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων της υπέρ/υπό το άρτιο διαφοράς των ομολόγων καθώς και το αναπόσβεστο υπόλοιπο του αποθεματικού αποτίμησης μέχρι την ημερομηνία της μεταφοράς από το Διαθέσιμο προς Πώληση χαρτοφυλάκιο, που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα), ανήλθαν σε €2.729 χιλ.. Εάν οι τίτλοι αυτοί δεν είχαν μεταφερθεί, το αποθεματικό αποτίμησης

των Διαθεσίμων προς Πώληση χρεογράφων θα είχε μειωθεί (προ της προσαρμογής της αντίστοιχης αναβαλλόμενης φορολογίας) κατά €(52) χιλ., λόγω των ζημιών από αποτιμήσεις.

Στη χρήση 2017 τα Ελληνικά Κρατικά Ομόλογα που συμμετείχαν στο PSI και είχαν ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων, ανταλλάχθηκαν με νέους τίτλους σύμφωνα με τους όρους της από 15/11/2017 Πρόσκλησης του Υπουργείου Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας. Οι νέοι Ελληνικοί Κρατικοί Τίτλοι από την ανταλλαγή τοποθετήθηκαν στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση, εφόσον η αγορά κρίνεται πλέον ως «ενεργή».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Σταθερό επιτόκιο	1.550.371	10.217	145.362	105.696	1.811.646
Σύνολο	1.550.371	10.217	145.362	105.696	1.811.646

ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Σταθερό επιτόκιο	1.424.429	6.910	136.547	131.385	1.699.271
Σύνολο	1.424.429	6.910	136.547	131.385	1.699.271

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2017					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Σταθερό επιτόκιο	1.542.119	-	145.362	105.696	1.793.177
Σύνολο	1.542.119	-	145.362	105.696	1.793.177

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2016					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Σταθερό επιτόκιο	1.415.804	-	136.547	131.385	1.683.736
Σύνολο	1.415.804	-	136.547	131.385	1.683.736

Στον παραπάνω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση του ομολογιακού χαρτοφυλακίου της Μητρικής Εταιρίας και του Ομίλου κατ' είδους επιτοκίου (κυμαινόμενο ή σταθερό).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Απαιτήσεις από χρεώστες ασφαλιστρών	130.716	141.020	120.776	127.967
Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	12.678	13.559	12.678	13.559
Δάνεια σε προσωπικό – συνεργάτες	4.976	4.852	4.976	4.852
Δάνεια σε ασφαλισμένους Ζωής	2.196	2.058	2.196	2.058
Δάνεια	19.850	20.469	19.850	20.469
Χρεώστες διάφοροι	31.758	28.166	31.113	27.387
Δεδουλευμένοι τόκοι	17.650	21.938	17.376	21.659
Επίδικες απαιτήσεις κατά Δημοσίου	9.317	906	9.317	906
Απαιτήσεις από αναγωγικές εκκρεμείς ζημιές	9.771	9.562	9.771	9.562
Λοιπά εισπρακτέα έσοδα	323	316	26	31
Αποζημιώσεις μέσω φιλικού διακανονισμού	527	631	527	631
Λοιπές απαιτήσεις	69.346	61.519	68.130	60.176
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων	(51.749)	(51.331)	(50.416)	(50.042)
Σύνολο χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων	168.163	171.677	158.340	158.570

Την 10.11.2010 υπεγράφη προσύμφωνο πώλησης μετοχών μεταξύ της Μητρικής Εταιρίας και του έτερου μετόχου της Ευρώπης ΑΕΓΑ, με το οποίο προσυμφωνήθηκε η πώληση των 600.000 ονομαστικών μετοχών της Εταιρίας σε έξι δόσεις των 100.000 ονομαστικών μετοχών αρχής γενομένης από 30.09.2011, έναντι τιμήματος €243 χιλ. ανά 100.000 ονομαστικές μετοχές. Η συνολική απαίτηση κατά την 31.12.2017 που προκύπτει από το προσύμφωνο πώλησης ύψους: €228 χιλ. είναι καταχωρημένη στο κονδύλι «Χρεώστες διάφοροι». Λόγω εφαρμογής των διατάξεων του ΔΛΠ 28, η Μητρική Εταιρία δεν ενοποιεί λογιστικά την Ευρώπη ΑΕΓΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Για τις κατηγορίες δανείων που περιγράφονται στον παραπάνω πίνακα, έχουν ληφθεί από την Μητρική Εταιρία εμπράγματα εξασφαλίσεις επί της ακίνητης περιουσίας, χρηματοοικονομικές καθώς και λοιπές εξασφαλίσεις.

ΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΧΡΕΩΣΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων έναρξης χρήσεως	(51.331)	(52.357)	(50.042)	(51.085)
Απελευθέρωση	-	1.986	-	1.956
Διαγραφές χρήσεως	887	140	837	140
Προβλέψεις χρήσεως	(1.305)	(1.100)	(1.211)	(1.053)
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων τέλους χρήσεως	(51.749)	(51.331)	(50.416)	(50.042)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	83.780	100.736	63.117	90.191
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές	(2.472)	(2.437)	(2.472)	(2.437)
Απαιτήσεις από αντασφαλιζόμενους	1.148	2.364	1.148	2.364
Σύνολο απαιτήσεων από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	82.456	100.663	61.793	90.118

ΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές έναρξης χρήσεως	(2.437)	(2.339)	(2.437)	(2.339)
Απελευθέρωση	156	42	156	42
Προβλέψεις χρήσεως	(191)	(140)	(191)	(140)
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές τέλους χρήσεως	(2.472)	(2.437)	(2.472)	(2.437)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ταμείο	231	320	16	18
Καταθέσεις όψεως	13.155	16.585	8.366	9.401
Καταθέσεις προθεσμίας σε πιστωτικά ιδρύματα	77.743	55.951	63.448	40.950
Ταμείο και καταθέσεις	91.129	72.856	71.830	50.369

Τα λογιστικά υπόλοιπα του ταμείου και των καταθέσεων προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους κατά την 31.12.2017.

Ως ταμειακά ισοδύναμα θεωρούνται τα περιουσιακά στοιχεία εκείνα τα οποία έχουν διάρκεια μέχρι τρεις μήνες ή λιγότερο, από την ημερομηνία απόκτησης τους. Το σύνολο του ταμείου και των ταμειακών ισοδυνάμων αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ταμείο	231	320	16	18
Καταθέσεις όψεως	13.155	16.585	8.366	9.401
Καταθέσεις προθεσμίας σε πιστωτικά ιδρύματα	74.483	48.345	63.447	40.950
Αξιογράφα Διαθεσίμου προς Πώληση Χαρτοφυλακίου	157.551	99.530	157.551	99.530
Σύνολο ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	245.420	164.780	229.380	149.899

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Μητρικής κατά την 31.12.2017 και την 31.12.2016, ανέρχεται σε €490.044 χιλ. διαιρούμενο σε 196.017.480 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας €2,5 η κάθε μία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Τακτικό αποθεματικό	25.008	25.017	25.074	25.074
Ειδικά αποθεματικά	17	17	17	17
Έκτακτα αποθεματικά	1.205	1.205	1.205	1.205
Αποθεματικό αξιογράφων διαθεσίμων προς πώληση	60.386	49.048	60.146	48.119
Αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα	1.678	1.678	1.678	1.678
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	(4.021)	(4.971)	(4.021)	(4.971)
Συναλλαγματικές διαφορές	(4.180)	(3.778)	-	-
Λοιπά αποθεματικά	1.962	1.962	49	49
Σύνολο αποθεματικών	82.055	70.178	84.148	71.171

ΚΙΝΗΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Υπόλοιπο κατά την έναρξη της χρήσης	49.048	38.727	48.119	38.035
Καθ. κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές στην εύλογη αξία	15.302	14.576	15.452	14.259
Καθ. κέρδη/(ζημιές) μεταφερόμενες στα αποτελέσματα	(3.507)	(8.813)	(3.508)	(8.813)
Πρόβλεψη απομείωσης της αξίας του χαρτοφυλακίου	83	4.638	83	4.638
Λουπές μεταβολές	(540)	(80)	-	-
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	60.386	49.048	60.146	48.119

Τακτικό Αποθεματικό: Έχει σχηματιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/1920 καθώς και το άρθρο 18 του Ν.Δ. 400/1970, όπου το ένα πέμπτο τουλάχιστον των καθαρών ετήσιων κερδών της Εταιρίας διατίθεται προς σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η διάθεση αυτή δεν είναι υποχρεωτική, όταν το αποθεματικό υπερβεί το τετραπλάσιο του μετοχικού κεφαλαίου. Από 01/01/2016 ο Ν.Δ.400/1970 αντικαταστάθηκε από το Ν.4364/2016, ο οποίος δεν προβλέπει σχηματισμό τακτικού αποθεματικού.

Αποθεματικό αναπροσαρμογής αξίας αξιόγραφων διαθεσίμων προς πώληση: Το αποθεματικό αυτό έχει σχηματισθεί από την αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση αξιόγραφων και μεταφέρεται στα κέρδη ή τις ζημιές με την πώληση αυτών των αξιόγραφων στην εύλογη αξία τους και θα φορολογηθούν με τις Γενικές Διατάξεις.

Έκτακτα αποθεματικά: Έχουν σχηματισθεί στο παρελθόν με βάση απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Μητρικής Εταιρίας και περιλαμβάνουν και έκτακτα αποθεματικά από τη συγχώνευση θυγατρικών εταιριών και μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους της Μητρικής χωρίς πρόσθετη φορολόγηση μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών: Το αποθεματικό αυτό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19 και εμπεριέχει τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών της Μητρικής. Ανάλυση της μεταβολής του αποθεματικού στη χρήση συμπεριλαμβάνεται στη Σημείωση 42.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

Στα αποτελέσματα εις νέον της χρήσης 2017 της Μητρικής Εταιρίας, περιλαμβάνονται κέρδη από πώληση ομολόγων Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία βάσει της ΠΟΛ 1032/2015 απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος και σύμφωνα με το άρθρο 47 παρ. 1 του Ν. 4172/2013, θα φορολογηθούν κατά την διανομή ή κεφαλαιοποίηση τους, καθώς και κέρδη από μεταβίβαση κρατικών ομολόγων που προκύπτουν κατ' εφαρμογή της Υ.Α.1332/2017, τα οποία σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1174/2017 απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος και θα φορολογηθούν κατά τη διανομή ή κεφαλαιοποίηση τους. Ως εκ τούτου, για τα εν λόγω κέρδη έχει ανασταλεί η φορολόγηση τους. Η Μητρική Εταιρία δεν έχει την πρόθεση διανομής τους στο εγγύς μέλλον και ως εκ τούτου δεν έχει σχηματιστεί αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση, παρὰ ταύτα θα αξιολογεί σε ετήσια βάση την δυνατότητα και το βαθμό διανομής αυτών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2017			31/12/2016		
	Αναλογία Ομίλου	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο (Ποσά σε χιλιάδες €)	Αναλογία Ομίλου	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ						
Μαθηματικά αποθέματα, απόθεμα επάρκειας και μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	1.020.555	8.813	1.029.368	916.337	8.349	924.686
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	143.514	2.923	146.437	139.591	2.615	142.206
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζωής	1.164.069	11.736	1.175.805	1.055.928	10.964	1.066.892
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	290.066	-	290.066	290.608	55	290.663
Απόθεμα εγγυήσεων προϊόντων Unit Linked	105.499	-	105.499	101.480	-	101.480
Σύνολο αποθεμάτων Unit Linked	395.565	-	395.565	392.088	55	392.143
Σύνολο αποθεμάτων Ζωής	1.559.634	11.736	1.571.370	1.448.016	11.019	1.459.035
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ						
Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	51.161	9.824	60.985	53.087	18.149	71.236
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	318.612	69.936	388.548	339.288	81.412	420.700
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζημιών	369.773	79.760	449.533	392.375	99.561	491.936
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	1.929.407	91.496	2.020.903	1.840.391	110.580	1.950.971
ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ						
	31/12/2017			31/12/2016		
	Αναλογία Εταιρίας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο (Ποσά σε χιλιάδες €)	Αναλογία Εταιρίας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ						
Μαθηματικά αποθέματα, απόθεμα επάρκειας και μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	1.014.549	4.008	1.018.557	911.511	4.542	916.053
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	143.111	2.256	145.367	139.314	1.974	141.288
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζωής	1.157.660	6.264	1.163.924	1.050.825	6.516	1.057.341
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων Ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	266.608	-	266.608	270.012	-	270.012
Απόθεμα εγγυήσεων προϊόντων Unit Linked	105.499	-	105.499	101.480	-	101.480
Σύνολο αποθεμάτων Unit Linked	372.107	-	372.107	371.492	-	371.492
Σύνολο αποθεμάτων Ζωής	1.529.767	6.264	1.536.031	1.422.317	6.516	1.428.833
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ						
Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	42.669	7.480	50.149	45.145	15.838	60.983
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	309.753	62.648	372.401	331.322	78.333	409.655
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζημιών	352.422	70.128	422.550	376.467	94.171	470.638
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	1.882.189	76.392	1.958.581	1.798.784	100.687	1.899.471

ΚΙΝΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζωής				
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά την έναρξη της χρήσης	1.459.034	1.377.334	1.428.833	1.350.435
Επιπρόσθετες Υποχρεώσεις και μεταβολές χρήσης	233.944	281.851	228.520	278.518
Απελευθέρωση αποθέματος για θανάτους, λήξεις, εξαγορές, ακυρώσεις κ.λ.π.	(121.567)	(200.150)	(121.321)	(200.120)
Συναλλαγματικές Διαφορές	(41)	(1)	-	-
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά τη λήξη της χρήσης	1.571.370	1.459.034	1.536.032	1.428.833
Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζημιών				
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων έναρξης χρήσης	491.937	532.811	470.638	513.769
Μεταβολή ΑΜΔΑ	(10.337)	(6.979)	(11.009)	(7.770)
Μεταβολή ΑΚΕΙ	359	(3.290)	176	(3.343)
Απόθεμα ζημιών τρέχουσας χρήσης	95.120	100.192	81.359	89.222
Μεταβολή σε απόθεμα ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(15.506)	(45.110)	(20.029)	(45.114)
Πληρωθείσες ζημιές τρέχουσας χρήσης	(36.428)	(38.595)	(26.251)	(30.423)
Πληρωθείσες ζημιές προηγούμενων χρήσεων	(74.438)	(51.340)	(71.273)	(49.953)
Συναλλαγματικές διαφορές	(112)	(7)	-	-
Λουπές κινήσεις	(1.062)	4.255	(1.062)	4.250
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά τη λήξη της χρήσης	449.533	491.937	422.549	470.638
Γενικό Σύνολο	2.020.903	1.950.971	1.958.581	1.899.471

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

ΟΜΙΛΟΣ & ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>	
Ομαδικά Επενδυτικά Συμβόλαια		
Υπόλοιπο έναρξης της χρήσης	139.520	117.123
Εισφορές	18.572	44.273
Αναλήψεις	(14.257)	(28.964)
Τόκοι	1.904	1.685
Λουπές κινήσεις	(659)	5.403
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	145.080	139.520
Επενδυτικά Συμβόλαια U/L		
Υπόλοιπο έναρξης της χρήσης	326.013	334.039
Απελευθέρωση αποθέματος	(8.533)	(10.424)
Νέα συμβόλαια	-	-
Μεταβολή αποθέματος	7.339	2.030
Λουπές κινήσεις	1.268	368
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	326.087	326.013
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	471.167	465.533

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Υποχρεώσεις προς συνεργάτες πωλήσεων	23.166	24.818	21.597	19.386
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	19.741	7.388	13.354	5.195
Πιστωτές και προμηθευτές	9.185	9.701	8.477	8.810
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη	14.293	18.940	14.288	18.883
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	192	252	192	252
Οφειλές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς	2.236	6.241	2.236	6.241
Πρόβλεψη απαιτήσεων τρίτων κατά της εταιρίας	1.811	2.964	1.811	2.964
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού	-	15.000	-	15.000
Πρόβλεψη δεδουλευμένων δαπανών	2.039	4.511	2.039	4.511
Λοιπές υποχρεώσεις	4.940	8.008	4.567	7.655
Σύνολο λοιπών υποχρεώσεων	77.603	97.823	68.561	88.897

Οι εταιρίες του Ομίλου εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες επιδιαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι της Μητρικής Εταιρίας εκτιμούν ότι όλες οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις επί της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου ή επί των αποτελεσμάτων λειτουργίας του. Η Μητρική Εταιρία έχει σχηματίσει πρόβλεψη για τις δικαστικές υποθέσεις που εκτιμάει ότι είναι πιθανό να επέλθει ζημιά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	32	32	32	32
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	50.000	50.000	50.000	50.000
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	50.032	50.032	50.032	50.032

Η Εταιρία έχει συνάψει Ομολογιακό δάνειο μειωμένης διασφάλισης αορίστου διάρκειας ύψους €50,0 εκ., εκ των οποίων τα €45,0 εκ. με την ΕΤΕ και τα €5,0 εκ. με την NBG Bank Malta, η οποία αποτελεί 100% θυγατρική της ΕΤΕ. Το επιτόκιο του δανείου ισούται με EURIBOR 6μήνου πλέον περιθωρίου 800 μονάδων βάσης. Το δάνειο πληροί τα κριτήρια για την ένταξη στην Κατηγορία 1 των ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με τις διατάξεις της Φερεγγυότητας II.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Υποχρεώσεις προς αντасφαλιστές	24.323	29.434	24.156	29.333
Υποχρεώσεις προς αντасφαλιζόμενους	1.338	2.031	1.338	2.031
Σύνολο υποχρεώσεων αντасφαλιστικών δραστηριοτήτων	25.661	31.465	25.494	31.364

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Προγράμματα καθορισμένων παροχών Μητρικής Εταιρίας	63.363	61.269	63.363	61.269
Προγράμματα καθορισμένων εισφορών Μητρικής Εταιρίας	13.760	12.247	13.760	12.247
Λοιπές εταιρίες του Ομίλου	-	197	-	-
Σύνολο υποχρεώσεων παροχών προς το προσωπικό	77.123	73.713	77.123	73.516

Με τα ομαδικά επενδυτικά συνταξιοδοτικά συμβόλαια 2361, 2740, 3503(καθορισμένων παροχών) και 3002 (καθορισμένων εισφορών), που έχει εκδώσει η Μητρική Εταιρία, καταβάλλεται εφάπαξ παροχή ή/και σύνταξη σε κάθε εργαζόμενο κατά την αποχώρησή του από αυτή, εκτός και αν έχει εισπράξει ή θα εισπράξει μελλοντικά σχετική παροχή

για την ανικανότητά του από ομαδικό συμβόλαιο που έχει επίσης εκδώσει η Μητρική Εταιρία. Με τα συμβόλαια αυτά καλύπτονται ο θάνατος, η μόνιμη ολική ανικανότητα από ασθένεια, και η μόνιμη ολική ή μερική ανικανότητα από ατύχημα.

Το προσωπικό των εταιριών του Ομίλου που βρίσκονται εντός Ελλάδος λαμβάνει αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία, βάσει της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

Η υποχρέωση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και καθορισμένων εισφορών αναλύεται στους παρακάτω πίνακες:

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2017	31/12/2016
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>	
Συμφωνία παρούσας αξίας υποχρέωσης		
Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων		
έναρξης χρήσης	61.269	54.477
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.456	1.240
Τόκοι - έξοδα	932	1.206
Εισφορές εργαζομένων	629	651
Παροχές συμβολαίων DAF	(1.313)	(1.441)
Αποζημιώσεις καταβληθείσες από την Εταιρία	(151)	(755)
Αύξηση λόγω καταγγελιών συμβάσεων με συναινετικές διαδικασίες και λουπά	88	621
Κόστος προϋπηρεσίας που προέκυψε κατά τη χρήση	-	-
Ζημιά λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	-	5.075
Ζημιά λόγω δημογραφικών παραδοχών	-	-
Κέρδη λόγω εμπειρίας	453	195
Παρούσα Αξία Χρηματοδοτούμενων Υποχρεώσεων κατά το τέλος περιόδου	63.363	61.269
Συμφωνία λοιπού συνολικού εισοδήματος		
Ποσό που αναγνωρίσθηκε στο συνολικό εισόδημα κατά την έναρξη της χρήσης	(7.002)	(3.061)
Κέρδη λόγω αλλαγών σε παραδοχές	-	(5.075)
Κέρδη χρήσης λόγω εμπειρίας	(453)	(195)
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων εκτός καθαρού τόκου	1.791	1.329
Συνολικό ποσό που αναγνωρίσθηκε στα λουπά συνολικά εισοδήματα της χρήσης	1.338	(3.941)
Ποσό που αναγνωρίσθηκε στο συνολικό εισόδημα κατά τη λήξη της χρήσης	(5.664)	(7.002)
Βασικές Παραδοχές		
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,60%	1,60%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%
Διάρκεια προγραμμάτων	10,42	11,22

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση ευαισθησίας στην παρούσα αξία της συσσωρευμένης υποχρέωσης, σε αλλαγή των βασικών υποθέσεων εκτίμησης.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ			
Ανάλυση Ευαισθησίας αναλογιστικών παραδοχών			
		N.2112	DAF
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	6,20%	-4,70%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	6,80%	5,10%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,30%	0,00%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	-0,30%	0,00%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	6,20%	2,30%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	-5,80%	-2,10%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον ενός έτους	0,70%	0,60%
	Λιγότερο από ένα έτος	-0,70%	-0,60%

Οι εκτιμώμενες εργοδοτικές εισφορές προς τα συμβόλαια καθορισμένης παροχής 2361 και 2740 για το 2018 εκτιμώνται σε €1.673 χιλ..

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος νόμος 4093/2012, μείωσε την πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/2012. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης απόλυσης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μισθούς αντί για 24 μισθούς. Οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπάλληλους οι οποίοι κατά την 12 Νοεμβρίου 2012 έχουν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη, η αποζημίωση περιορίζεται σε 1 επιπλέον μισθό για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι τους 24 συντάξιμους μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης το ανώτατο ποσό του επιπλέον μισθού περιορίζεται σε €2 χιλ..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

α. Συναλλαγές με την Τράπεζα (ΕΤΕ), θυγατρικές της Τράπεζας (ΕΤΕ) και εταιρίες του Ομίλου της Εθνικής Ασφαλιστικής:

	ΟΜΙΛΟΣ							
	31/12/2017				31/12/2016			
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
	(ποσά σε χιλιάδες €)				(ποσά σε χιλιάδες €)			
Μητρική εταιρία ΕΤΕ								
- Κατ. Προθεσμίας	15.331	-	2.660	-	13.971	-	2.537	-
- Κατ. Όψεως	7.980	-	1	-	10.343	-	2	-
- Ασφαλιστικές εργασίες	324.585	2.866	6.797	10.390	325.984	2.270	8.666	172
- Λοιπές Συναλλαγές	544	48.059	606	3.779	665	47.470	619	3.550
Συνδεδεμένες εταιρίες Ομίλου ΕΤΕ	6.232	6.513	3.247	1.687	7.051	9.136	3.913	9.158
Σύνολο	354.672	57.438	13.311	15.856	358.014	58.876	15.737	12.880
	ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ							
	31/12/2017				31/12/2016			
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
	(ποσά σε χιλιάδες €)				(ποσά σε χιλιάδες €)			
Θυγατρικές Εθν.Ασφαλιστικής	3	247	109	14	81	324	446	18
Συγγενείς Εθν.Ασφαλιστικής	-	-	146	70	-	218	1.541	369
Μητρική εταιρία ΕΤΕ								
- Κατ. Προθεσμίας	14.001	-	2.653	-	13.151	-	2.529	-
- Κατ. Όψεως	7.919	-	1	-	10.153	-	2	-
- Ασφαλιστικές εργασίες	324.585	2.866	6.797	10.390	325.984	2.270	8.666	172
- Λοιπές Συναλλαγές	544	48.059	606	3.779	665	47.470	621	3.550
Συνδεδεμένες εταιρίες Ομίλου ΕΤΕ	151	6.378	2.283	1.472	554	8.840	2.877	8.887
Σύνολο	347.203	57.550	12.595	15.725	350.588	59.121	16.682	12.996

Όλες οι συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη πραγματοποιήθηκαν υπό το σύνθηρες επιχειρηματικό πλαίσιο και περιλάμβαναν τους ίδιους όρους με αυτούς που χορηγήθηκαν σε τρίτους ή που είχαν συμφωνηθεί σε συμβάσεις εργασίας.

Οι καταθέσεις όψεως στην ΕΤΕ είναι καταχωρημένες στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα, ενώ οι καταθέσεις προθεσμίας στην ΕΤΕ είναι καταχωρημένες στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα εφόσον έχουν διάρκεια ίση ή μικρότερη των τριών μηνών και στους χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις, στο κονδύλι: «Απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα», εφόσον έχουν διάρκεια άνω των τριών μηνών.

Η Μητρική και ο Όμιλος έχουν καταθέσεις στην ΕΤΕ ΑΕ και την ΕΤΕ Κύπρου Λτδ. που συνδέονται με ασφαλιστικά προϊόντα της Μητρικής και του Ομίλου, ύψους €14.164 χιλ. και €2.483 χιλ. αντίστοιχα για το 2017 (2016: €12.618 χιλ. και € 2.664 χιλ. αντίστοιχα).

Επιπλέον η Εταιρία και οι θυγατρικές της έχουν επενδύσεις σε ειδικά καταθετικά προϊόντα της ΕΤΕ που συνδέονται με επενδυτικά προϊόντα της Εταιρίας και των θυγατρικών της, ύψους € 323.919 χιλ. την 31.12.2017 (2016: € 325.164 χιλ.). Πιο συγκεκριμένα, η Εταιρία έχει συγκροτήσει εσωτερικό μεταβλητό κεφάλαιο (ΕΜΚ) με την ονομασία «Εφάπαξ Εθνικής», προκειμένου να συνδεθεί με αντίστοιχο ομαδικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής και ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής. Το σύνολο του ΕΜΚ τοποθετείται σε προθεσμιακή κατάθεση ειδικού τύπου στην ΕΤΕ.

Η Μητρική Εταιρία έχει κεφαλαιοποιήσει συνολικά ποσό €15.001 χιλ. (2016: €13.509 χιλ.) που αφορά σε συναλλαγές με τη μητρική της εταιρία ΕΤΕ ΑΕ., εκ των οποίων €1.492 χιλ. κεφαλαιοποιήθηκαν μέσα στη χρήση (2016: €1.596 χιλ.).

Η Μητρική Εταιρία διαχειρίζεται κεφάλαια ομαδικών επενδυτικών συμβολαίων DAF για εργαζόμενους του Ομίλου της ΕΤΕ ύψους €81.815 χιλ. (2016: €80.319 χιλ.), εκ των οποίων τα €70.317 χιλ. αφορούν σε εργαζόμενους της Μητρικής Εταιρίας (2016: €65.202 χιλ.).

β. Συναλλαγές με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Όλες οι συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη πραγματοποιήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο και περιλάμβαναν τους ίδιους όρους με αυτούς που χορηγήθηκαν σε τρίτους ή που είχαν συμφωνηθεί σε συμβάσεις εργασίας.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και οι Αναπληρωτές Γενικοί Διευθυντές της Εταιρίας, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ καθώς και στενά συγγενικά μέλη ή εταιρίες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού με τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν, στα πλαίσια της συνήθους λειτουργικής δραστηριότητας, συναλλαγές με τον Όμιλο και τη Μητρική εταιρία. Κατάσταση με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Μητρικής εταιρίας παρατίθεται στη Σημείωση 1 “Γενικές πληροφορίες”.

Συγκεκριμένα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 το ύψος των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων ανερχόταν σε €5 χιλ και €2 χιλ αντίστοιχα (2016: €4 χιλ. και €- χιλ.), ενώ τα ασφάλιστρα και οι αποζημιώσεις για τη χρήση 2017, ανήλθαν σε €39 χιλ. και €64 χιλ. αντίστοιχα (2016: €29 χιλ. και €77 χιλ.).

Οι συνολικές απολαβές ανήλθαν για τη χρήση 2017 σε €1.469 χιλ. (2016: €1.359 χιλ.), στις οποίες συμπεριλαμβάνονται βραχυπρόθεσμες παροχές ύψους €986 χιλ. (2016: €933 χιλ.) και παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία €37 χιλ. (2016: €136 χιλ.).

Η Μητρική και ο Όμιλος δεν έχουν είτε παράσχει, είτε λάβει εγγυήσεις ή δεσμεύσεις οποιουδήποτε είδους που να αφορούν συνδεδεμένα μέρη.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, καθώς και κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, η Μητρική και ο Όμιλος δεν σχημάτισαν πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις η οποία να σχετίζεται με ποσά οφειλόμενα από συνδεδεμένα μέρη, λόγω μη ύπαρξης τέτοιου κινδύνου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

(α) Δικαστικές υποθέσεις

Οι εταιρίες του Ομίλου εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του εναγόντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες επιδιαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι της Μητρικής Εταιρίας εκτιμούν ότι όλες οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις επί της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου ή επί των αποτελεσμάτων λειτουργίας του.

Η Εταιρία δεν έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές υποθέσεις έναντι των οποίων δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη.

(β) Εγγυήσεις

Η Μητρική Εταιρία την 31 Δεκεμβρίου 2017 είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους €3.029 χιλ. (2016: €1.896 χιλ.) που αφορούν κυρίως σε συμμετοχές σε διαγωνισμούς για ανάληψη νέων ασφαλιστικών εργασιών

(γ) Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρίες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανό να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας. Η Μητρική Εταιρία έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2009, ενώ ελέγχεται η χρήση 2017 από την ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών «ΠραισγουωτερχαουςΚούπερς Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία», στο πλαίσιο του φορολογικού πιστοποιητικού σύμφωνα με το άρθρο 65α του Ν.4174/13. Οι χρήσεις 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 και 2016 έχουν ελεγχθεί από την εκλεγμένη σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών «Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 2238/1994 και το άρθρο 65α Ν.4174/13 και τα σχετικά πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης εκδόθηκαν την 27.07.2012, 24.09.2013, 09.07.2014, 29.09.2015, 30.09.2016 και 26.10.2017 αντίστοιχα και δεν περιείχαν επιφυλάξεις. Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο για τις χρήσεις 2012, 2013, 2014, 2015 και 2016 για τις οποίες έχει εκδοθεί φορολογικό πιστοποιητικό από τον τακτικό ελεγκτή.

Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για την Μητρική, τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στη Σημείωση 18.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

- Την 02.01.2018 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λίμιτεδ μεταβίβασε το 10,91% των μετοχών της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λτδ. που κατείχε (ήτοι 782.835 μετοχές) στην Εθνική Ασφαλιστική έναντι του συμφωνηθέντος τιμήματος € 1.581 χιλ. Η Εθνική Ασφαλιστική καθίσταται πλέον ιδιοκτήτης του 100% της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λτδ..
- Στις 29 Ιουνίου 2017, η ΕΤΕ ανακοίνωσε την πώληση του 75% του μετοχικού κεφαλαίου του Ομίλου στην EXIN Financial Services Holdings B.V. ("EXIN"), υπό την αίρεση, μεταξύ άλλων, εκπλήρωσης ορισμένων προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων και των εγκρίσεων από την αρμόδια Επιτροπή Ανταγωνισμού και την Τράπεζα της Ελλάδος. Στις 28 Μαρτίου 2018, καταληκτική ημερομηνία, από την πλευρά της EXIN, εκπλήρωσης αναβλητικών αιρέσεων όπως αυτές αναφέρονταν στη Σύμβαση Αγοράς και Πώλησης μεταξύ της ΕΤΕ και της EXIN, η ΕΤΕ έλαβε γνώση ότι οι ανωτέρω δεν πληρούνται και ως εκ τούτου, αποφάσισε να τερματίσει τη Σύμβαση Αγοράς και Πώλησης. Με απόφαση του Δ.Σ. της ΕΤΕ και σε συνεννόηση με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, αποφασίσθηκε η συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας για την πώληση του Ομίλου με τους εναπομείναντες επιλεχθέντες επενδυτές που προκρίθηκαν στην τελευταία φάση των δεσμευτικών προσφορών

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Η ελεγκτική εταιρία «Πραισγυωτερχαουςκούπερς Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία» («PwC») ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τη χρήση που έκλεισε την 31 Δεκεμβρίου 2017 και η ελεγκτική εταιρία «Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών» ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για την χρήση που έκλεισε την 31 Δεκεμβρίου 2016. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο και την Μητρική Εταιρία από τα προαναφερόμενα ελεγκτικά γραφεία, τις υπόλοιπες εταιρίες τους καθώς και τους αντίστοιχους συνεργάτες τους.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	(Ποσά σε χιλιάδες €)		(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	297	269	235	190
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	191	252	188	225
Αμοιβές για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες	45	38	45	38
Σύνολο αμοιβών ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή	533	559	468	453

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	ΟΜΙΛΟΣ			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2016			31/12/2016		
	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους:						
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους	10.321	10.401	(80)	10.084	10.084	-
Λοιπές κινήσεις	(22)	(102)	80	-	-	-
Σύνολο	10.299	10.299	-	10.084	10.084	-

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	ΟΜΙΛΟΣ			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2016			31/12/2016		
	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Υποχρεώσεις						
Υποχρεώσεις από επενδυτικά συμβόλαια	465.533	530.735	(65.202)	465.533	530.735	(65.202)
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	73.713	8.511	65.202	73.516	8.314	65.202
Σύνολο	539.246	539.246	-	539.049	539.049	-

Οι παραπάνω αναμορφώσεις έγιναν στο πλαίσιο της σχετικότερης παρουσίασης καθώς και της συγκρισιμότητας των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων και αφορούσαν στο έσοδο διαχείρισης προγραμμάτων Unit Linked, στο συμψηφισμό εσόδων συναφών με αμοιβές και έξοδα προσωπικού, και των καταθέσεων διάρκειας μεγαλύτερης των τριών μηνών. Για τους ίδιους λόγους έχουν αναμορφωθεί κονδύλια που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ορισμένα από τα κονδύλια όπως παρουσιάστηκαν στην Κατάσταση ταμειακών ροών της προηγούμενης χρήσης, έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

